ग्रं. ३३५

मन्त्रचन्द्रिका

मं. च. का. श्रीगणेशायनमः आरक्ताभंत्रिनेत्रंपृथुतरजठरंवेदहस्तान्दधानंविभ्राणंमौलिदेशेहिमकरसकलंदानधारस्नकुंभम् शैलेन्द्रार्घेस
१ मेतेरमणपरिष्टंकैः सेवितंप्रभ्रदन्नंभोगीन्द्राबद्धसत्रंसकलशुभकरंतंभजेहंगजास्यम् ॥१॥ उदितादिवाकरदेहंउरुरूरवामाङ्कस्तगेहं
श्रीस्फुरितभक्तेतंसत्स्नेहंशैलजांवन्देहं ॥२॥ पीयूषांशुकलामनोज्ञमुकुटं ईषत्फालतुल्यालकांभालश्रीविजितास्मीशङ्खाधरांनीलारविन्देक्ष
णाम् चापंबाणगुणांकुशान्दधतींसर्वाङ्गतोवाकूभिः श्रयंगंसुमनोरमामरुणभांवन्देगिरीन्द्रात्मजाम् ॥३॥ कालिन्दीकलकूलकेलिकलना
पं नन्दकुलैःसंततंसंवीक्षितअरन्दकैर्मुनिवरैर्गीतंगुणैःकालनुपम् लीलाताडितविश्वविश्वभयदश्रेयासपानीककंसस्मरारेःकमलाङ्गमस्मरतिचिरंकंद
मुकुन्दंभजे ॥४॥ मुरलीरवरंजितविश्वजनस्तुभाविजितेनतमनमधनः चलद्दक्षपलानिचयेनहतस्तनुतांममशर्मसुकंदहितैः ॥५॥ फुल्लांतिवा
रिजमनाग्विहरंतिकोकाःकामंचरन्तिविहगाःसकलासुदिक्षु शिष्याःपठंतिचभवंतिथभानिलोकेयस्योदयेतमहमकरविंनमामि ॥६॥ कः
पंगुस्तारथिरथोरथमेकचक्रमारुह्यनक्रविनियोज्यवसप्तमस्वान् लोकत्रयेप्यततिचित्रकरिचकारीभानुःसभानुभिरहोममपातुदेहम् ॥७॥ योयो
गिनामपिमनस्वपलीचकारशुभ्रांगमिर्यमथयातिस्म यवीयसोपः नंमंक्षुनेत्रशिखिनाज्ञामयांचकारमारंहरन्तमहमाशुनमामिभक्त्या ८
हितिं २ चन्द्रत्वचरणताडितलंकुपर्वापरोच्छलज्जलस्मृतांवरंभ्रमितभीमनेत्रत्रयं जटापटलभेदितोपरिचरांबुजंधूर्जटेस्तनोतुपदुताण्डवंमम
नवंनवंमंगलं ९ आशीर्गामशास्त्रकौरवसनेःस्तत्वंत्रनःसज्जनवृहानंदकरःकलानिधिकलाभालङ्कीयाकिंकरः नानाशास्त्रविचा
रचारुकवितासंदोहविज्ञाखिलज्ञातलोमपरिहेनोलुभवः श्रीश्रीनिवासःकृती १० आशीर्दृशोयनरपालविशालभालजालस्रमाश्रितम रामः
नोरमयत्ययोजः सर्वागमांबुनिधिमंथनमन्दराद्रिः श्रीश्रीनिवासतनयस्सजगन्निवासः ११ तन्नन्दनाःसुकृतिनःकरुणार्द्रचित्ताःशीले १

ड्ज्ञा वराणपंकजचंचरीकाः ज्येष्ठः शिरोमणिरिति प्रथितः कनिष्ठस्तस्माज्जनार्दन इति सुतनुचक्रपाणिः ॥१२॥ जनार्दनाभिधस्तेषु यथामति
कृष्णलात्तं त्रिकात्मजबोधाय कुरुते मंत्रचन्द्रिकाम् ॥१३॥ मंत्राणि यानि हि शिवार्चनचंद्रिकायां श्रीश्रीनिवासकृतिनाप्रकटीकृतानि सर्वा
णितानि सुनिचिन्त्य तु कृष्णपुत्रकाम्यधिकल भयेन च दर्शितमधुना ॥१४॥ आदौ गणपतेर्मंत्राः शिवायास्तदनन्तरम् ततः सूर्यस्य तदनु स्कंदस्य शंभो
र्योक्ता यथाक्रमम् ॥१५॥ अथ क्रमेण गणेशादीनां तत्तन्मंत्रा मंत्रभेदाश्च लिख्यंते अथ गणेशमंत्राः तत्र दशवर्णात्मको गणेशमंत्रः गं इति
गणेशमंत्रेण प्राणायामं च कृत्वा शिरसि ॐ गणकाय ऋषये नमः मुखे निचृद्छंदसे नमः हृदये ॐ विघ्नेश्वराय देवतायै नमः गुह्ये ग्लं बीजाय० पा
दयोः मायाव्यक्तये० पुनर्गुह्ये परमात्मबीजाय० पादयोः वृक्षिशक्त्यै पुनर्गुह्ये उद्दीयबीजाय० पादयोः कुंडलीशक्त्यै० पुनर्गुह्ये गकारबीजाय० तत्रैव
बिंदुशक्त्यै० नाभौ नादकीलकाय नमः इति विन्यस्य मम सर्वाभीष्टसिद्ध्यर्थे विनियोगः इति कृतांजलिरुक्त्वा मूलेन करशुद्धिं कृत्वा अंगुष्ठयोः
ॐ गणंजयाय स्वाहा हृदयाय नमः तर्जन्योः एकदंष्ट्राय हुं फट् शिरसे स्वाहा मध्यमयोः अचलकर्णिने नमः शिखायै वषट् अनामिकयोः
गजवक्त्राय नमो नमः कवचाय हुं कनिष्ठिकयोः लंबोदराय चंडाय हुं फट् अस्त्राय फट् इति मंत्रानंगुष्ठादिक निष्ठान्तं करयोर्विन्यस्य नेत्रवर्जं
हृदयादिषु पंचांगेषु विन्यसेत् अथवा गां गीं गूं गैं गौं गः इति षड्दीर्घभाजा बीजेनैव करषडंगन्यासं कुर्यात् अथ ध्यानं रक्तो रक्तांगरागांशुककु
सुमयुतस्तुंदिलश्चन्द्रमौलिर्नेत्रैर्युक्तस्त्रिभिर्वामनकरचरणो बीजपूरं प्रतनाग्रः हस्ताग्रात्तपाशांकुशरदवरदो नागवक्त्रोहिभूषो देवः पद्मा
सनो वो भवतु नतसुरो भूतये विघ्नराजः वामाद्यूर्ध्वयोरद्युत दाग्रधःस्थयोः स्वैरस्त्रायुधध्यानं इति ध्यानं विधाय यथाशक्ति जपं कृत्वा तदनु
गरुडनः षडंगं विधाय गुह्यातिगुह्यगोप्ता त्वं गृहाणास्मत्कृतं जपं सिद्धिर्भवतु मे देव त्वत्प्रसादात्त्वयि स्थिते इति करस्थोदकेन समर्प्य प्रणमेत्

ह्येकाक्षरगणेशः षडंगध्यानविधिः अस्यैव मंत्रस्यान्ये षड्भेदाः गं गः गौं गः ग्लौं गोः एते कु ग्लौं गौं इति बीजद्वयस्य गणको मुनिर्निचृत्स्यान्नि
च्छन्दस्य देवता बालो गणपतिः सर्वसुरासुरनमस्कृतः स्वेन षड्दीर्घयुक्तेन षडंगानि प्रकल्पयेत् अन्नाद्येन्ना ग्लौ मित्यादि द्वितीये गां गीं भित्वा
दिकरषडंगन्यासो ज्ञेयः ध्यानपूजाजपाद्यस्याद्स्य पूर्ववदेव तु एवं संभूय पञ्चैवैकाक्षरो मंत्रः सप्तविधः अथ हरिद्रागणेशमंत्रः वसुविंशत्य
क्षरात्मकः ह्रीं विरिविरि गणपति वरवरद सर्वलोकं मे वशमानय स्वाहा इति मन्त्रेणाग्रगण्यामन्त्र्ययं कृत्वा शिरसि गणकाय ऋषये नमः
मुखे गायत्रीछन्दसे नमः हृदि विरिविरि गणपतये देवतायै इति विन्यस्येष्टसिद्धये विनियोग इति कृताञ्जलिरित्वा ह्रीं विरि हृदयाय नमः ह्रीं
गणपति शिरसे स्वाहा ह्रीं वरवरद शिखायै वषट् ह्रीं सर्वलोकं मे कवचाय हुं ह्रीं वशमानय नेत्राय वौषट् ह्रीं स्वाहा अस्त्राय फट् इति षड
गमंत्रानङ्गुष्ठादिकरतलान्तं विन्यस्य हृदयादिष्वपि विन्यसेत् अथ ध्यानम् सिन्दूराभमिभाननं त्रिनयनं हस्ते च पाशांकुशौ बिभ्राणं मधु
मत्कपालमनिशं साध्वेन्दुमौलिं भजे पुष्ट्याश्लिष्टतनुं ध्वजाग्रकरया पद्मोल्लसद्धस्तया तद्योन्याहितपाणिमात्तवसुमत्पात्रोल्लसत्पुष्करम्
वामोर्ध्वकरमारभ्य दक्षाधःकरपर्यन्तं पाशादित्रयं वामाधःकरे देव्याया ई वामाङ्कनिविष्टाया देव्या दक्षिणकरे ध्वजाग्रं स्वांत्या वामह
स्तयोः पद्मं इत्यायुधध्यानं पुष्करं शुण्डाग्रः एवं ध्यात्वा यथाशक्ति जपं विधाय जपानन्तरं पुनः षडंगं कृत्वा गुह्यातिगुह्येति पूर्वो
क्तमन्त्रेण जपं समर्प्य प्रणमेत् केचित्तु मंत्रमेनमेकोनविंशत्यक्षरात्मकं वदन्ति तन्मते वा वरवरेति पंचवर्णाः लोकमिति वर्णद्वयमि
ति सप्त वर्णा न भवन्ति अस्यापि मन्त्रस्य षडंगध्यानादिकं पूर्वमन्त्रवदेव मायाद्यपूर्वोक्तमन्त्रस्यैवमन्त्रान्तरत्वेनोक्तत्वात् तस्य ध्याने विशेषः रामः
बीजापूरगदेक्षुशरासनमरीमालांच वामैः करैः हस्तैकेल्पनपाशमार्गणादानत्वाङ्कुमन्धत् सिंदूरारुणविग्रह त्रिनयनो योन्याक्तपुंडाग २

णालिङ्गिताङ्गीकृतपाणिपद्मनकरां पुष्टिर्वहन्वोऽवतात् अत्र वामाधःकरादिदक्षाधःकरांतं चायुधध्यानं कुंभस्य सर्वेष्विति केचिदुक्तत्वात् इति
ध्यानं षडंगादिकं तु पूर्ववदत्रवत् इति विघ्नगणपतेस्त्रयो मंत्राः अथ लक्ष्मीगणेशः श्रीं गं सौम्याय महागणपतये वरवरद सर्वजनं मे
वशमानय स्वाहा इत्येकोनत्रिंशदक्षरमंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा शिरसि अन्तर्यामिने ऋषये नमः मुखे निचृद्गायत्रीछन्दसे० हृदये
श्रीलक्ष्मीगणेशाय देवतायै इति विन्यस्य ॐ श्रां गां हृदयाय नमः ॐ श्रीं गीं शिरसे स्वाहा ॐ श्रूं गूं शिखायै वषट् ॐ श्रैं गैं कवचाय हुं
ॐ श्रौं गौं नेत्राय वौषट् ॐ श्रः गः अस्त्राय फट् इति करषडंगन्यासं विधाय ध्यानं कुर्यात् यथा हेमाभः पीतवस्त्रः करतलक
मलैः संदधच्चक्रशंखौ दंताभिनीचनोसाभ्रकनकघटः पद्मसंस्थस्त्रिनेत्रः वामांकाविष्टलक्ष्म्या विधृतकमलया श्रोत्र स
दृक्षदोर्भ्यामाश्लिष्टः सौवर्णकान्त्या गणप इह महाश्रीकरो वः श्रियेस्तु दक्षिणोर्ध्वकरमारभ्य दक्षिणाधःकरपर्यंतमायुधध्या
नम् नासाशुंडादराः इति ध्यात्वा जपं कृत्वा समर्पणमेव इति लक्ष्मीगणेशमंत्रः अथ त्र्यक्षरः शक्तिगणपः ह्रीं
ग्रीं ह्रीं इति मंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा शिरसि ॐ भार्गवाय ऋषये० मुखे विराट्छंदसे० हृदये ॐ शक्तिगणपतये देवता
यै० इति विन्यस्य गां गीमित्यादि करषडंगन्यासं विधाय ध्यायेत् यथा गजेंद्रवदनं साक्षाच्चलत्कर्णसुचामरम् हेमवर्णं च
तुर्बाहुं पाशांकुशधरं विभुम् स्वरलं दक्षिणे हस्ते बीजपूरं च वामके पुष्करे मोदकं चैव धारयंतमनुस्मरेत् वामोर्ध्वकरमारभ्य

मं॰ वं ३ वामाधःकरपर्यन्तंमायुधध्यानम् इतिध्यात्वाजपंकृत्वासमर्प्यप्रणमेदिति त्र्यक्षरःशक्तिगणपः अथचतुरक्षरःशक्तिगण
पतिमंत्रः ॐ ह्रीं ग्रीं ह्रीं इतिमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वा शिरसिॐभृगुऋषयेनमः मुखेॐगायत्रीछन्दसेनमः हृदये
ॐशक्तिगणपतयेदेवतायैनमः इतिविन्यस्यगांगीमित्यादिनाकरषडंगन्यासंकृत्वाध्यानंकुर्यात् यथा हेमाभंहेमव
र्णंहृदरनहचारुबाहुंत्रिनेत्रंदोर्भिःपाशाक्षसूत्रेनिजरदनसृणीमोदकंपुष्करेण विभ्राणंहेमभूषंतरुणतरणिरुक
चारुसन्ध्यासमेतंविघ्नेशंविश्ववंद्यंत्रिभुवनशरणंचिंतयेच्छ्रीगणेशं दक्षोर्ध्वकरमारभ्यवामोर्ध्वकरपर्यंतमायुधध्या
नम् इतिध्यात्वाजपंकृत्वासमर्प्यप्रणमेतत् इतिचतुरक्षरःशक्तिगणपतिः। इतिदशाक्षरंविप्रसादनमंत्रः गंक्षि
प्रप्रसादनायनमः इतिमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वा शिरसिॐगणकायऋषयेनमः मुखेॐविराट्छंदसेनमः
हृदयेॐक्षिप्रप्रसादनायगणपतयेदेवतायैनमः इतिविन्यस्यगांगीमित्यादिनाकरषडंगन्यासंविधायध्यायेत् यथा गणः
पाशांकुशौकल्पलतांविषाणंदधत्स्वशुंडाहितबीजपूरः रक्तस्त्रिनेत्रस्तरुणेंदुमौलिर्हारोज्ज्वलोहस्तिमुखोवःतान्त्रः वामो ३
र्ध्वकरमारभ्यवामाधःकरपर्यंतमायुधध्यानम् इतिध्यात्वाजपंकृत्वासमर्प्ययेत् इतिदशाक्षरःक्षिप्रप्रसादनमंत्रः॥

अथचतुरक्षरोहेरंबगणेशः ॐ हूँ नमः इतिप्राणायाममंत्रयं कृत्वा शिरसि ॐ गणकाय ऋषये नमः मुखे ॐ गायत्री छंदसे० हृद
ये ॐ श्री हेरंबाय देवतायै० इतिविन्यस्य गां गीमित्यादिना करषडंगन्यासं विधाय ध्यायेत् यथा मुक्ताविद्युत्पयोदामृतजपसृणा
निभैः पंचभिर्नागवक्त्रैर्हेरंबो भावनीयः शशधरमुकुटो दंतसिंहाधिरूढः हस्तैर्दिव्यत्रिशूलांकुशकजपवटीमुद्गराद्युक्तपालं
टंकांकं मोदकैस्याद्वदलसदभयेदानमक्षोघदीप्तिः अथस्यवामदक्षयोर्भराभये: तदुपरि मोदकरदौ तदुपरियोध्वकपाले तद
परि भक्षमालामुद्गरौ: तदुपरि अंकुशत्रिशूले इतिध्यात्वाजपंकृत्वा समर्पयेत् इतिहेरंबगणेशमंत्रः। अथसुब्रह्मण्यगणेश
मंत्र: ॐ ववन भवनेनमः इतिसप्ताक्षरमंत्रेण प्राणायाममंत्रयं कृत्वा शिरसि ॐ भग्नये ऋषये नमः मुखे गायत्री छंदसे० हृदि सुब्रह्मण्या
य देवतायै नमः इति विन्यस्य शंरीमित्यादिना करषडंगन्यासं विधाय ध्यानं कुर्यात् यथा पायाद्वो हस्तविग्रहः शशिमुखः सम्यग्दधा
नो भुजैः पद्मं भीतिहरं रिपुक्षयकरीं शक्तिं शुभं कुक्कुटम्। रक्तालेपनवस्त्रदामरुचिरो नानाविभूषान्वितः सुब्रह्मण्यगणाधिपः शुभकरो
भक्तौघविध्वंसकः।दक्षाधः करयोराद्येन तथोर्ध्वयोरन्ये द्वे स्यादुध्यानम् इतिध्यात्वा यथाशक्तिं जपं कृत्वा समर्पयेत् प्रणवान्तर
श्चेदयं मंत्रस्तदाः स्वर्णाक्षो भवति प्रणवादौ शक्तिबीजं चेदीयते तदायमष्टाक्षरो भवति एवं त्रिविधोयंमंत्रः इति सुब्रह्म
ण्यगणेशमंत्रः। अथश्रीमहागणपतिमंत्रः ॐ श्रीं ह्रीं क्लीं ग्लौं गं गणपतये वरवरद सर्वजनं मे वशमानय स्वाहा इत्यष्टा

मं॰ दी
८

विंशत्यक्षरात्मकमंत्रेणाणाणायामत्रयंकृत्वा शिरसि ॐ गणकायऋषयेनमः मुखे ॐ निचृद्गायत्रीछंदसे॰ हृदये ॐ श्रीमहागणपतयेदेव
तायैनमः॰ गुह्ये गं बीजायनमः पादयोः ॐ शक्तयेनमः इतिविन्यस्य ममसर्वाभीष्टसिद्ध्यर्थे विनियोगः इति कृतांजलिः कृत्वा ॐ गां हृदयाय
नमः ॐ श्रीं गीं शिरसेस्वाहा ॐ ह्रीं गूं शिखायैवषट् ॐ क्लीं गैं कवचायहुं ॐ ग्लौं गौं नेत्रायफट् ॐ गंगः अस्त्रायफट् इति षडंगमंत्रानंगु
ष्ठादितलांतं करयोर्विन्यस्य हृदयादिषडंगेष्वविन्यसेत् ततो ब्रह्मरंध्रे ॐ नमः दक्षश्रोत्रे श्रींनमः वामे ह्रीं दक्षनेत्रे क्लीं॰ वामे ग्लौं दक्ष
नासायां गं॰ वामनासायां गम् मुखेनम् दक्षबाहुमूलेयं मध्येतम् मणिबंधेयं॰ अंगुलिमूलेवं वामबाहुमूलेरं तन्मध्येवं मणि
बंधेरं अंगुलिमूलेदम् दक्षोरौसं दक्षजानुनिवं दक्षगुल्फेजम् दक्षपादांगुलिमूलेनम् वामोरौमे वामजानुनिवम् वामगुल्फे
शम् वामपादांगुलिमूलेमां अनाहतेनम् मणिपूरेयम् स्वाधिष्ठानेस्वाम् मूलाधारेहं शिरसि ॐ मुखे श्रीं हृदि ह्रीं गुह्ये क्लीं
पादयोः ग्लौं हृदये गं नमः इतिविन्यस्य गणपतयेइत्यादि द्वाविंशतिवर्णैर्मूर्द्धादि पादांतं व्यापकं कृत्वा मुखे श्रीं श्रीश्रीपतिभ्यां न
मः हृदि ह्रीं गौरीगौरीपतिभ्यां नमः गुह्ये ॐ क्लीं रतिकामाभ्यां नमः पादयोः ॐ ग्लौं महीवराभ्यां मुखे ॐ गं आमोदसिद्धिभ्यां हृदि राम:
ॐ गं प्रमोदसमृद्धिभ्यां गुह्ये ॐ गं सुमुखकांतिभ्यां पादयोः ॐ गं दुर्मुखमदनावतीभ्यां नमः हृदि गं विघ्नमद्रवाभ्यां जानुनि गम् ४
विघ्नकर्तृद्राविनिभ्यां नमः इतिविन्यस्य ध्यानं कुर्यात् यथा ॐ इक्षुवेजलधौ द्वीपेनवरत्नमये भूमौ तन्नारंगलसन्तोयैस्त्रैतशांतत

लेमले ततोयकुणसंपृक्तगंधवाहनिषेविते कल्पपादपसंशोभिभूभागसमलंकृते नानाकुसुमसंकीर्णेनानापक्षिविराजि
ते अनेकफलसंकीर्णेसेविते चाप्सरोगणैः उद्यद्बालातपोद्योतचंडज्योत्स्नासमाकुले विलसन्मणिगणोद्यत्कुट्टिमाहर्म्यभूतले
कल्पपादपपुष्पस्यस्वर्णपद्मस्वर्णमंडले पारिजातंकल्पतरुंतस्यमध्येविचिंतयेत् युगपदृतुषट्केनसेवितंपुष्पशोभितम्
नवरत्नमयंतस्याधस्तात्सिंहासनंस्मरेत् तन्मध्येलिपिपद्मंचषडारंतस्यमध्यतः कर्णिकायांत्रिकोणंचतन्मध्येचमहागणाम् ॥
नानारत्नविभूषाढ्यमेकदंतंगजाननं चक्राब्जत्रिशिखान्गुणेक्षुजधनूरत्नकोमलंसगदांव्रीह्ययान्वितवीजपूरकरदान्कुंभ
कैर्विभ्रतम् पद्मेनोत्पलकरयानिजप्रमदयाश्लिष्टंजपासंनिभंसार्द्धेंदुंप्रभजेमहागणपतिंत्रैचत्रपोद्भासितम् पुष्करोद्धृतर
त्नौघमयंकुंभमुखस्थितान् मणिमुक्ताप्रवालादीन्वर्षंतंधारयामुहुः सर्वतःसाधकस्याग्रेस्वदानजललोलुपाम् षट्पदा
लीकर्णतालैर्वारयंतंमुहुर्मुहुः भसराङ्कुरसंसेव्यंसदलमुकुटोज्वलम् उरुदंतंगजमुखंनानाभरणभूषितम् इतिध्यात्वागणपतिं
जयेत्सर्वोपचारकैः ऊर्ध्वपोत्रेचक्राब्जेतदधःशूलपाशौतदधोधनुरुत्पले तदधोगदाव्रीह्यग्रेतदधोबीजपूररदनौशुंडाग्रेरत्नकुंभ
इतिध्यात्वायथाशक्तिजपंविधायजपानंतरंकरषडंगन्यासंकृत्वाजपंदेवायसमर्प्यप्रणमेत् केचिद्गणपतयेइतिपदस्यच
तुर्थीविहायगणपतयेइतिसंपूर्णंतंपदंवदंतितदायंसप्तविंशत्यक्षरोमंत्रोभवति अत्रयथोपदेशंजपादिकंकार्यमिति

मं॰ चं॰
५

इतिमहागणपतिमंत्रः ॥ अथत्रैलोक्यमोहनमंत्रः वक्रतुंडैकदंष्ट्राय क्लींह्रींश्रींगंगणपतिवरवरदसर्वजनंमेवशमानयस्वा
हा इतित्रयस्त्रिंशदक्षरात्मकमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वा शिरसि ॐगणकायऋषयेनमः। मुखेगायत्रीछंदसे। हृदये ॐत्रै
लोक्यमोहनायगणपतयेदेवतायै इतिन्यासादिकंविन्यस्य ममाभिष्टसिद्ध्यर्थेविनियोगइतिकृतांजलिर्वदेत् ततःवक्रतुंडै
कदंष्ट्रायक्लींह्रींश्रींहृदयायनमः। गंगणपतिशिरसेस्वाहा वरवरदशिखायैवषट् सर्वजनकवचायहुंमेवशमानयनेत्राय
वौषट् स्वाहाअस्त्रायफट् इतिषडंगमंत्रान्गणपदितलांतंकरयोर्विन्यस्यहृदयादिषडंगेष्वपिविन्यस्यध्यानंकुर्यात् य
था ऐक्षवेजलधावित्यादिमहागणेशवत्इतिध्यात्वाजपंकृत्वासमर्प्यश्रीगुरुदेवंप्रणामेत् इतित्रैलोक्यमोहनगणे
शमंत्रः ॥ अथद्वादशाक्षरशक्तिगणेशः ॐह्रींगंह्रींमहागणपतयेस्वाहा इतिमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसिग
णकायऋषयेनमः। मुखेविनिवृद्गायत्रीछंदसे। हृदयेश्रीशक्तिगणेशायदेवतायैनमः इतिविन्यस्यममसर्वाभीष्टसिद्ध
येविनियोगः इतिकृतांजलिरुक्त्वा ह्रींहृदयायनमः गंशिरसेस्वाहा ह्रींशिखायैवषट् महागणपतयेकवचायहुं राम:
स्वाहानेत्रायवौषट् समस्तमंत्रेणास्त्रायफडितिकरषडंगन्यासंविधायध्यानंकुर्यात् यथा मुक्ताचंडोघटीद्विंशशि ५
सकलधरंभालनेत्रंमनोज्ञंहस्ताभोजैर्दधानंसरशिरुहस्तणीरत्नपात्रंविशालम्। स्वीयक्रोडेस्थितायाध्वजनिहितलस

चारुपाणेः प्रियायाः योनौ विन्यस्तहस्तं मणिगणमुकुटं संभ्रयेनागवक्त्रम् ॥ दक्षाधःकरमारभ्य वामाधःकरपर्यन्तं स्मरति
मादिध्यानम् एवं ध्यात्वा यथाशक्ति जपं कृत्वा देवाय समर्प्पयेत् इति द्वादशाक्षरःशक्तिगणेश ॥ अथैकादशा
क्षरःशक्तिगणेशः ॐ ह्रीं गं ह्रीं वशमानय स्वाहा इति मंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा द्वादशाक्षरमंत्रोक्तान् ऋष्यादीन् विन्यस्य
ॐ हृदयाय नमः ह्रीं गं ह्रीं शिरसे स्वाहा वशं शिखायै वषट् आनय कवचाय हुं स्वाहा नेत्राय वौषट् समस्तमंत्रेण अस्त्राय फ
ट् इति षडंगमंत्रैर्निगदितैः कनेष्टांतं करयोर्विन्यस्य हृदयादिषडंगे ष्वपि न्यसेत् ध्यानम् यथा बंधूकाभंत्रिनेत्रं शशध
रमुकुटं भोगतोलं गणेशं नागास्यं धारयंतं गुणमृणि वरदा निक्षुदण्डं कराग्रैः पुंडासंस्थद्वियोषामदनरसमधुं प्रणामत्वां
ग्पातपायिप्रियस्त्रैलिंगेस्पृशंतं विहतकमलया भावयेद्देवदेवं ॥ वामोर्द्ध्वकरमारभ्य वामाधःकरपर्यन्तं आयुधध्यानं इति ध्यात्वा
जपं कृत्वा समर्पयेत् इत्येकादशाक्षरःशक्तिगणेशः ॥ अथ हरिद्रागणेशः ॐ हुं गं ग्लौं हरिद्रागणपतये वरवरद सर्व
वेजनहृदयं स्तंभय स्तंभय स्वाहा ॥ इति षड्विंशदक्षरमूलमंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा शिरसि मदनाय ऋषये नमः मुखे अनुष्टुप्छंद
से हृदये हरिद्रागणपतये देवतायै नमः इतिविन्यस्य मम सर्वाभीष्टसिद्ध्यर्थे विनियोग इति कृतांजलिरुक्त्वा गां मीत्यादिना ॥
ग्लौं ग्लीमित्यादिना वा करषडंगं विधाय ध्यायेत् यथा ॥ स्थाने पूर्व समीरिते मणिमये सिंहासने संस्थिते पीतं पीतविभूषणांब

मं. चं.
६

रत्नसन्माल्यादिसंशोभितं विघ्नं दंतिमुखं त्रिनेत्रलसितं हस्तैर्वहंतं भजे पाशंसन्मुरुण्डुंवरंसृणियुतंक्रोधाख्यमुद्राभये वामोर्ध्वा
दिकरत्रये आद्यात्रयं दक्षोर्ध्वादित्रयेन्यत्त्रयमित्याद्यध्यानम् । क्रोधमुद्रामुष्टिः । एवंसंचिंत्यजपंकृत्वासमर्पयेत् इति ह
रिद्रागणपतिमंत्रः । अथ वक्रतुण्डगणेशमंत्रः वक्रतुण्डायहुं इति षडक्षर मूलमंत्रेण प्राणायामत्रयंकृत्वा शिरसि भा
र्गवाय ऋषये नमः मुखे अनुष्टुप्छंदसे नमः हृदये वक्रतुण्डाय देवतायै नमः इति विन्यस्य वं हृदयाय नमः क्रं शिर
से स्वाहा तुं शिखायै वषट् डां कवचाय हुं यं नेत्राय वौषट् हुं अस्त्राय फट् इति षडंगमंत्रान् अंगुष्ठादितलांतं करयोर्विन्यस्य
षडंगेष्वपि विन्यस्य ध्यानं कुर्यात् यथो रम्योद्भिन्नारुणांतरमणिव्रातसंशोभिकांतिं संविभ्राणं करकिसलयैः पाशमथ्यं
कुशाग्रं । साभीतिं शंत्रिनयनयुतं रक्तमाल्यांशुभाद्यं भंभोजोद्यत्तुण्गतमनुं संस्मरेद्वक्रतुण्डं वामाद्यूर्ध्वयोराद्यतदाद्य
धस्थयोरन्ये इत्याद्यध्यानम् इति ध्यात्वा यथाशक्ति जपं विधाय समर्प्य प्रणमेत् । अत्र केचिद्दुंमिति दीर्घं वदंति अत्र य
थागुरूपदेशं जपादिकं कार्यं ॥ इति वक्रतुण्डगणेशः ॥ अथ द्वितीयः षडक्षरो वक्रतुण्डगणेशमंत्रः मेघोल्काय राम:
स्वाहा इति मूलमंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा शिरसि भार्गवाय ऋषये नमः मुखे अनुष्टुप्छंदसे नमः हृदये वक्रतुण्ग ६
यदेवतायै नमः इति विन्यस्य षड्भिर्मंत्रवर्णैः षडंगानि कुर्यात् ध्यानादिकं तु पूर्वोक्तमंत्रवदेव इति द्वितीयो वक्रतुंड

मंत्रः । अथाथर्वणिकोमंत्रोष्टात्रिंशदक्षरः एयस्योघस्यदृदितानिधिदोरलदोमनःरक्षोगणोवोवलगहनोवक्रतुण्डायहुं ऋषिध्याना
दिकंपूर्वोक्तषडक्षरवत् इत्याथर्वणिकोमंत्रः ॥ अथोच्छिष्टगणेशमंत्रः । हस्तिपिशाचिलिखेस्वाहा इतिनवाक्षरात्मकंमंत्रेणप्राणा
यामत्रयंकृत्वा शिरसिकंकोलायऋषयेनमः मुखेविराट्छंदसेनमः हृदयेउच्छिष्टगणपतयेदेवतायेनमः इतिविन्यस्यहस्तिहृ(
दयायनमः पिशाचिशिरसेस्वाहा लिखेशिखायैवषट् स्वाहाकवचायहुं समस्तेनास्त्रमाख्यातंपंचांगविधिरीरितः । ध्यानंतुपूर्वो
क्तवक्रतुंडषडक्षरमंत्रवत् । अथास्यैवमंत्रस्यभेदः ॐक्रोंक्लींह्रींरुंघेघेफट्स्वाहा इत्येकादशवर्णात्मकोमंत्रः अस्यतु(
ऋष्यादिकंपुराप्रोक्तंध्यानादिकंवक्रतुण्डषडक्षरमंत्रवत् एकदंष्ट्रायहस्तिमुखायलंबोदरायउच्छिष्टआत्मनेक्रोंह्रींक्लींह्रींघे
घेस्वाहा इत्येकोनत्रिंशद्वर्णात्मकोमंत्रः ऋष्यिध्यानादिवक्रतुण्डषडक्षरवत् । ॐनमोभगवतेएकदंष्ट्रायहस्तिमुखायलंबोद
रायउच्छिष्टायमहात्मनेक्रोंह्रींह्रींरुंघेघेस्वाहा ॥ अथाष्टत्रिंशद्वर्णात्मकोमंत्रः ऋष्यादिकंपुराप्रोक्तंषड्बीजैरंगमीरितं ध्यानं
तुपूर्वोक्तवक्रतुंडषडक्षरमंत्रवदेव षड्बीजैरिति क्रींहृदयंह्रींशिरःह्रींशिखाहुंकवचंघेनेत्रंघेअस्त्रं इत्युच्छिष्टग
णेशमंत्राश्चत्वारः इतिश्रीगोस्वामिजगन्निवासात्मजगोस्वामिजनार्दनविरचितायांमंत्रचंडिकायांप्रथमःप्रकाशः
इतिगणपतिमंत्रःप्रकरणम् अथशक्तिमंत्राः तत्रादौमातृकासरस्वती अकारादिक्षकारांतंएकपंचाशद्वर्णासंयुता

सं॰ चै
८
योमंत्रः तेनैव प्राणायामत्रयं कृत्वा शिरसि ब्रह्मणे ऋषये नमः मुखे गायत्री छंदसे॰ हृदये श्रीमातृकासरस्वतीदेवतायै नमः गुह्ये ह
ल्भ्यो वीजेभ्यो नमः पादयोः स्वरेभ्यः शक्तिभ्यो नमः नाभौ व्यक्तये कीलकाय नमः मातृकान्यासे विनियोगः इति कृतांजलिरुक्त्वा
अं कं ५ आं हृदयाय नमः इं चं ५ ईं शिरसे स्वाहा उं टं ५ ऊं शिखायै वषट् एं तं ५ ऐं कवचाय हुं ओं पं ५ औं नेत्रत्रयाय वौषट् अं यं ९
अस्त्राय फडिति षडंगमंत्रानंगुष्ठादितलांतं करयोर्विन्यस्य हृदयादिषडंगेष्वपि न्यसेत् ॥ अथ ध्यानम् ॥ चंद्रार्द्धचिह्नशेखरां त्रिनय
नां पंचाशद्वर्णैः कृमाध्याप्तांगीं शरदिंदुकुंददलरुचिरां वक्षोजभारानताम् ॥ दानं चाक्षवरांकुशधारस्वलसत्कुंभयुग्मभृत्पलकं विधाराणां
करपंजकैर्भगवतीं पद्मासनस्थां स्मरेत् ॥ दक्षाधः करादिवामाधः करांतमायुधध्यानम् दानं वरं इति ध्यात्वा यथाशक्ति जपं कृत्वा
जपानंतरं करषडंगन्यासं कृत्वा जपं समर्प्य प्रणमेत् इति मातृकासरस्वती ॥ अथ वाग्वादिनीमंत्रः वद वद वाग्वादि
नि स्वाहा इति दशाक्षरमंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा॰ शिरसि कण्वाय ऋषये नमः मुखे विराट् छंदसे॰ हृदि श्रीसरस्वतीदेवता
यै॰ गुह्ये हल्भ्यो वीजेभ्यो नमः पादयोः स्वरेभ्यः शक्तिभ्यो नमः नाभौ व्यक्तये कीलकाय नमः इति विन्यस्य मम सर्वाभीष्ट रामः
सिद्ध्यर्थे विनियोगः इति कृतांजलिरुक्त्वा अं कं ५ आं हृदयाय नमः इति पूर्वोक्तमातृकोक्तषडंगं कृत्वा यद्वा ऐं वद ऋग्वेद ८
हृदयाय नमः ह्रीं वद यजुर्वेद शिरसे स्वाहा हूं वाक्सामवेद शिखायै वषट् ह्रैं वादिनि अथर्ववेद कवचाय हुं ह्रौं स्वाहा ष

ङंगनेत्रायवौषट् ऊः समस्तमंत्रपुच्छाय पुराणन्यायमीमांसाधर्मशास्त्रेतिहासकल्पगाथानाराशंसीभुस्त्राय फट् इतिषडंगमंत्रा
नेन्यासिनलांतकरयोर्विन्यस्य हृदयादिष्वपिविन्यस्य ध्यायेत् यथा ॐ हेतुहरूसितसरोजगृतेंदुमौलिः सद्देवनीकरसरोज
युगेन विद्याम्॥ संबिभ्रतीजव्रभरानमितांगमष्टिर्वाग्देवता भवतु नः सततं विभूत्यै॥ दक्षेलखनीवामपुस्तकं इतिध्यात्वा यथाशक्ति
जपं कृत्वा जपानंतरं करषडंगन्यासं कृत्वा जपं देव्यै समर्प्य प्रणामेत् इतिवाग्वादिनीमंत्रः॥ अथ हंसवागीश्वरीमंत्रः ॐ ह्रीं वागीश्वरी मन्त्र (सरस्वती)
ऐं ह्रीं ॐ सरस्वत्यै नमः इत्येकादशाक्षरमंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा शिरसि शक्तिऋषये नमः मुखे गायत्रीछंदसे हृदि हंस
वागीश्वर्यै देवतायै नमः इतिविन्यस्य सर्वाभीष्टसिद्धये विनियोगः इति कृतांजलिरुक्त्वा ऐं हृदयाय० ऐं शिरसे स्वाहा ऐं शि
खायै वषट् ऐं कवचाय हुं ऐं नेत्राय वौषट् ऐं अस्त्राय फट् इतिषडंगन्यासं विधाय ब्रह्मरंध्रे ॐ नमः भ्रूमध्ये ह्रीं दक्षनेत्रे ऐं
वामनेत्रे ह्रीं दक्षकर्णे ॐ वामकर्णे सं दक्षनासायां रं वामनासायां स्वं मुखे त्यै लिंगे न. पायौ मः इतिविन्यस्य ध्यानं कु
र्यात् यथा ध्यायेवाग्देवतां तामसमलकमलगां रम्यहंसाधिरूढां कर्पूरक्षोदकुंदद्युजहरहसितप्रोज्ज्वलद्देहकांतिम्। पीयू
षांश्वर्द्धमौलिं सकलशशिमुखीमंदहास्यामलास्याविद्यावीणासुधाढ्यत्कलशजपवटीहस्तपद्मैर्वहंतीम्॥ वामाधूर्ध्वयो
राधेतराधधःस्थयोरस्य इत्यायुधध्यानम् इतिध्यात्वा यथाशक्ति जपं कृत्वा जपानंतरं पुनः करषडंगन्यासं कृत्वा जपं दे

मं॰ वै ध्यैसमर्प्यप्रणमेत् ॥ इतिहंसवागीश्वरीमंत्रः ॥ अथद्वितीयाहंसवागीश्वरी ऐंनमोभगवतिवदवदवाग्देविस्वाहा इतिषोड
८ शवर्णात्मकमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वा पूर्वोक्तहंसवागीश्वरीवदृष्यादिकंविन्यस्य ऐंहृदयायनमः नमःशिरसेस्वाहा
भगवतिशिखायैवषट् वदवदकवचायहुं वाग्देविनेत्रायवौषट् स्वाहाअस्त्रायफडितिकरषडंगन्यासंविधायध्यायेत्
यथा कुंदेंदुभासुमितवसनाशुक्लमाल्यानुलेपाध्यात्वाविद्यामभृतकलशंवर्णमालांवहन्ती । हस्ताभोजैःसितकमलगाद्योतिचं
द्रमौलिर्मृन्येनोन्नुचितनयनाउन्नतापीनवक्षोजन्मा । दृक्षोर्ध्वकरमारभ्यदक्षाधःकरपर्यन्तमायुधध्यानम् आख्याआख्यानमु
द्राः इतिध्यात्वायथाशक्तिजपंकृत्वाजपंदेव्यैसमर्प्यप्रणमेत् इतिद्वितीयाहंसवागीश्वरी ॥ अथवाग्वादिन्यामंत्रद्वयम्
सरस्वतीविद्यावाणी ऐंवाचस्पतेअमृतेभुवःस्वः इतिएकादशाक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वा शिरसिशक्तिऋषयेनमः मुखेगायत्रीछंद
सेनमः हृदिश्रीवागीश्वर्यैदेवतायैनमः इतिऋष्यादिकंविन्यस्य ऐंहृदयायनमः वाचस्पतेशिरसेस्वाहा अमृतेशिखायै
वषट् भुवःकवचायहुं स्वःअस्त्रायफडितिविन्यस्य मूलेनकरयोर्व्यापकंकृत्वांगुष्ठादिकनिष्ठांतंपंचांगुलिषुहृदयाद्यस्त्रां एमः
तानिहृदयायनमः शिरसेस्वाहेत्यादिजातियुक्तानिनेत्रवर्जंविन्यस्य हृदयादिविपंचांगेष्वपिनेत्रवर्जंविन्यस्यध्यायेत् यथा ८
पद्मस्थांकमलयुगाक्षपुस्तकोद्यद्धस्ताग्रांशशिमुकुटांचभालनेत्राम् शुक्लाभांकुचविनतांमुनींद्रसेव्यांवाग्देवींभजतमु

धाः कवित्वदात्रीम् ॥ वामोर्ध्वादिवामाधःकरांतमायुधध्यान् इति ध्यात्वा यथाशक्तिजपं विधाय जपानंतरं पुनःकरांगन्यासं कृत्वा जपं
देव्यै समर्प्य प्रणमेत् — इति वाग्वादिन्यास्त्वेकोमंत्रः ॥ अथ द्वितीयोमंत्रः वां ह्रं स्वों इति त्र्यक्षरमंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा पूर्वोक्तवा
ग्वादिनी दशाक्षरमंत्रवद् ऋष्यादिकं विन्यस्य वां हृदयाय नमः ह्रं शिरः स्वों शिखा वां कवचं ह्रं नेत्रं स्वों अस्त्राय इति नमः स्वाहेत्यादि
जातियुक्तं हृदयादिषडंगेष्वपि विन्यस्य ध्यायेत् यथा मुक्ताहारलसत्तुशशिकलां संशोभि सच्छेखरां व्याख्यामक्षगुणं च रक्तक
लशं विधां वहंतीं करैः । पीनोत्तुंगकुचद्वयाग्रविनमन्मध्यान्वितां संस्थितां त्रैलोक्यप्रणतां सदा भवतु नो वाचामधीशाश्रिये ॥ दक्षोर्ध्वा
धःकरयोर्यथावामोर्ध्वाधःकरयोरप्येइत्यायुधध्यानम् इति ध्यात्वा जपं यथाशक्ति विधाय जपानंतरं करषडंगन्यासं विधाय जपं देव्यै
समर्प्य प्रणमेत् केचित्तु वाक्ह्रं स्वों एवं मंत्रं वदन्ति अन्ये तु वाकस्थाने वाग्बीजं वदंति तदत्र यथागुरूपदेशं जपादिकं कार्यमिति वा
ग्वादिन्यादिद्वितीयोमंत्रः ॥ अथ पारिजातसरस्वतीमंत्रः ॐ ह्रीं ऐं ह्रीं ॐ सरस्वत्यै नमः इत्येकादशाक्षरमंत्रेण प्राणायाम
त्रयं कृत्वा ऋषिध्यानजपादिकं पूर्वोक्तहंसवागीश्वरीवत्कुर्यात् । इति पारिजातसरस्वती ॥ अथ सप्तकोटीश्वरीमंत्रः
कः सः चंडिके सः कः इति सप्ताक्षरमंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा शिरसि ब्रह्मणे ऋषये मुखे गायत्री छंदसे हृदये सप्तकोटि
श्वरीदेवतायै नमः इति विन्यस्य चां चीमित्यादिना करषडंगन्यासं कृत्वा त्रिपुरावद्ध्यायेत् सात्वग्रे वक्ष्यते यथाशक्तिजपं विधा

मी. चं
९

जपानंतरं पुनः कार्षडंगादिकं कृत्वा जपं देव्यै समर्पयेत् प्राणायामेन इति सप्तकोटिश्वरीमंत्रः ॥ अथान्यो वाग्वादिनीमंत्रः ॐ वद वद
वाग्वादिनी ह्रीँ क्लीँ क्लिन्ने क्लेदिनि महाक्षोभं कुरु सौः मोक्षं कुरु ह्सौः ॐ इत्येकोनत्रिंशदक्षरात्मकमंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा पूर्वो
क्तवाग्वादिनीवत्सर्वमस्यापि कल्पयेत् प्रणवादिवाग्वादिन्यंत एकोनवाक्षरः मायादिकुर्वन्तस्त्रयोदशाक्षरोऽन्यः बालां
तिमादि प्रणवांतः सप्ताक्षरोऽपरः एवं मंत्रत्रयात्मको मंत्रः अस्य पृथक्प्रयोजनं तु शिवार्चनचंद्रिकायामुक्तं ॥ इति वा
ग्वादिनीमंत्रः ॥ एवं संभूय चत्वारो मंत्रा वाग्वादिन्याः । अथ बालामंत्रः ऐँ क्लीँ सौः इति त्र्यक्षरमंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा
शिरसि श्रीदक्षिणामूर्तये ऋषये नमः मुखे पंक्तिछंदसे नमः हृदि श्रीबालायै देवतायै नमः गुह्ये ऐं बीजाय पादयोः सौः
शक्तये नाभौ क्लीं कीलकाय नमः इति विन्यस्य मम चतुर्विधपुरुषार्थसिद्ध्यर्थे विनियोग इति कृतांजलिः कृत्वा ऐं हृद
याय नमः क्लीं शिरसे स्वाहा सौः शिखायै वषट् ऐं कवचाय हुं क्लीं नेत्राय वौषट् सौः अस्त्राय फडिति षडंगमंत्रान्गु
ष्ठादिकनिष्ठांतं करयोर्विन्यस्य हृदयादिषडंगेष्वपि विन्यस्य ध्यानं कुर्यात् यथा भ्रमद्भ्रमरनीलाभधम्मिल्लामलपुष्पि राम:
णीम् । ब्रह्मरंध्रस्फुरद्दिव्यमुक्तालेखाविराजिताम् । मुक्तालेखाललाटस्थतिलकांचितमालिकाम् । विभुकमुक्ताहाराम् ९
धराभूषिताम् ग्रैवेयांगदपत्रालिस्फुरत्कांतिविराजिताम् । गंगातरंगकर्पूरपुंजाभांवाविराजिताम् । श्रीपत्ररुवंशश्रीसदृश

वारुवल्लीविराजिताम् । कंकणादिलसद्भूतामणिवंधलसत्प्रभाम् । प्रवाललतिकाकारपाणिपल्लवशोभिताम् । वज्रवैडुर्यमुक्तालीमे
खलांविमलप्रभाम् । रक्तोत्पलदलाकारपादपल्लवशोभिताम् । नक्षत्रमालासंकाशमुक्तामंजीरमंडिताम् । वामेनपाणिनैकेनपुस्तकं
चापरेणतु । अभयंचप्रयच्छंतीसाधकायवरानने । अक्षमालांचवरदंदक्षपाणिद्वयेनहि । दधतीचिंतयेद्देवींवश्यसौभाग्यवाक्प्र
दम् । क्षीरकुंदेंदुधवलांप्रसन्नांसंस्मरेत्प्रिये । दक्षवामोर्ध्वादिततधोन्तमायुधध्यानम् । इतिध्यात्वायथाशक्तिजपंकृत्वा
जपानंतरंपुनःकरषडंगंकृत्वापूर्वोक्तगुह्यातिगुह्येतिमंत्रेणजपंदेव्यैसमर्प्यगुरुंदेवतांचप्रणमेत् इतिबालामंत्रः ॥
अथभैरवीमंत्रः ह्स्रैं ह्स्क्लीं ह्स्रौः इतित्र्यक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वा शिरसिदक्षिणामूर्तिऋषयेनमः मुखेपंक्तिछंदसेन
मः हृदयेश्रीत्रिपुरभैरवीदेवतायैनमः इतिविन्यस्य ह्स्रां ह्स्रीमित्यादिनाकरषडंगन्यासंकृत्वा त्रिपुरांवध्यायेत् अथवा हृ
दयस्यारुणांभोजकर्णिकामध्यसंस्थिताम् । जपाकुसुमसंकाशामरुणांवरभूषणाम् । स्मितधौतमहामोहांत्रिनेत्रांचंद्रशेखराम् ॥
विश्वसौन्दर्यसर्वस्वजन्मसागररूपिणीम् ॥ ब्रह्माण्डनेत्ररुद्रेशशिवाख्यैर्मुंडसंज्ञकैः । मंडितांगीमहादेवींमुक्ताजपवटीधराम् । पुस्त
कालंकृतवरांवराभयधारिणीम् । आनंदमधुरांदेवींमदाघूर्णितलोचनाम् । रक्तांगरागकुसुमांध्यायेत्त्रिपुरभैरवीं । दक्षा
धूर्ध्वयोराधेतराधधःस्थयोरन्येइत्यायुधध्यानम् इतिध्यात्वायथाशक्तिजपंविधायजपानंतरंपुनःकरषडंगंन्यासंकृत्वा

देव्यै

मं. चं. जपंसमर्प्यप्रणमेत् अस्यैवमंत्रस्यान्येबहवोभेदाःसंति वाग्भवादिबीजेश्च पृथग्ध्यानादिकं चालितमत्र्वमस्माभिर्नितामहकृतायांशि
९ वार्चनचंडिकायांद्रष्टव्यं ग्रंथबाहुल्यभयादस्माभिस्तत्रनालेखि इतिभैरवीमंत्रः॥ अथवागीश्वरी ऐं ह्रीं क्लीं ह्रूं सः इति
पंचाक्षरेणप्राणायामत्रयंविधाय शिरसिमदनायऋषयेनमः मुखेगायत्रीछंदसे॰ हृदिवागीश्वरीदेवतायै॰ इतिविन्यस्य ऐं हृ
दयाय॰ ह्रीं शिरसेस्वाहा क्लीं शिखायैवषट् ह्रूं कवचायहुं सः नेत्रायवौषट् समस्तमंत्रेणास्त्रायफडितिषडंगमंत्रानंगुष्ठादि
कनिष्ठांतकरयोर्विन्यस्यध्यानंकुर्यात् यथा उद्यद्दिवाकराभासांनानालंकारभूषितां। बंधूककुसुमाकाररक्तवस्त्रांगणाग्रणीं॥
इक्षुकोदंडपुष्पेषुविराजितभुजद्वयाम्॥ इतिध्यात्वायथाशक्तिजपंविधायजपानंतरंपुनःकरषडंगंकृत्वाजपंदेव्यैसमर्प्यप्र
णमेत् इतिवागीश्वरीमंत्रः अथकामेश्वरीमंत्रः ह्रीं क्लीं ऐं ह्रूं स्त्रीं इतिपंचाक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वा शिरसि संमो
हनायऋषयेनमः मुखेगायत्रीछंदसेनमः हृदयेश्रीपंचकामेश्वरीदेवतायैनमः इतिविन्यस्य ह्रीं हृदयायनमः क्लीं शिरसे
स्वाहा ऐं शिखायैवषट् ह्रूं कवचायहुं स्त्रीं नेत्रायवौषट् समस्तमंत्रेणास्त्रायफडितिषडंगमंत्रानंगुष्ठादिकनिष्ठांतयोर्विन्य राम:
स्यहृदयादिषडंगेष्वपिविन्यस्यध्यायेत् यथा रक्तांबरांरक्तकुलांगनेपथ्यांरक्तभूषणाम्। पाशांकुशधनुर्बाणपुस्तकंचाक्षमा ९
लिकाम्। बिभ्रतीचंद्रधत्रींत्रैलोक्यवशकारिणीम्। पंचकामैःपरिवृतांध्यायेद्देवींविचक्षणः। वामाग्रपूर्द्वयोर्दयेतराधःस्थयोर

१ (क) सर्ववशंकरी

ये तदायधःस्थयोरितरे इत्याद्युधध्यानम् इति ध्यात्वा यथाशक्ति जपं विधाय जपानंतरं पुनः करषडंगन्यासं कृत्वा जपं देव्यै समर्प्य प्र
णमेत् इति पंचकामेश्वरीमंत्रः (क) अथ राजमातंगीमंत्रः ऐं ह्रीं श्रीं ॐ नमो भगवती मातंगेश्वरि सर्वजनमनोहरि सर्वमुखराजि सर्वमुख
रंजनि सर्वराजवशंकरि सर्वस्त्रीपुरुषवशंकरि सर्वदुष्टमृगवशंकरि सर्वसत्ववशंकरि सर्वलोकममुकं मे वशमानय स्वाहा ॥ इत्यष्टाशीत्यक्षरमं
त्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा शिरसि ॐ दक्षिणामूर्तिऋषये नमः मुखे गायत्रीछंदसे नमः हृदये श्रीमातंगेश्वरीदेवतायै नमः इति वि
न्यस्य मम सर्वाभीष्टसिद्धये विनियोगः इति कृतांजलिः कृत्वा ऐं ह्रीं श्रीं ॐ नमो भगवति श्रीमातंगेश्वरि सर्वजनोहरि हृदयाय नमः
सर्वमुखराजि सर्वमुखरंजिनि शिरसे स्वाहा सर्वराजवशंकरि सर्वस्त्रीपुरुषवशंकरि शिखायै वषट् सर्वदुष्टमृगवशंकरि सर्वस
त्ववशंकरि कवचाय हुं सर्वलोकममुकं मे वशमानय नेत्रत्रयाय वौषट् स्वाहा अस्त्राय फट् इति षडंगमंत्राणांगुष्ठादिकरतलांतं करयो
र्विन्यस्य हृदयादिषडंगेष्वपि विन्यस्य ध्यानं कुर्यात् । अमृतोदधिमध्यस्थरत्नद्वीपे मनोरमे । स्वर्णप्राकारसंवीते मंडपे रत्ननिर्मिते ॥
कदंबबिल्वकल्हारे कल्पवृक्षोपशोभिते । वेदिमध्ये सुखासीनां रत्नसिंहासने शुभे ॥ अष्टपत्रं महापद्मे केशराढ्यं सकर्णिकम् ।
तन्मध्ये चत्रिकोणं स्यादष्टपत्रं ततो बहिः ॥ पुनः षोडशपत्रं स्यात्तद्बाह्ये स्याच्चतुर्दलम् । वेदास्त्रं सचतुर्द्वारं मंडलं प्रोक्तमराड
लम् ॥ तस्य मध्ये सुखासीनां श्यामवर्णां शुचिस्मिताम् । कदंबमाल्याभरणां पूजितां च सुरासुरैः ॥ प्रलंबालकसंयुक्तां चंद्ररेखा

मं॰ची
१०

वतंसिकाम् ललाटेतिलकोपेतामिषन्मृदुहसिताननाम् किंचित्स्वेदांबुमधुरललाटफलकोज्वलाम् वलीतरंगमध्यस्थरोमराजि
विराजिताम् सर्वाभरणसंयुक्तां मुक्ताहारविभूषिताम् नानामणिगणोन्नद्धकटिसूत्रैरलंकृताम् वलयैरत्नखचितैः केयूरैर्म
णिभूषितैः भूषितां दिव्यजांवालां मदाघूर्णितलोचनाम् आपीनमण्डलाभोगसमुन्नतपयोधराम् प्रलंबकर्णाभरणां कर्णोत्तं
सविराजिताम् तमालनीलानुकरणीमद्भुततामतंगिनीम् चतुःषष्टिकलारूपां पार्श्वस्थशुकसारिकाम् कोटिबालार्कसंका
शांजपाकुसुमसंनिभाम् एवंवापीतवर्णां वाध्यायेन्मातंगिनीपराम् इतिध्यात्वायथाशक्तिजपंविधायजपानंतरंपुनः कर
षडंगन्यासंकृत्वागुह्यातिगुह्येतिपूर्वोक्तमंत्रेणजपंदेव्यैसमर्प्यदेविंगुरुंचप्रणामेत् इतिराजमातंगीमंत्रः अथान्यो
राजमातंगीमंत्रः ऐं क्लीं सौः ऐं ह्रीं श्रीं ॐ नमोभगवतिमातंगेश्वरीसर्वजनमनोहरिसर्वमुखरंजनिक्लीं ह्रीं श्रींसर्वराजवशंक
रिसर्वदुष्टमृगवशंकरिसर्वसत्ववशंकरिसर्वलोकवशंकरिअमुकंमेवशमानयस्वाहा श्रीं ह्रीं ऐं सौः क्लीं ऐं इत्यष्टनवत्यक्ष
रात्मकमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसिदक्षिणामूर्तयेनमः मुखेगायत्रीछंदसेनमः हृदिश्रीमातंगेश्वर्यैदेवतायैनमः रा॰म॰
इतिविन्यस्यममसर्वाभीष्टसिद्ध्यर्थेविनियोगः इतिकृतांजलिर्भूत्वा ऐं ह्रीं श्रींसर्वजनमनोहरिहृदयायनमः सर्वमुखरंज १०
निशिरसेस्वाहा क्लीं ह्रींसर्वराजवशंकरिशिखायैवषट् ३ सर्वस्त्रीपुरुषवशंकरिकवचायहुं ४ सर्वदुष्टमृगवशंकरिने

नेत्रत्रयाय वौषट् ३ सर्वसत्ववशंकरि अस्त्राय फडिति षडंगमंत्रानंगुष्ठादिकनिष्ठांतं करयोर्विन्यस्य हृदयादिषडंगेष्वपि विन्यस्य ध्यानम्
कुर्यात् यद्वा: क्लीं क्लीमिति षड्दीर्घभाजा कामबीजेन षडंगं कृत्वा ध्यायेत् यथा अमृतमहोदधिमध्ये रत्नद्वीपे संकल्पवृक्षवने
मणिमयमंडपमध्ये मणिमयसिंहासनस्थां देवीं मातंगीं मधुपूरपानमुदितामाघूर्णमानेक्षणां स्मितविद्युद्वदनां कदंबकुसुमस्तो
म्यासितहरिणीकां वीणाशोभितकरां अरुणरक्तवसनामापक्वबिंबाधरां कस्तूरीतिलकां शशांकमुकुटां सह्रीरवपत्रभुतिं भापीनोन्न
तशोभुराजविनमन्मध्यां कश्यामलां ग्रैवेयांगदचारुहाररसनां मंजीरसंशोभिताम् भक्तौघं वाह्यस्य संमितदशासंतर्पयं
तीं मुदा ध्यायेत्साभ्रगतांतथाखिलकलारूपं शुभं भावये ॥ इति ध्यात्वा यथाशक्ति जपं विधाय जपानंतरं करषडंगन्यासं कृत्वा ज
पं देव्यै समर्प्य प्रणमेत् इति द्वितीयो राजमातंगीमंत्रः ॥ अथ तृतीयो राजमातंगीमंत्रः प्रागुक्ताष्टाशीत्यक्षरे राजमा
तंगिनि मंत्रे सर्वसत्ववशंकरीति पदानंतरं सौः राजलक्ष्मीप्रदे इति सप्ताक्षराणि संयोज्यानंतरं सर्वलोकममुकमित्यादि देवं पंच
नवत्यक्षरो मंत्रो भवति ऋष्यादिकं तु पूर्वोक्तमेव ज्ञेयम् ॐ हृदयाय नमः ऐं शिरसे स्वाहा इत्यादयः षडंगमंत्रा ज्ञेया
ध्यानं तु पूर्वोक्तराजमातंगिनीमंत्रवत् इति तृतीयो राजमातंगिनीमंत्रः ॥ अथ चतुर्थो राजमातंगीमंत्रः ॥ ॐ
नमो ब्रह्मश्री विराजिते राजपूजिते जये विजये गौरि गांधारि त्रिभुवनवशंकरि सर्वस्त्रीपुरुषवशंकरि सुसु दुदु घे घे वा वा ह्रीं

स्वाहा ॥ इति चतुःपंचाक्षरेण प्राणायामत्रयं कृत्वा शिरसि भगवान्ऋषये नमः मुखे निचृद्गायत्रीछंदसे नमः हृदि श्रीमातंगीदे
वतायै नमः इति ऋष्यादिकं विन्यस्य ह्रां हृदयाय नमः ह्रीं शिरसे स्वाहेत्यादिना करषडंगन्यासं विधाय पूर्वोक्तराजमातं
गीमंत्रवद्ध्यानं कुर्यात् यथाशक्ति जपं विधाय जपांते करषडंगादिकं कृत्वा जपं देव्यै समर्प्य प्रणमेत् इति चतुर्थो राजमातं
गीमंत्रः ॥ अथ पंचमो राजमातंगीमंत्रः तत्र पूर्वोक्तचतुःपंचाशदक्षरमंत्रस्य त्रिभुवनवशंकर्यै ते सर्वलोकवशंकरीति पदं
प्रोक्ता सर्वस्त्रीपुरुषेत्यादि स्वाहांतं वदेत् आदिस्थं प्रणवं ह्रीं कुर्यात् तेनैकाधिकषष्ट्यक्षरो मंत्रो भवति तेन मंत्रेण प्राणा
यामत्रयं कृत्वा शिरसि दक्षिणामूर्तिऋषये नमः मुखे निचृद्गायत्रीछंदसे नमः हृदि श्रीगौरीदेवतायै नमः इत्यृष्यादि ६
कं विन्यस्य ह्रीं नमो ब्रह्मश्रीराजिते राजपूजिते हृदयाय नमः जये विजये गौरि गांधारि शिरसे स्वाहा त्रिभुवनवशंकरि
शिखायै वषट् सर्वलोकवशंकरि कवचाय हुं सर्वस्त्रीपुरुषवशंकरि नेत्रत्रयाय वौषट् सुसु दुदु घेघे वावा ह्रीं स्वाहा अस्त्रा
य फडिति षडंगमंत्रानंगुष्ठादिकनिष्ठांतं करयोर्विन्यस्य हृदयादिषडंगेष्वपि विन्यस्य ध्यानं कुर्यात् यथा सकल राम:
शशिराजन्मौलिराबद्धपाशांकुशरुचिरकराब्जा बंधुजीवारुणांगीम् । अमरनिकरवंद्या त्रीक्षणा शोणलेपांशुकजसु ११
मयुता स्यात्संपदे पार्वती नः ॥ इति ध्यात्वा यथाशक्ति जपादिकं विधाय जपानंतरं करषडंगं कृत्वा जपं देव्यै समर्प्य प्र

णामेत् इति पंचमो राजमातंगीमंत्रः ॥ अथ षष्ठो राजमातंगीमंत्रः "ॐ राजमुखी राजाधिमुखि वश्यमुखि ह्रीं श्रीं क्लीं दे
वदेवि महादेवि देवाधिदेवि सर्वजनस्य मुखं मम वशं कुरु कुरु स्वाहा" इति सप्तचत्वारिंशदक्षरात्मकमंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा
शिरसि ॐ दक्षिणामूर्त्तये ऋषये नमः मुखे गायत्री छंदसे नमः हृदये श्रीमातंग्यै देवतायै नमः इति ऋष्यादिकं विन्यस्य
ॐ राजमुखि राजाधिमुखि हृदयाय नमः वश्यमुखि ह्रीं श्रीं क्लीं शिरसे स्वाहा देवदेवि शिखायै वषट् महादेवि कवचाय हुं देवा
धिदेवि नेत्रत्रयाय वौषट् सर्वजनस्य मुखं मम वशं कुरु कुरु स्वाहा अस्त्राय फट् इति षडंगमंत्रानंगुष्ठादिकरतलांतं करयोर्विन्यस्य
हृदयादिषडंगेष्वपि विन्यस्य पूर्वोक्ताष्टाशीत्यक्षरराजमातंगीवद्ध्यात्वा यथाशक्ति जपं विधाय जपानंतरं करषडंगन्यासं कृ
त्वा जपं देव्यै समर्प्य प्रणमेत् इति षष्ठो राजमातंगीमंत्रः ॥ अथ सप्तमो राजमातंगीमंत्रः "ॐ नमो हिलिश्चराड
मातंगिनि स्वाहा" इति पंचदशाक्षरमंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा ऋषिध्यानषडंगादिकं पूर्वोक्तराजमातंगीवत् इ
ति सप्तमः ॥ अथाष्टमो राजमातंगीमंत्रः "ऐं नमः श्रीमातंगि अमोघे सत्यवादिनि मम कर्णे अवतर २ सत्यं कथय
२ एह्येहि श्रीमातंग्यै नमः" इति चतुश्चत्वारिंशदक्षरात्मकमंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा ऋषिध्यानजपादिकं राजमा
तंगीवत्कुर्यात् इत्यष्टमः ॥ अथ नवमः "ऐं ह्रीं श्रीं ऐं क्लीं सौः क्लीं ह्रीं श्रीं मातंग्यै सर्वजनवशंकरि स्वाहा" इ

मी॰ची
१२

त्येकोनविंशत्यक्षरेणमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसि मतंगवरवेनारदायऋषयेनमः मुखेनिहृगायत्रीछंदसेनमः हृ
दिश्रीमातंगेश्वरीदेवतायैनमः ममसर्वाभीष्टसिद्ध्यर्थेविनियोगः इतिकृतांजलिन्कानमःहृदयायनमः उच्छिष्टशिर
सेस्वाहा चंडालिशिखायैवषट् मातंगिकवचायहुं सर्ववशंकरिनेत्रायवौषट् स्वाहाअस्त्रायफडितिषडंगमंत्रा
णांगुष्ठादिकनिष्ठांतंकरयोर्विन्यस्यहृदयादिषडंगेष्वपिन्यसेत् अथध्यानम् मातंगींनवयावकार्द्रचरणांप्रोद्भा
सिक्तस्वांङ्कांवीणांत्वासिकरांसमुन्नतकुचांमुक्ताप्रवालावलीम् हृद्यांगीस्मितशंखकुंडलधरांबिंबाधरांसन्नि
ताम्रांकीर्णालकवेणिमञ्जनयनांध्यायेत्कुकृष्णामलाम् ३ इतिध्यात्वायथाशक्तिजपंविधायषडंगंकृत्वाजपंसमर्प्य
प्रणामंकुर्यात् अ

१२ श्यामले
पुनरावृत्त

णमेत् इतिपंचमोराजमातंगीमंत्रः अथषष्टोराजमातंगीमंत्रः ॐराजमुखिराजाधिमुखिवश्यमुखिह्रींश्रींक्लींदेवदेविमहादेविदेवाधि
देविसर्वजनस्यमुखंममवशंकुरु२स्वाहा इतिसप्तचत्वारिंशदक्षरात्मकमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसि ॐदक्षिणामूर्त्तिऋषयेन
मः मुखेगायत्रीछंदसेनमः हृदयेश्रीमातंगेश्वरीदेवतायेनमः इतिऋष्यादिकंविन्यस्य ॐराजमुखिराजाधिमुखिहृदयायनमः
वश्यमुखिह्रींश्रींक्लींशिरसेस्वाहा देवदेविशिखायैवषट् महादेविकवचायहुं देवाधिदेविनेत्रायवौषट् सर्वजनस्यमुखंममवशं
कुरु२स्वाहा अस्त्रायफट् इतिषडंगमंत्रान्नाद्यादिकान्‌तलांतंकरयोर्विन्यस्यहृदयादिषडंगेष्वपिविन्यस्यपूर्वोक्तास्वाशीत्यक्ष
रराजमातंगीध्यात्वायथाशक्तिजपंविधायजपानंतरंकरषडंगन्यासंकृत्वाजपंदेव्यैसमर्प्यप्रणमेत् इतिषष्टोराजमातंगीमं
त्रः अथसप्तमोराजमातंगीमंत्रः ॐनमोहिलि२चाण्डमातंगिनिस्वाहा इतिपंचदशाक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वा ऋ
षिध्यानषडंगादिकंपूर्वोक्तराजमातंगीवत् इतिसप्तमः अथाष्टमोराजमातंगीमंत्रः ऐंनमःश्रीमातंगीअमोघेस
त्यवादिनिममकर्णेअवतर२सत्यंकथय२एह्येहिश्रीमातंग्यैनमः इतिचतुश्चत्वारिंशदक्षरात्मकमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृ
त्वाऋषिध्यानजपादिकंराजमातंगीवत्कुर्यात् इत्यष्टमः अथनवमः ऐंह्रींश्रींऐंक्लींह्रींश्रीमातंगेश्वरीसर्वजन
वशंकरिस्वाहा इतित्रयोविंशत्यक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसिदक्षिणामूर्त्तिऋषयेनमः मुखेनिचृद्गायत्रीछंदसे॰

१३

मी. वी
१२

हृदयेश्रीमातंगेश्वरीदेवतायैनमः इतिविन्यस्यऐंहृदयायनमः क्लींशिरसेस्वाहा सौःशिखायैवषट् ऐंकवचायहुं क्लींनेत्रायवौष
ट् सौःअस्त्रायफडितिषडंगमंत्रानंगुष्टादिकनिष्टांतंकरयोर्विन्यस्यहृदयादिषडंगेष्वपिविन्यसेत् ध्यानंपूर्वोक्तमष्टनवत्यक्षर
मंत्रवत्कुर्यात् ततोयथाशक्तिजपंकृत्वाजपांतेषडंगादिकंविधायजपंदेव्यैसमर्प्यनमस्कारंकुर्यात् इतिनवमः । अथद
शमः "कामिनिरंजनिस्वाहा" इत्यष्टाक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वा शिरसिसंमोहनायऋषयेनमः मुखेनिचृद्गायत्रीछं
दसेनमः हृदिसर्वसंमोहिनीदेवतायैनमः इतिऋष्यादिकंविन्यस्यकामिनीहृदयायनमः रंजनिशिरसेस्वाहा स्वाहाशिखा
यैवषट् कामिनीकवचायहुं रंजनीनेत्रायवौषट् स्वाहाअस्त्रायफडितिषडंगमंत्रानंगुष्टादिकनिष्टांतंकरयोर्विन्यस्यहृदया
दिषडंगेष्वपिविन्यस्यध्यानंकुर्यात् यथा "श्यामांगीवल्लकींदोर्भ्यांवादयंतींसुभूषणां । चंद्रावतंसांविविधैर्गानैर्मोहयतींजगत् ॥"
इतिध्यात्वाजपंविधायषडंगंकृत्वाजपंदेव्यैसमर्प्यप्रणमेत् इतिदशमोमंत्रः ॥ अथैकादशोमंत्रः "नमःउच्छिष्ट
चांडालिमातंगीसर्ववशंकरिस्वाहा" इत्येकोनविंशत्यक्षरेणमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसिमतंगुवेनारदायऋषय णमः
येनमः मुखेनिचृद्गायत्रीछंदसेनमः हृदिश्रीमातंगेश्वरीदेवतायैनमः ममसर्वाभीष्टसिद्धयेविनियोगः इतिकृत्वांजलि १२
हस्तानमः उच्छिष्टशिरसेस्वाहा चंडालिशिखायैवषट् मातंगीकवचायहुं सर्ववशंकरिनेत्रायवौषट् स्वाहाअस्त्रा

यफडिति षडंगमंत्रानंगुष्ठादिकनिष्ठांतं करयोर्विन्यस्य हृदयादिषडंगेष्वपिन्यसेत् अथध्यानम् मातंगीं नवयावकार्द्रचरणां श्रोणा
मितिरूढ्यां शुकां वीणोल्लासिकरश्यामया इतिध्यात्वायथाशक्तिजपंविधायषडंगंकृत्वाजपंसमर्प्यप्रणामंकुर्यात् अस्यैवमंत्रस्यभे
दानाह ॐ ह्रीं श्रीमित्यादिरेकः क्लीं ह्रीं श्रीमित्यादिरन्यः क्लीमित्यादिरपरः तेषुप्रथममंत्रस्यतुः शिरसिमतंगरवेनारदायऋष
येनमः इतरयोर्द्वयोर्मदनायऋषयेनमः षडंगध्यानादिकमन्यत्सर्वंपूर्वोक्तैकोनविंशत्यक्षरमंत्रवद्बोध्यम् इत्येकाद
शोराजमातंगीमंत्रः। अथद्वादशोमंत्रः ऐं क्लीं सौः नमः उच्छिष्टचंडालिमातंगिसर्ववशंकरिस्वाहा सौः क्लीं ऐं इति पंचविं
शत्यक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाः शिरसिदक्षिणामूर्तयेऋषयेनमः मुखेनिवृद्गायत्रीछंदसेनमः हृदिश्रीमातंगेश्व
र्यैदेवतायैनमः इतिविन्यस्यममसर्वाभीष्टसिद्धयेविनियोगः इतिकृतांजलिरुक्त्वा ऐंनमः हृदयायनमः क्लीं उच्छिष्टशि
रसेस्वाहा सौः चंडालिशिखायैवषट् ऐं मातंगीकवचायहुं क्लीं सर्ववशंकरीनेत्रायवौषट् सौः स्वाहा अस्त्रायफट् इति
करषडंगंविधायध्यायेत् यथा। अंसेवेणीकुसुमनिचयांचूलिकांनीलचूडांमुक्ताभूषांपृथककचनतांवल्लकींवादयन्तीम्
माध्वीमत्तांमधुरवचनांश्यामलांकोमलांगीं तांसकलफलदांसंततंभावयामि इतिध्यात्वायथाशक्तिजपंविधायकरषडंगंकृ
त्वाजपंसमर्प्यप्रणमेत् इतिद्वादशोराजमातंगीमंत्रः। इतिगोस्वामिजगन्निवासतनयगोस्वामिजनार्दनविरचिता

भुवनेश्वरी

मं. चं १४ याम्मंत्रचंद्रिकायांद्वितीयःप्रकाशः २ । अथभुवनेश्वरीमंत्रः ह्रीँ इत्येकाक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसिशक्तिऋषयेनमः मु
१३ खेगायत्रीछंदसेनमः हृदिश्रीभुवनेश्वर्यैदेवतायैनमः गुह्येहंबीजायनमः पादयोईंशक्तयेनमः नाभौरंकीलकायनमः इति
विन्यस्यममचतुर्विधपुरुषार्थसिद्धयेविनियोगः इतिकृतांजलिरुक्त्वाह्रांह्रीमित्यादिनाकरषडंगन्यासंकृत्वाध्यायेत् उद्यद
दिनद्युतिरांशीतांशुकृतशेखराम् पद्मासनांत्रिनेत्रांचपाशांकुशवराभयैः अलंकृतचतुर्बाहुंमंदस्मितलसन्मुखीम् कुच
भारविनम्रांगलतांदेवींहृदिस्मरेत् । वामोर्द्धकरादिवामाधःकरांतमायुधध्यानम् इतिध्यात्वायथाशक्तिजपंविधायजपान्तेक
रषडंगंकृत्वाजपंदेव्यैसमर्प्यप्रणमेत् एत्येकोभुवनेश्वरीमंत्रः । अथद्वितीयः ऐँह्रीँश्रीँ इतित्र्यक्षरमंत्रेणप्राणाया
मत्रयंकृत्वापूर्वोक्तैकाक्षरवत्ऋष्यादिकंविन्यस्य ऐँह्रांहृदयायनमः ऐँह्रींशिरसेस्वाहेत्यादिनाकरषडंगन्यासंविधा
य ध्यानंकुर्यात् बंधूकाभांत्रिनयनयुतांशोतिचंद्रार्द्धमौलिं दोर्भ्यांपूर्णांविविधमणिभीरत्नपात्रंवहन्तीं पद्मंसौम्यामु
रुजचयुगांस्मेरवक्त्रेंदुबिंबांवामांध्यायेद्गुणस्तुतिवराभीतियुक्तांसदैव । इतिध्यात्वाजपंकृत्वाजपांतेकरषडंगंकृत्वाजपंसम रामः
र्प्यप्रणमेत् इतिद्वितीयोमंत्रः । अथतृतीयोमंत्रः ऐँह्रीँऐँ इतित्र्यक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वा एकाक्षरवत् १३
ऋष्यादिकंविन्यस्य ऐँह्रांऐँहृदयायनमः ऐँह्रींऐँशिरसेस्वाहा इत्यादिनाकरषडंगन्यासंविधायध्यानंकुर्यात् यथा॰

श्री पं. कृष्णप्रसाद [illegible] प्रथम [illegible]

भुवनेश्वरी

अंभोरुद्योतिमूर्तिंत्रिनयनलसितांपीनवक्षोजनम्रांहस्तांभोजैर्वहंतींवरदसरसिजेरत्नपात्राभयेच। नित्यांरक्तांबुजस्थांशिशिरकररत्न
मुकुटवरांहारभूषांविभ्राथीशार्चितांघ्रिंनिजहृदिकलयेभास्वरामंबिकांताम्। दक्षाधःक्रमारभ्यवामाधःकरपर्यंतमायुधध्यानम्
इतिध्यात्वाजपांतेकरषडंगंविधायजपंदेव्यैसमर्प्यप्रणामंकुर्यात् इतितृतीयोमंत्रः। अथचतुर्थोमंत्रः ऐं ह्रीं क्लीं इतित्र्यक्ष
रमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाएकाक्षरवत्ऋष्यादिकंविन्यस्य ऐं ह्रीं मित्यादिनाकरषडंगन्यासंविधायध्यायेत् यथा अंकुशंवार
णाभयंकरैर्बिभ्रतीकमलसंस्थितांपरोद्यदर्कगणकांतिसन्ततंस्मरेचभुवनेश्वरीहृदि। दक्षोर्ध्वाधःकरयोराद्येवामकरयोरन्त्ये
इत्यायुधध्यानम् इतिध्यात्वाजपांतेऋष्यादिकंविधायजपंसमर्प्यप्रणमेत् इतिचतुर्थोमंत्रः। अथदुर्गामंत्रः ॐ ह्रीं दुर्गा
दुंदुर्गायैनमः इत्यष्टाक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वा शिरसिॐनारदायनमः मुखेगायत्रीछंदसेनमः हृदिश्रीदुर्गायैदेवतायैनमः
इतिविन्यस्यममसर्वाभिष्टसिद्धयेविनियोगः इतिकृतांजलिरुक्त्वाः ॐ ह्रीं दुर्गायै ह्रां हृदयायनमः ॐ ह्रीं दुंदुर्गायै ह्रीं शिरसेस्वा
हा ॐ ह्रीं दुंदुर्गायै ह्रूं शिखायैवषडित्यादिनाकरषडंगन्यासंकृत्वाध्यानंकुर्यात् यथा सिंहासनांमरकतद्युतिमिन्दुचूडांशंखं
चारिंकरतलैर्दधतींशरासंबाणान्त्रिनेत्रलसितांभवदुःखहंत्रीदुर्गांनमामिमणिभूषितभूषितांगीम्। वामाधऊर्ध्वक्रमेणायुधेतदाध
धःस्थयोरन्त्येइत्यायुधध्यानम् इतिध्यात्वायथाशक्तिजपंविधायजपांतेकरषडंगंकृत्वाजपंदेव्यैसमर्प्यप्रणमेत् ५

महिषमर्दिनी

मं॰चं॰ नि दुर्गामंत्रः । अथमहिषमर्दिनीमंत्रः महिषमर्दिनिस्वाहा इत्यष्टाक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वा शिरसिमार्कंडेयायऋषयेन
१४ मः मुखेगायत्रीछंदसेनमः हृदयेश्रीमहिषमर्दिन्यैदेवतायैनमः इतिविन्यस्यसर्वाभीष्टसिद्धयेविनियोगः इत्युक्त्वामहिषम
९५ र्दिनीहुंफट्हृदयायनमः महिषशत्रोशाधिहुंफट्शिरसेस्वाहा महिषंहंषयहंषयहुंफट्शिखायैवषट् महिषंहनहनदे
विहुंफट्कवचायहुं महिषमर्दिनिहुंफट्अस्त्रायफट् इतिपंचांगमंत्रान्मूलमंत्राभिमृष्टयोपाणयोरंगुष्ठादिकनिष्ठांता
स्वंगुलिषुविन्यस्यनेत्ररहितेषुहृदयादिपंचांगेषुचविन्यस्यध्यानंकुर्यात् यथा गारुडोपलसंनिभांमणिमौलिकुंडलमंडि
ताम् नौमिभालविलोचनांमहिषोत्तमांगनिषेदुषीं शंखचक्रकृपाणखेटकबाणकार्मुकशूलकान् तर्जनीमपिबिभ्रतीं
निजबाहुभिः शशिशेखरां दक्षाधूर्ध्वयोराद्येतदाधःस्थयोरन्येतदाधःस्थयोरपरेतदाधःस्थयोरितरे इत्यायुधध्यानं
इतिध्यात्वातर्जनींतर्जनीमुद्रामित्यर्थः सातुमतर्जन्ये काकिनीतुर्ध्वशीर्षासन्नमिताखधः मुद्रेयंतर्जनीप्रोक्ताततोयथाशक्तिजपंवि
धायजपांतेपंचांगंविन्यस्यजपंदेव्यैसमर्प्यप्रणमेत् इतिमहिषमर्दिनीदुर्गामंत्रः । अथजयदुर्गामंत्रः ॐदुर्गेदुर्गेरक्ष राम:
णिस्वाहा इतिदशाक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसिनारदायऋषयेनमः मुखेविराट्छंदसेनमः हृदिश्रीजयदु १४
र्गायैदेवतायैनमः इतिऋष्यादिकंविन्यस्य ॐहृदयायनमः दुर्गेशिरसेस्वाहा दुर्गेशिखायैवषट् रक्षणिकवचायहुं ९५

स्वाहा नेत्राय वौषट् समस्तमंत्रेणास्त्राय फडिति षडंगमंत्राणांगुष्टादिकनिष्ठान्तं विन्यस्य हृदयादिष्वपि विन्यस्य ध्यानं कुर्यात्
यथा जलदद्युतिमिन्दुकिरीटां चक्रगदासिरुजः करपद्मैः दधतीं नयनत्रययुक्तां सिंहगतां प्रणमेज्जयदुर्गां हृकन्त्रिभूलंवामोर्द्ध्व
दिवामाधः क्रमात् नमायुधध्यानम् रक्षोर्द्धादितद्योन्नवा इति ध्यात्वा यथाशक्ति जपं विधायान्ते ऋष्यादिकं विन्यस्य जपं देव्यै
समर्प्य प्रणामेत् इति जयदुर्गामंत्रः ॥ अथ द्वितीयो जयदुर्गामंत्रः ॐ नमो दुर्गे रक्षणि स्वाहा इति द्वादशाक्षरेण प्राणा
यामत्रयं कृत्वा पूर्वमंत्रोक्तान् ऋष्यादीन् विन्यस्य विनियोगमुक्त्वा ॐ नमो हृदयाय नमः दुर्गे शिरसे स्वाहा दुर्गे शिखायै वषट्
रक्षणि कवचाय हुं स्वाहा नेत्राय वौषट् समस्तमंत्रेणास्त्राय फडिति षडंगमंत्रानंगुष्ठादिकनिष्ठांतं करयोर्विन्यस्य हृदयादि
ष्वपि विन्यस्य पूर्वोक्तदुर्गाशक्षरखध्यात्वा सिंहासनां मरकतद्युतिमित्यादि ततो जपं विधायान्ते ऋष्यादिकं विन्यस्य जपं स
मर्प्य प्रणामेत् इति द्वितीयो जयदुर्गामंत्रः ॥ अथ तृतीयः ॐ नमो भगवति ज्वालामालिनि गृध्रगणपरिवृते स्वाहा
इति द्वाविंशत्यक्षरमंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा शिरसि दीर्घतमसे ऋषये नमः मुखे ककुब्छंदसे नमः हृदि श्रीदुर्गायै
देवतायै नमः इत्यृष्यादिकं विन्यस्य ॐ नमो हृदयाय नमः भगवति शिरः ज्वालामालिनि शिखायै वषट् गृध्रगणपरिवृ
ते कवचं स्वाहा अस्त्रं इति पंचांगमंत्रानंगुलिषु करयोर्विन्यस्य नेत्रवर्जं हृदयादि पंचांगेष्वपि विन्यस्य नीलांभोधर

शूलिनीदुर्गा

मं. चं
१५

कांतिमित्यादिवत्स्वमाराणांशूलिनिदुर्गांध्यात्वाजपंकृत्वाऋष्यादिकंविन्यस्यजपंसमर्प्यप्रणामेत् इतितृतीयोजयदु
र्गामंत्रः अथशूलिनीदुर्गामंत्रः ज्वल२शूलिनिदुष्टग्रहहुंफट्स्वाहा इतिपंचदशाक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वा
शिरसिदीर्घतमसेऋषयेनमः मुखेअनुष्टुप्छंदसेनमः हुंबीजायनमः गुह्येस्वाहाशक्तयेनमःपादयोः हृदिश्रीशूलिनिदुर्गायैदेवता
यै इतिविन्यस्यविनियोगमुक्त्वा शूलिनिदुर्गेतिउग्रप्रज्ञितेनंदिनिरक्षर२महायोगेश्वरीहुंफट्हृदयायनमः शूलिनिवरदेदेवासिद्ध
पूजितेत्यादिशिरसेस्वाहा शूलिनिविंध्यवासिनिदेवसिद्धेत्यादिशिखा० शूलिन्यसुरमर्दिनिदेवासिद्धेत्यादिकवचं शूलिनिउग्रभ्रि
येचामयदेविसिद्धयेत्यादिअस्त्रायफट् इतिपंचांगमूलमंत्रात्स्थयोःपाणिपादतलादिकनिष्ठांतास्वंगुलिषुविन्यस्यहृदयादिषु
नेत्ररहितेषुपंचांगेषुचविन्यस्यध्यानंकुर्यात् यथा नीलांभोधरकांतिमिंदुमुकुटांसिंहाधिरूढांकरैः शूलंबाणमसिंस्वरिंदरग
दाबाणाशपाशान्भुजैः बिभ्राणामसिखेटकचतस्रभिःकन्याभिराराधितां नानाभूषणभूषितांत्रिणयनांदुर्गांभजेशूलि
निम् दक्षिणाधःकरमारभ्यवामाधःकरपर्यंतमायुधध्यानं इतिध्यात्वाजपंविधायांतेऋष्यादिकंविन्यस्यजपंदेव्यैसमर्प्य राम:
प्रणामेत् इतिशूलिनिदुर्गामंत्रः ॥ अथदुर्गानवमंत्रः उत्तिष्ठपुरुषिकिंस्वपिषिभयंमेसमुपस्थितंयदिशक्यमशक्यंवात १५
न्मेभगवतिशमयस्वाहा इतिमंत्रद्वात्रिंशदक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वा शिरसिआरण्यकायऋषयेनमः मुखेअनुष्टुप्छंदं

दुर्गामंत्र

दसेनमः श्रीं ह्रीं दिनवदुर्गायैनमः इतिविन्यस्यविनियोगमुक्त्वा उत्तिष्ठपुरुषिहृदयायनमः किंस्वपिषिशिरसेनमः भयंमे
समुपस्थितंशिखायैनमः यदिशक्यमशक्यंवाकवचायहुं तन्मेभगवतिनेत्रायवौषट् शमयस्वाहा अस्त्रायफट् इतिषडं
गमंत्रान्गुष्ठादिकरतलांतकरयोर्विन्यस्य हृदयादिषडंगेष्वपिविन्यस्यध्यानंकुर्यात् यथा विद्युद्दामप्रभाभांकनकसर
सिजेसंस्थितांसत्रिनेत्रांहस्ताम्भोजैर्वहंतीमरिदरवरदाभीतिसंज्ञांक्रमेण स्वर्णोद्यत्कांतिवस्त्रांशशिकलितलसडलचूडांप्र
सन्नांपार्श्वोर्ध्वसन्मृगेंद्राहरिदिनवसतीचारुदुर्गांस्मरेहंदक्षाधःस्थयोरायेनदाधधःस्थयोरन्येइत्याद्यध्यानम् आचि
कंदरःशंखः इतिध्यात्वायथाशक्तिजपंकृत्वाजपांतेत्र्यक्षादिकंविन्यस्यजपंसमर्प्यप्रणामेत् इतिदुर्गावनमंत्रः॥

लक्ष्मीमंत्र

अथलक्ष्मीमंत्रः श्रींइत्येकाक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वा शिरसिभृगुऋषयेनमः मुखेनिवृच्छंदसेनमः हृदिश्रियै
देवतायैनमः गुह्येसंबीजायनमः पादयोःईशक्तयेनमः नाभौरंकीलकायनमः इतिविन्यस्यविनियोगमुक्त्वा श्रां
हृदयायनमः श्रींशिरसेस्वाहाइत्यादिनाकरषडंगंकृत्वांगुष्ठादिकरतलांतकरयोर्विन्यस्यध्यानंकुर्यात् यथा पद्मा
रूढनवकनकरूपप्रभयुग्मांभयेष्टप्रोद्यद्भुजाहिमगिरिनिभैर्वैदसंख्यैरिभेंद्रैः हस्तोत्क्षिप्तामृतभृतघटैःसिच्यमाना
नागयष्टिर्भूयान्नैर्तचिरमुकुटाक्षौमवस्त्राब्जनेत्रा दक्षापूर्वयोरायेतदाधधःस्थयोरन्येइत्याद्यध्यानम् ध्यात्वा

मं॰चं जपांतेकरषडंगादिकंकृत्वाजपंसमर्प्यप्रणमेत् इत्येकाक्षरः। अथचतुरक्षरः ऐंह्रींश्रींक्लीं इतिमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वा
१९ शिरसिभृगवेऋषयेनमः मुखेनिचृदनुष्टुप्छंदसेनमः हृदिश्रीकमलादेवतायैनमः इतिविन्यस्य श्रींश्रीमित्यादिनापूर्ववत्षडं
गंविधायध्यायेत् यथा माणिक्याभाहरगिरिनिभैःकुंजरैश्चतुर्भिः पाथोधोयन्मणिमयघटांभोभिरासिच्यमाना अंभोजस्था
वरसरसिजद्वंद्वकाभातिहस्तालक्ष्मीःपायादमरनिकरैःसेवितांघ्रिकंजासा दक्षापूर्वयोराद्येतदाधःस्तयोरन्येइतिध्यात्वाजपां
तेऋष्यादिकंविन्यस्यजपंसमर्प्यप्रणमेत् इतिचतुरक्षरः। अथदशाक्षरोलक्ष्मीमंत्रः नमःकमलवासिन्यैस्वाहा इतिमंत्रे
णप्राणायामत्रयंकृत्वा शिरसिदक्षायऋषयेनमः मुखेविराट्छंदसेनमः हृदिश्रीकमलायैदेवतायैनमः इतिविन्यस्यवि
नियोगमुक्त्वामूलमंत्रंकरयोर्व्याप्य देव्यैहृदयायनमः ॐपद्मिन्यैशिरसेस्वाहा विष्णुपत्न्यैशिखा॰ वरदायैकवचायहुं कम
लरूपायैअस्त्रायफडितिपंचांगमंत्रानंगुष्ठादिकनिष्ठांतंकरयोर्विन्यस्यनेत्रवर्जंहृदयादिपंचांगेष्वपिविन्यस्यध्यानंयथा
तडित्पुंजाभासांकमलयुगदानाभयकराश्रीरोचिर्यद्भासाभुवनविवरंभासयतिया सरोजस्थाकांचीमणिमुकुटमंजीररुचिरा
श्रियेभूयाल्लक्ष्मीःकुचकलशभारानततनुः आयुधध्यानंप्राग्वत् इतिध्यात्वाजपांतेऋष्यादिकंविन्यस्यजपंसमर्पयेत् रा॰म॰
इतिदशाक्षरः अथद्वादशाक्षरोमहालक्ष्मीमंत्रः ऐंह्रींश्रींक्लीं ह्सौः जगत्प्रसूत्यैनमः इतिमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वा १९

लक्ष्मीमन्त्राः

महालक्ष्मीमन्त्र

शिरसिब्रह्मणेऋषयेनमः मुखेगायत्रीछंदसेनमः हृदिश्रीमहालक्ष्म्यैदेवतायैनमः इतिविन्यस्यविनियोगमुक्त्वा ऐंज्ञाना
नायहृदयायनमः ह्रींऐश्वर्यायशिरसेस्वाहा श्रींशक्त्यैशिखायै० क्लींकीलकंकवचायहुं ह्लौंवीर्यायनेत्रायवौषट् जग
त्प्रसूत्यैनमः तेजसेअस्त्रायफडितिषडंगमंत्रानंगुष्ठादिकनिष्ठांतंकरयोर्विन्यस्यहृदयादिषडंगेष्वपिविन्यसेत् अ
थध्यानम् आसीस्मरेत्नसुद्यानेसर्वर्तुप्रतिशोभितम् वंजुलैर्नागरंगैश्चरसालैःश्रीद्रुमैरपि तालैस्तमालैर्हिंतालैःशाले
श्चवकुलैरपि कर्कंधुर्वंधुजीवैश्चचंपकैरुपशोभिते मंसेलितकर्पूरकदलीदलमंडितम् अशोकपाटलानागकोविदारमनोरमा
म् मल्लिकायूथिकाकुन्दमदयंतिसुगंधिका द्राक्षावल्लीनागवल्लीमाधवीदेवदारुभिः नमेरुभिर्लवंगैश्चवकुलैस्तिलकैस्तथा शो
भितंकर्णिकारैश्चचंदनैरक्तचंदनैः वंजुलैर्मातुलुंगैश्चदाडिमीलकुचैःशुभैः नारिकेलैश्चखर्जूरैःपूगैःकुरवकैर्वृतम् मालती
केतकीजातीपारंतीतुलसीवृतम् नंद्यावर्तैर्दमनकैःसर्वर्तुकुसुमोज्वलम् भमंदैःपिचुमंदैश्चमंदारैरुपशोभितम् विशि
ष्टैपनसैरुच्चैःशाखोटैःकुटजैर्गिरीः भेवमपवनस्पृष्टकुसुमनोगंधमंजुलम् महासरस्स्यमध्यस्मरमंत्रीमनोरमम् भ्रमद्भ्र
मरमालाभिरलंकृतचतुर्दिशम् केकीकेकारवाकीर्णलक्ष्मणासारसाहृतम् वराहंससंघाल्यचक्रकारंडवोज्वलम्
कुल्यैःमासिजैरम्यैःकल्हारैःकैवैरपि नीलेंदीवरसंघैश्चसुगंधिकुसुमैर्वृतम् सर्वर्तुसंशोभिकल्पद्रुममंडितमुज्वलम्

महालक्ष्मी मन्त्रः

मं.चं.

१८

पुलिनं तत्र तन्मध्ये मणिमण्डपं रत्नकुट्टिमम् समुद्यदर्कसंदोहकिरणद्युतिभास्वरम् हिमरश्मिकरव्रातनिकाम्नतसुशीतलम्
शोद्ध्वंसगालितस्वर्णप्राकारसुमनोरमम् नानारत्नौघरचितं चतुर्द्वारसमायुतम् नवरत्नमयं प्रोद्यद्रागदकशोभितम् सं
तप्तस्वर्णरचितगवाक्षशतसंकुलम् हेमदण्डस्फुरद्दीपसहस्रसुमनोहरम् नानाविधक्षौमवस्त्ररचिताभिश्च काचनैः सूक्ष्म
दण्डिकायुक्तपताकाभिरथावृतम् शाखाकासुधारश्मिपुष्करचितैः शुभैः विचित्रपनसोद्भूतैर्वितानं चंद्रातपैरपि कांच
नोर्वीमणिव्रातकुट्टिमालंकृतं शुभम् घनसारागरुस्वच्छकस्तूरीकुंकुमैरपि तमालेईव्यजातैश्च सुगंधिभिरथेतरैः आमो
दितचतुर्द्वारमंडपं प्रविचिंतयेत् बालभास्करसत्कांतिशशिशेखरमंडिताम् मुक्ताहारोज्ज्वलां रम्यां रत्नकल्पविभूषि
ताम् हस्तांभोजे च विधाराणां नानाशालिमंजरीम् पद्मद्वयं कौस्तुभं च सुस्मितास्यसरोरुहाम् त्रिकल्योत्पलसंशोभिलो
चनत्रयसंयुताम् करणान्नूपुरसंस्फूर्जत्कोत्पलपदद्वयम् नितंबबिम्बविलसद्रसनादाममंजुलामम् बलित्रयलस
द्देदिमध्यदेशसुशोभिताम् गंभीरावर्त्तहृन्नाभिकुंदमण्डलमंडिताम् यक्षकर्दमसंलिप्तपीनोन्नतघनस्तनीम् राम:
कुंभिकुंभभवोद्योतसुक्तादामविराजिताम् क्षौमां नारासंगवतीपुष्परामसुभूषिताम् गालितस्वर्णखचितवैडूर्या १७ १८
यंगदोज्ज्वलाम् कांचनोद्यत्पद्मरागमणिसंवद्धकंकणाम् नानाविधलसद्रत्नमुद्रिकालंकृतांगुलिम् कंबुकण्ठ

महालक्ष्मी मन्त्र

कलारावांस्वर्णग्रैवेयकरत्नांकुराम् शुभांप्रवालविलसत्कांतिंरुचिराधरपल्लवाम् शिखरप्रोल्लसडम्बरदशानांवलिशोभिताम् निर्लांछनलसद्राकाताराधिपशुभाननाम् पंचसायककोदण्डविलासाधिकवल्लिकाम् विधारणांनासिकाप्रोद्यत्तिलप्रष्योज्वलोद्यताम् शीतांशुशकलाकाररुचिरालिकराजिताम् घनसौगन्ध्यसंपन्नमृगनाभिविशेषकाम् मनाङ्कुंचितसुस्निग्धनीलमंजुलमूर्द्धजाम् तप्तहाटकसंबद्धनानारत्नौघशेखराम् सौंदर्यभूमेरवधिंतेजसांजन्मभूमिकाम् विलासलक्ष्माभवनंमहालक्ष्मिंविचिंतयेत् वामाधःकरमारभ्यदक्षाधःकरपर्यन्तमायुधध्यानम् इतिध्यात्वायथाशक्तिजपंविधायजपांतेपुनःकरषडंगंन्यासंविधायजपंसमर्पप्रणामेत् इतिद्वादशाक्षरः । अथत्रयोविंशत्यक्षरोमहालक्ष्मीमंत्र: ॐश्रींह्रींश्रींकमलेकमलालयेप्रसीदप्रसीदश्रींह्रींश्रींमहालक्ष्म्यैनमः इतिमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वा शिरसिदक्षप्रजापतयेऋषयेनमः मुखेगायत्रीछंदसेनमः हृदयेश्रीमहालक्ष्म्यैदेवतायैनमः इतिविन्यस्यप्राग्विनियोगमुक्त्वा श्रींह्रींश्रींकमलेश्रींह्रींश्रींहृदयायनमः श्रींह्रींश्रींकमलालये३शिरसेस्वाहा प्रसीदशिखायैवषट् प्रसीदकवचायहुं महालक्ष्म्यै३अस्त्रायफडितिपंचांगमंत्रान्मूलमंत्राभिसृष्ट्योःकरयोरंगुष्ठादिकनिष्ठांतास्वंगुलिषुविन्यस्य३नेत्रवर्जंहृदयादिषुचन्यसेत् अथध्यानं । सिंदूरारक्तकांतिःसरसिजवसतिश्चारुलावण्यभूमिर्हल्लाग्रार्घपात्रंसरसिजयुगलंदर्प

दासीभिश्चाभिवीतामणिमयमुकुटहारसत्कुण्डलाढ्याकांचीप्रोद्यन्नितंवांगदलसितभुजाश्रेयसेवोस्तुलक्ष्मीः वामाधःकरमा
रभ्यदक्षिणाधःकरपर्यंतमायुधध्यानम् दक्षाधःस्थादारभ्यवाइतिध्यात्वायथाशक्तिजपंविधायजपांतेकरन्यासंकृत्वा
जपंदेव्यैसमर्प्यप्रणमेत् इतिपंचमः ॥ अथषष्ठः "ॐशुक्रवाससेनमोमहाश्रियेनमः" इतिचतुर्दशाक्षरमंत्रेणप्रा
णायामत्रयंकृत्वादशाक्षरमहालक्ष्मीमंत्रवद्ध्यादिकंविन्यस्यजपंदेव्यैसमर्प्यप्रणमेत् इतिषष्ठोमहालक्ष्मीमंत्रः
अथैकादशाक्षरः "यौतौमौतभयेश्रियेश्रीर्नमः" इतिमूलेप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसिजमदग्नयेऋषयेनमः
मुखेत्रिष्टुप्छंदसेनमः हृदिश्रीमहालक्ष्मीदेवतायैनमः इतिविन्यस्य यौतौमौनभयेस्वाहाशिरसेस्वाहा यौतौ
मौतभयेवषट् शिखायैवषट् यौतौमौतभयेहुंकवचायहुं श्रियेनेत्रायवौषट् श्रीर्नमःअस्त्रायफडितिषडंगमंत्रा
न्करयोर्हृदयादिषुचप्राग्वद्विन्यस्यशेषंमहालक्ष्मीवत्कृत्वासमापयेत् इत्येकादशाक्षरः । अथचतुर्दशाक्ष
रः "पद्मप्रभेपद्मसुंदरीपद्मर्षेस्वाहा" इतिमूलेनप्राणायामत्रयंकृत्वापद्मप्रभेहृदयायनमः पद्मसुंदरीशिरसे रामः
०पद्मर्षेशिखायैवषट् स्वाहाकवचायहुं समस्तमंत्रेणास्त्रायफडितिपंचांगंअंगुष्ठादिकनिष्ठांतंहृदयादिषुनेत्रव १८
र्जंविन्यस्यऋष्यादिध्यानादिकंपूर्वोक्तैकाक्षरलक्ष्मीमंत्रवत्कर्तव्यम् इतिचतुर्दशाक्षरः । अथत्रिशक्तिलक्ष्मी

लक्ष्मी मन्त्रः साम्राज्य लक्ष्मी

मंत्रः सतुवक्ष्यमाणात्रिपुरमंत्र एव ज्ञेयः अथ साम्राज्यलक्ष्मीमंत्रः श्रीं सकल ह्रीं श्रीं इति षडक्षरमंत्रेण प्राणायामत्रयं कृ
त्वा शिरसि हरये ऋषये नमः मुखे गायत्रीछंदसे नमः हृदि श्रीसाम्राज्यलक्ष्म्यै देवतायै नमः गुह्ये सकल ह्रीं बीजाय नमः पादयोः
श्रीं शक्तये इति विन्यस्य विनियोगमुक्त्वा सकल ह्रां हृदयाय नमः सकल ह्रीं शिरसे स्वाहा इत्यादिना षडंगमंत्रान् गुष्ठादिकरतलां
तं करयोर्विन्यस्य हृदयादिषडंगेष्वपि विन्यस्य ध्यायेत् यथा अतसीपुष्पसंकाशां रत्नभूषणभूषिताम् शंखचक्रगदापद्म
शार्ङ्गबाणधरां करैः षड्भिः कराभ्यां देवेशि वराभयशोभिताम् वामापूर्द्वयोराद्ये तदधःस्थयोरन्ये तदधःस्थयोरपरे
तदधःस्थयोरितरे इत्यायुधध्यानम् इति ध्यात्वा जपान्ते ऋष्यादिकं विन्यस्य जपं देव्यै समर्प्य प्रणमेत् इति साम्राज्य
लक्ष्मीमंत्रः । अथ सप्ताक्षरीलक्ष्मीमंत्रः नमो ब्रह्मतनये इति मंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा नमः स्तत् ब्रह्मतनये शिरः
नमः शिखा ब्रह्मतनये कवचं नमो नेत्रं ब्रह्मतनये अस्त्रमिति जातियुक्तैर्मंत्रैः करषडंगन्यासं विधाय ऋष्यादिकं ध्यानं च पूर्वो
क्तैकाक्षरलक्ष्मीमंत्रवत् कृत्वा शेषं समापयेत् इति सप्ताक्षरा मामंत्रः । अथान्नपूर्णामंत्रः ॐ ह्रीं श्रीं क्लीं नमो भ अन्नपूर्णा
गवति माहेश्वरी अन्नपूर्णे स्वाहा इति विंशत्यक्षरमंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा शिरसि ब्रह्मणे ऋषये नमः मुखे अनुष्टुप्
छंदसे नमः हृदि श्री अन्नपूर्णायै देवतायै नमः गुह्ये ह्रीं बीजाय नमः पादयोः श्रीं शक्तये नमः नाभौ क्लीं कीलकाय इति वि

मं.चं २०
१८ न्यस्य ममान्नसमृद्धये जपे विनियोग इति कृतांजलिरुक्त्वा ह्रां हृदयाय नमः ह्रीं शिरसे० इत्यादिना षडंगमंत्रानंगुष्ठादिकरतलांतक
रयोर्विन्यस्य हृदयादिषडंगेष्वपि विन्यस्य ध्यायेत् यथा तप्तकांचनसंकाशां बालेंदुकृतशेखराम् नवरत्नप्रभादीप्तमुकुटां
कुंकुमारुणाम् चित्रवस्त्रपरीधानां शफराक्षीं त्रिलोचनाम् सुवर्णकलशाकारपीनोन्नतघनस्तनीम् नृत्यंतमीशमनिशं
दृष्ट्वानंदमयीं पराम् सानंदमुखलोलाक्षीं मेखलाढ्यनितंबिनीम् अन्नदाननिरतां नित्यं भूमिश्रीभ्यां नमस्कृताम् अन्नदाननिरता
अन्नपूर्णा मित्यनेन वामहस्ते पात्रं दक्षिणे दर्वीं घृतवतीमिति ज्ञेयम् इति ध्यात्वा यथाशक्ति जपं विधाय जपान्ते करषडंगन्यासं विधाय
जपं देव्यै समर्प्य प्रणमेत् इत्यन्नपूर्णामंत्रः ॥ इयं विधा प्रणवादि चतुर्बीजरहिता षोडशार्णा मायायां तारायां
थवा सप्तदशाक्षरा मायातारादिका चाष्टादशार्णा भवति अष्यादिकं तु पूर्ववज्ज्ञेयम् ह्रौं ह्रीं मित्यादिना षडंगविधिः एव
मस्या एवं विधायाश्चत्वारो भेदा भवंति अथान्नपूर्णाया अन्नप्रदाख्यमंत्रविधिः अन्नं मह्यन्नं मे देह्यन्नाधिपतये ममा ← अन्नप्रदा
न्नं प्रदापय स्वाहा इति द्वात्रिंशदक्षरः मूलेन प्राणायामत्रयं कृत्वा शिरसि ब्रह्मणे ऋषये नमः मुखे अतिकृति छंदसे नमः राम:
हृदि भूश्रीभ्यां देवतायै नमः इति विन्यस्य मम धनधान्यसमृद्धये विनियोग इति कृतांजलिरुक्त्वा मूलमंत्राभिमृष्टयोः अन्नं महि २०
हृदयाय नमः तर्जन्योः अन्नं मे देहि शिरसे स्वाहा मध्यमयोः अन्नाधिपतये शिखायै वषट् अनामिकयोः ममान्नं प्रदा

पयकवचायहुं कनिष्ठिकयोः स्वाहा अस्त्रायफडिति नेत्रवर्जं हृदयादिषु पि विन्यस्य ध्यानं कुर्यात् यथा क्षीराब्धौ रजतौघधवलप्रक
नकदीपे मुरान्ते शुभे कल्पद्रुव्रजशोभिते माणिमये सद्वितयस्याग्रतः आसीनं वज्रधात्रि यौवनसमूहान् संसृजंत्यौ मुकुर्भक्ता
यप्रविचिंतयेदिनमुखे धान्यान्नसंपत्तये इति ध्यात्वा यथाशक्ति जपं विधाय जपान्ते न्यासादिकं विसृज्य जपं समर्पयेत्
इत्यन्नपूर्णायान्नप्रदाख्यो मंत्रः इति गोस्वामिजगन्निवासात्मजगोस्वामिजनार्दनविरचितायां मंत्रचंद्रिकायां तृतीयः
अश्वारूढा प्रकाशः अथाश्वारूढामंत्रः ॐ एहि परमेश्वरि स्वाहा इति दशाक्षरमंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा शिरसि ब्रह्मणे ऋ
षये नमः मुखे विराट्छंदसे नमः हृदये अश्वारूढायै देवतायै नमः इति विन्यस्य वश्यार्थे विनियोगः इति कृतांजलिः कृत्वा
ॐ एहि हृदयाय नमः ॐ परमेश्वरि शिरसे स्वाहा ॐ स्वाहा शिखायै वषट् ॐ एहि कवचाय हुं ॐ परमेश्वरि नेत्रत्रयाय वौषट्
ॐ स्वाहा अस्त्राय फडिति करषडंगन्यासं विधाय ध्यानं कुर्यात् यथा अश्वारूढां नवशशियुतां भालनेत्रां च दोर्भ्यां पाशाबद्धां
मदनविवशां साध्यमत्यानयंतीं दक्षेणोत्कनकरचितां वेत्रयष्टिं दधानां वंधूकाभ्यां मनसि कलये पीनवक्षोजनम्राम् इ
ति ध्यात्वा यथाशक्ति जपं विधाय जपान्ते न्यासादिकं विसृज्य जपं समर्प्य प्रणमेत् इत्यश्वारूढामंत्रः अयं दशाक्षरः
प्रणवादिरथवा भुवनेश्वर्यादिर्भवति तदा एकादशाक्षरो भवति ॐ ह्रीं मित्यादिनास्य करषडंगविधिः इति ध्यानादिकं पूर्ववत्

गौरीमन्त्र

मं॰र्दै अथगौरिमंत्रः॥ ह्रींगौरिरुद्रदयितेयोगेश्वरिहुंफट्स्वाहा॥ इतिषोडशाक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वा शिरसिअजपेऋषयेनमः॰
२१ मुखेअनुष्टुप्छंदसे॰ हृदिश्रीगौर्यैदेवतायै॰ इतिविन्यस्यममेष्टार्थसिद्ध्येविनियोगः इतिकृतांजलिःकृत्वा ह्रांह्रींमित्यादिनाकरष
डंगन्यासंविधायध्यायेत्यथा॰ हेमाभांदधतीदोर्भिर्दर्पणमंजनसाधनेपाशांकुशौसर्वभूषांतांगौरींसर्वदास्मरेत् वामाघूर्द्धयो
गाथेतद्वायधःस्थवोरस्मे इतिध्यात्वायथाशक्तिजपंविधायजपांतेकरषडंगादिकंकृत्वाजपंदेव्यैसमर्प्यप्रणमेत् इतिगौरीमं
त्रः॥ अथपद्मावत्यामंत्रः॥ ह्रींपद्मावतिस्वाहा॥ इतिसप्ताक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वा॰शिरसिब्रह्मणेऋषये॰मुखेगाय

पद्मावती

त्रीछंदसे॰ हृदयेश्रीपद्मावत्यैदेवतायै॰ गुह्येह्रींबीजाय॰ पादयोः स्वाहाशक्तयेनमः इतिविन्यस्य ह्रांह्रींमित्यादिनाकरषडं
गन्यासंविधायध्यानंयथा रक्तोत्पलकरद्वंद्वामवज्रस्थांकमलासनाम् बंधूकाभ्यांत्रिनयनांतानाकल्योज्ज्वलांस्मरेत् इति
ध्यात्वायथाशक्तिजपंविधायजपांतेऋष्यादिकंविन्यस्यजपंसमर्प्यप्रणमेत् इतिपद्मावत्यामंत्रः॥ अथज्येष्ठलक्ष्मी

ज्येष्ठा लक्ष्मी

मंत्रः॥ ऐंह्रींश्रींआद्यलक्ष्मीस्वयंभुवेह्रींज्येष्ठायैनमः॥ इतिसप्तदशाक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसिब्रह्मणेऋषयेनमः राम:
मुखेअनुष्टुप्छंदसेनमः हृदिज्येष्ठलक्ष्मीदेवतायैनमः गुह्येश्रींबीजायपादयोःह्रींशक्तये इतिविन्यस्यमूलविद्ययाकैः २१
षडंग्यऐंह्रींश्रीं हृदयायनमः आद्यलक्ष्मीशिरसेस्वाहा स्वयंभुवेशिखायै॰ ह्रींकवचायहुं ज्येष्ठायैनेत्रत्रयायवौषट् नमःअ

स्त्रायफडिति षडंगमंत्रैः करषडंगन्यासं विधाय ध्यानं कुर्यात् यथा पद्मासनस्थां महणां महणां वरधारिणीम् कुंकुमक्षोदलि
प्तांगीं श्रीकृत्स्नकमलेक्षणाम् मंदस्मितमुखीं न्येयां कलशं वसुपात्रकम् दधानां मूर्द्धवाहुभ्यां पाशमप्यंकुशं तथा वामा
पूर्द्धयोर्णाद्येन दाय धस्थयोरन्ये इति ध्यात्वा यथाशक्तिजपं विधायांते ऋष्यादिकं विन्यस्य जपं समर्प्य प्रणमेत् इतिज्येष्ठा
लक्ष्मीमंत्रः ॥ अथ त्रिपुरामंत्रः श्रीं ह्रीं क्लीं इति त्र्यक्षरमंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा शिरसि संमोहनभगवते ऋषये नमः
मुखे गायत्री छंदसे हृदि त्रिपुरायै देवतायै नमः इति विन्यस्य श्रीं हृदयाय नमः ह्रीं शिरसे स्वाहा क्लीं शिखायै वषट् श्रीं क
वचाय हुं ह्रीं नेत्राय वौषट् क्लीं अस्त्राय फडिति मंत्रैः करषडंगन्यासं विधायः ध्यानम् हेमाभां पारिजातद्रुमरुचिरवने मण्ड
पे स्वर्णभूमौ रत्नोद्यत्कुट्टिमे या लसदमरतरोश्चारुसिंहासनेऽब्जे पद्मोत्पलाभ्यां स्मरेहं कमलयुगगणानं कुशं चापवाणौ विभ्राणां
हस्तपद्मैर्मणिमयमुकुटां चारुभूषां त्रिनेत्रां इतोभिश्चामरादर्शमणिफककरंडकान् तांबूलं च वहंतीभिरावृतां परितः शुभां
इति ध्यात्वा यथाशक्तिजपं विधायांते ऋष्यादिकं विन्यस्य जपं समर्प्य प्रणमेत् इति त्रिपुरामंत्रः ॥ अथ नित्यक्लिन्
ने मदद्रवे स्वाहा इत्येकादशाक्षरमंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा शिरसि ब्रह्मणे ऋषये नमः मुखे त्रिष्टुप् छंदसे हृदये नि
त्यक्लिन्नायै देवतायै नमः इति विन्यस्य मम चतुर्विधपुरुषार्थसिद्ध्यर्थे जपे विनियोगः इति कृतांजलिन्यास ह्रीं हृदयायन

मी.२त्री मः नित्यशिरसे स्वाहा क्लिन्ने शिखायै वषट् मदद्रवे कवचाय हुं द्रवे नेत्राय वौषट् स्वाहा अस्त्राय फट् इति करषडंगन्यासं विधाय ध्या
२२ नं कुर्यात्। अरुणामरुणाकल्पामरुणांशुकधारिणीम्। अरुणस्रग्विलेपां चारुस्मेरमुखांबुजाम्। नेत्रत्रयोल्लसद्वक्त्रां भा
ले घर्मांबु मौक्तिकैः। विराजमानां मुकुटलसदर्धेन्दुशेखराम्। चतुर्भिर्बाहुभिः पाशमंकुशं पानपात्रकाम्। अभयं बिभ्रतीं पद्म
मध्यासीनां मदालसाम्॥ इति ध्यात्वा यथाशक्ति जपं विधाय जपान्ते करषडंगन्यासं विधाय जपं समर्पयेत् प्रणमेत् इति नि
त्यक्लिन्नामंत्रः। अथान्यो नित्यक्लिन्नामंत्रः ॐ क्रीं ऐं नित्यक्लिन्ने मदद्रवे ऐं ह्रीं स्वाहा इति पंचदशाक्षरमंत्रेण प्राणाया
मत्रयं कृत्वा शिरसि संमोहनाय ऋषये नमः मुखे विराट् छंदसे हृदये श्रीनित्यक्लिन्नानित्यायै देवतायै नमः इति विन्य
स्य ॐ क्रीं ऐं हृदयाय नमः नित्यशिरसे स्वाहा क्लिन्ने शिखायै वषट् मदद्रवे ऐं क्रीं कवचाय हुं स्वाहा नेत्राय वौषट् ॐ क्रीं
ऐं नित्यक्लिन्ने मदद्रवे ऐं क्रीं स्वाहा अस्त्राय फट् इति षडंगमंत्रान् अंगुष्ठादितलांतकरयोर्विन्यस्य हृदयादिषडंगेष्वपि विन्यस्य
ध्यानं कुर्यात् यथा अरुणाब्धिमध्ये पृथुलं सुचारु द्वीपं स्मरेत् कल्पतरुप्रशोभि पिकालिभृंगावलिमंजुनादं मदेनसंसेवितमी रामः
रणेन मनोज्ञवातिकुसुमावकीर्णं तन्मध्यशाखाप्रतिमस्य रम्ये माणिक्यसंघामलमंडपं च सिंहासनं रत्नमयं च तत्र २२
त्रिकोणमध्ये ललितां स्वपत्रं संचिंत्य पश्चात्स्मरतं च देविं शीतांशुचूडामरुणोत्पलाभां कोशपाशांकुशकल्पवल्ली कृपा

लमस्मेनचधारयन्तीं बाभ्यांकराभ्यांकलनादवीणाम् त्रैलोक्यसंमोहनकारिणीं तांनित्यांभजेचाहृतचिंत्रिनेत्राम् वामायूर्द्ध
योरधेतरायधस्थयोरम्येषुम्भाषुधध्यानम् इतिध्यात्वाजपंविधायजपान्तेपुनः करषडंगन्यासंविधायजपंदेव्यैसमर्प्य
प्रणामेत् इतिद्वितीयानित्यक्लिन्नामंत्रः ॥ अथतृतीयानित्यक्लिन्नामंत्रः ऐंक्लींनित्यक्लिन्नेमदद्रवेस्वाहा इतिद्वादशा
क्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वा शिरसिसंमोहनायऋषयेनमः मुखेनिवृच्छन्दसेनमः हृदयेनित्यक्लिन्नानित्यायैदेवता
यैनमः इतिविन्यस्यइष्टसिद्धयेविनियोगः इतिकृतांजलिरुक्त्वा ऐं हृदयायनमः ऐंशिरसेस्वाहा ऐंशिखायैवषट् इत्यादि
नाकरषडंगन्यासंकृत्वाध्यानंकुर्यात् यथा रक्तांशुरक्तवसनामरुणांगरागांहस्तांबुजैः कमलपाशसृणीन्कपालम्
संबिभ्रतींत्रिनयनांशशिशेखरान्तांनित्यांस्मरेद्रदिमदाकुलितांगयष्टिं दक्षाधःकरमारभ्यवामाधःकरपर्यन्तमायुधध्या
नम् इतिध्यात्वायथाशक्तिजपंविधायजपान्तेकरषडंगंकृत्वाजपंसमर्प्यप्रणामेत् इतितृतीयानित्यक्लिन्नामंत्रः
अथचतुर्थीनित्यक्लिन्नामंत्रः नित्यक्लिन्नेमदद्रवेनमः ॥ इतिद्वादशाक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसिभत्रयेऋषये
नमः मुखेत्रिष्टुप्छन्दसेनमः हृदयेश्रीनित्यक्लिन्नायैदेवतायै इतिऋष्यादिकंविन्यस्यममसर्वाभीष्टसिद्धयेविनियोग
इत्युक्त्वामूलेनकरपोर्व्यापकंकृत्वानित्यायैहृदयायनमः नित्यायैस्वाहा शिरसेस्वाहा क्लिन्नेस्वाहा शिखायैवषट् नि

मं॰वं
२२

त्यक्लिन्नेकवचाय हुं नित्यक्लिन्नेनमः अस्त्राय फट् इत्यंगुष्ठादिकनिष्ठान्तं करयोर्विन्यस्य हृदयादिष्वपि नेत्रहीनेषु पंचांगेषु विन्यस्य स्वर
क्तांसुरक्तवसनामित्यादि पूर्ववद्ध्यात्वा जपं कृत्वा समर्प्पयेत् इति चतुर्थो नित्यक्लिन्नामंत्रः ॥ अथ वह्निवासिनीमंत्रः ॐ ह्रीं व
ह्निवासिन्यै नमः इति नवाक्षरमंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा शिरसि वशिष्ठाय ऋषये नमः मुखे गायत्रीछंदसे नमः हृदये वह्निवासि
न्यै देवतायै नमः गुह्ये ॐ बीजाय नमः पादयोन्नमः शक्तये नमः नाभौ वह्निवासिन्यै कीलकाय नमः इति विन्यस्य ह्रां ह्रीं मित्यादिना
करषडंगन्यासं विधाय ध्यानं कुर्यात् यथा तप्तकांचनसंकाशां नवयौवनसुंदरीम् चारुस्मेरमुखांभोजां विलसन्नयनत्रयाम्
अष्टभिर्बाहुभिर्युक्तां माणिक्याभरणोज्वलाम् रत्नाब्जं कंबु पुण्ड्रेक्षुचापपूर्णेन्दुमण्डलाम् दधानां बाहुभिर्वामैः कल्हारं हे
मशृंगकम् पुष्पेषुं मातुलुंगं च दधानां बाहुभिः करैः स्वसमानाभिरभितः शक्तिभिः परिवारिताम् इति ध्यात्वा यथाशक्ति ज
पं विधाय जपान्ते करषडंगन्यासं कृत्वा जपं देव्यै समर्प्य प्रणमेत् इति वह्निवासिनीमंत्रः ॥ अथ वज्रप्रस्तारिणीमंत्रः
अस्यैव महावज्रेश्वरीति द्वितीयं नाम ः ह्रीं क्लीं त्रें ऐं क्रौं नित्यमदद्रवे ह्रीं इति द्वादशाक्षरमंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा शिरसि राम:
ब्रह्मणे ऋषये नमः मुखे गायत्रीछंदसे नमः हृदये श्रीवज्रेश्वरीनित्यायै देवतायै नमः गुह्ये ह्रीं बीजाय नमः पादयोः ह्रीं २२
शक्तये नमः नाभौ ऐं कीलकाय नमः इति विन्यस्य मम मेष्टार्थसिद्ध्यर्थे जपे विनियोगः इति कृतांजलिरुक्त्वा ह्रीं क्लिन्ने ह्रां

हृदयायनमः ह्रीँऐँह्रीँशिरसेस्वाहा ह्रीँक्लीँह्रीँशिखायैवषट् ह्रीँनित्यह्रीँकवचायहुं ह्रीँमदह्रीँनेत्रत्रयायवौषट् ह्रीँद्रवेह्रीँअस्त्रायफट्
इतिकरषडंगन्यासंकृत्वाध्यानंकुर्यात् यथा रक्तांरक्तांवरांरक्तगन्धमाल्यविभूषणाम् चतुर्भुजांत्रिनयनांमाणिक्यमुकुटोज्व
म् पाशांकुशाविक्षुचापंदाडिमीसायकंतथा दधानांबाहुभिनेत्रैर्दयार्द्रमसृशीतलैः पश्यंतीसाधकंस्वस्वषट्कोणाग्रमही
पे चक्रमध्येसुखासीनांस्मेरवक्त्रसरोरुहां शक्तिभिःस्वस्वरूपाभिरावृतांयोनमध्यगाम् सिंहासनेभितःप्रेखत्योनस्याभिश्च
शक्तिभिः वृतांताभिर्विनोदांश्चयातायामादिभिःसदा कुर्वाणामरुणांभोधौचिंतयेन्मंत्रनायिकाम् इतिध्यात्वायथाशक्तिजपं
विधायजपान्तेकरषडंगादिकंकृत्वाजपंदेव्यैसमर्प्यप्रणामेत् इतिवज्रप्रस्तारिणीमंत्रः / अथशिवदूतिमंत्रः ह्रीँशिव
दूत्यैनमः / इतिसप्तवर्णात्मकमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसिरुद्रायऋषयेनमः मुखेगायत्रीछंदसेनमः हृदिश्रीशिवदूति
नित्यायैदेवतायैनमः गुह्ये ह्रीँबीजायनमः पादयोःनमःशक्तयेनमः नाभौशिवदूत्यैकीलकायनमः इतिविन्यस्यममस
र्वाभिष्टसिद्धयेविनियोगः इत्युक्त्वाह्रीँह्रीँमित्यादिनाकरषडंगन्यासंविधायध्यानंकुर्यात् यथा निदाघकालमध्याह्नदि
वाकरसमप्रभाम् नवरत्नकिरीटांचत्रिक्षणामरुणांवराम् नानाभरणसंभिन्नदेहकांतिविराजिताम् शुचिस्मितामष्टभु
जांस्तूयमानांमर्षिभिः पाशंखेटंगदांरत्नचषकंवामबाहुभिः दक्षिणैरंकुशंखड्गंकुठारंकमलंतथा दधानांसाधकाभीष्ट

मी॰ वी
२४

स्दानोघमसमन्वितम् इतिध्यात्वाजपांतेकरषडंगन्यासंकृत्वाजपंदेव्यैसमर्प्यप्रणमेत् इतिशिवदूतीनित्यामंत्रः
अथत्वरितानित्यामंत्रः ॐ ह्रीं हुं खेच छे क्षः स्त्री हूं क्षे ह्रीं फट् इतिद्वादशाक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसिअर्जुना
यऋषयेनमः मुखेविराजछंदसेनमः हृदयेश्रीत्वरितानित्यायैदेवतायैनमः गुह्ये ॐ बीजाय॰ पादयोः ह्रीं शक्तयेनमः
इतिविन्यस्यममसकलपुरुषार्थसिद्धयेविनियोगइतिकृतांजलिःनत्वावक्षेहृदयायनमः छेक्षः शिरसेस्वाहा॰ क्षस्त्रीशि
खायैवषट् स्त्रीहूंकवचायहुं क्षेनेत्रत्रयायवौषट् क्षेफट्अस्त्रायफट् इतिकरषडंगन्यासंविधायध्यायेत् यथा ल
सद्ध्यामतनुंरक्तपंकजोद्यत्पदांबुजाम् ताटंकांगदविद्योतिरत्नानूपुरामकैः विप्रक्षत्रियाविट्शूद्रजातिभिर्भीम
विग्रहैः छिद्धिकृमादस्तनागैःकल्पितोद्यत्सुभूषणाम् शेषश्चवासुकिर्विप्रोतक्षककर्कोटकौनृपौ वैश्योपद्ममहाप
द्मौनुर्योकुलिकसंखयोः तुर्योःभूद्रोशंखयः शंखपालः पत्त्रवांशुकसंवीतांशिखिविमिच्छकृतैःशुभैः वलयैर्भूषित
भुजांमाणिक्यमुकुटोज्वलाम् बर्हिवर्हकृतापीडांतच्छत्रांतत्पताकिनीम् गुंजाफललसद्धारविलसत्कुचमंडलाम् रामः
त्रिनेत्रांचारुवदनांमंदस्मितमुखांबुजाम् वराभयकरांगंडद्वयीमुकुरशोभिताम् तनुमध्यलतालग्नपृथुलस्तनयुग्म २४
काम् अरुणाद्भुतसन्नेत्रांसुशोणाधरपल्लवाम् विलासमंदिरांदेविंतरुणींसस्मेरांबुधीम् इतिध्यात्वायथाशक्तिज

पंविधायजपांतेपुनःकरषडंगन्यासंविधायजपंदेव्यैसमर्प्यप्रणमेत् इतित्वरितानित्यामंत्रः / अथत्रिकंटकीमंत्रः
ऊंखेक्षः इतित्र्यक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसिअर्जुनायऋषयेनमः मुखेविराजछंदसेनमः हृदिश्रीत्रिकंटकीदेवतायैनमः
इतिविन्यस्यऊंहृदयायनमः खेशिरसेस्वाहा क्षःशिखायैवषट् ऊंकवचायहुं खेनेत्रत्रयायवौषट् क्षःअस्त्रायफडिति षडंगमंत्रान्
ंगुष्ठादिकनिष्ठान्तंकरयोर्विन्यस्यहृदयादिषडंगेष्वपिविन्यस्यध्यानंकुर्यात् यथा नाभेर्नीलरुचामधोरुणरुचिर्कंठान्तिन्यभा
नुना तुंद्रालंबभिरानतैर्युगमितेर्द्दंष्ट्रोत्कटैर्भीषणाम् दीपद्वंद्वदृशादिहस्तकमलांचंडोलसत्खेटखड्गज्वालविलोचनाभयहृ
दंदेवींसदाभावयेत् युगमितैश्चतुर्भिःदशांखअरिचक्रंवामायूर्द्ध्वपोशांखचक्रे अन्ययोरन्यत् इतिध्यात्वायथाशक्तिजपंविधा
यजपान्तेऋष्यादिकंविन्यस्यजपंसमर्पयेत् इतित्रिकंटकीमन्त्रः / अथवश्यत्रिकंटकीमंत्रः / खेस्त्रीक्षे इतित्र्यक्षरमं
त्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वापूर्वत्रिकंटकीवत्ऋष्यादिकंविन्यस्यद्विरुक्तैर्मंत्राणैःकरषडंगन्यासंकृत्वाध्यानादिकमन्यत्सर्वं
पूर्वत्रिकंटकीवत्कुर्यात् इतिवश्यत्रिकटीमंत्रः / अथवैखरीध्यामंत्रः / अकचटतपयशइत्यष्टाक्षरमंत्रेणप्राणा
यामत्रयंकृत्वाशिरसिनारदायऋषयेनमः मुखेअनुष्टुप्छंदसेनमः हृदयेश्रीवैखर्य्यैदेवतायैनमः इतिविन्यस्यममसर्वा
भिष्टसिद्धयेजपेविनियोगः इतिकृतांजलिर्नत्वा ॐ अकचहृदयायनमः ॐ अकचटशिरसेस्वाहा ॐ चवत्वाशिखायैवषट्

मी॰ची ॐ रतपकवचाय हुं ॐ तपयनेत्राय वौषट् ॐ पयश अस्त्राय फडिति करषडंगन्यासं कृत्वा ध्यानं कुर्यात् यथा शोणपद्मवतीकाशांगु
२५ मुक्तमूर्द्धजलंबिनीं चलत्कांचनसंभूतकुण्डलोज्वलकशालिनीम् स्वर्णरत्नसमुत्पन्नकिरीटसूत्रधारिणीम् शुक्लकृष्णाहयो
नेत्रैस्त्रिभिश्चारुविभूषिताम् बंधूकदत्तवसनां शिरीषप्रभनासिकाम् कंबुग्रीवां विशालाक्षीं सूर्यकोटिसमप्रभाम् चतुर्भु
जां विवसनां पीनोन्नतपयोधराम् दक्षिणोर्द्ध्वेन निस्त्रिंशं परेणासिद्धमस्तकम् निस्त्रिंशं खड्गसिद्धमस्तं वजपमालां बिभ्रती
वामहस्ताभ्यामभीतिवरदायिनीम् भनघ्रनागनासोरं उत्तरुल्फांगुपार्ष्णिकाम् गात्रेणारक्तसंवं वसम्यगालंब्यसंस्थिताम्
किमिच्छसीति वचनं व्याहरंतिमुहुर्मुहुः पंचाननं पुरःस्थं निरिक्षन्तीं स्ववाहनम् इति ध्यात्वा यथाशक्ति जपं विधाय जपांते
सप्यादिकं विन्यस्य जपं देव्यै समर्प्य प्रणमेत् इति वैहल्यामंत्र: ॐ महामायै नमः ॐ वैहल्यै नमः इति वैहल्याभक्षा
क्षरषडक्षरमंत्रयोर्ऋषिध्यानषडंगादिकं पूर्वमंत्रवदेव ज्ञेयम् अथ वगलामुखीमंत्रः ॐ ह्लीं वगलामुखी सर्वदुष्टा
नां वाचं मुखं पदं स्तंभय जिह्वां कीलय बुद्धिं विनाशय ह्लीं ॐ स्वाहा षड्त्रिंशदक्षरमंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा शिरसि नारा राम:
यणाय ऋषये नमः मुखे त्रिष्टुप् छंदसे नमः हृदये श्रीवगलामुख्यै देवतायै नमः गुह्ये ह्लीं बीजाय नमः पादयोः स्वाहा श २५
क्तये नमः इति विन्यस्य मम अमुकसिद्ध्यर्थे विनियोगः इति कृतांजलिः कृत्वा ॐ ह्लीं हृदयाय नमः वगलामुखी शिरसे स्वाहा स

बगलामुखी मंत्र

पीताम्बरधरां सौम्यां पीतभूषणभूषिताम्॥
स्वर्णसिंहासनस्थां च मूल[illegible]॥
ॐ नमो भैरवाय [illegible] परायै नमो नमः॥

र्वदुष्टानांशिखायैवषट् वाचंमुखंस्तंभयकवचायहुं जिह्वांकीलयनेत्रायवौषट् बुद्धिंविनाशयअस्त्रायफडिति षडंगमंत्राणां
गुष्ठादिकरतलांतंकरयोर्विन्यस्य हृदयादिषडंगेष्वपिविन्यस्यध्यानंकुर्यात् यथा गंभीरांचमदोन्मत्तांतप्तकांचनसंनिभाम्
चतुर्भुजांत्रिकमलासनसंस्थिताम् मुद्गरंदक्षिणेपाशंवामेजिह्वांचवज्रकम् पीतांबरधरांसांद्रवृत्तपीनपयोधराम् हेमकुं
डलभूषांचपीतचंद्रार्द्धशेखराम् पीतभूषणभूषांचस्वर्णसिंहासनस्थिताम् दक्षिणाधरोत्तरयोर्मुद्गरपाशौवामाधरोत्त
रयोर्जिह्वावज्रे जिह्वांसाधकविपक्षजनइतिध्यात्वायथाशक्तिजपंविधायजपांतेऽर्घ्यादिकंविन्यस्यजपंदेव्यैसमर्प्य
प्रणमेत् इतिबगलामुखीमंत्रः। अथछिन्नमस्तकामंत्रः श्रींह्रींक्लींऐंवज्रवैरोचनीयेहुंहुंफट्स्वाहा इतिषोडशाक्षर
मंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वा अथवा ॐवज्रवैरोचनीयेहुंफट्स्वाहा इतिद्वादशाक्षरमंत्रेणवात्रयोदशाक्षरमंत्रेणप्रा
णायामत्रयंकृत्वा शिरसिभैरवऋषयेनमः इत्यंगुष्ठाभ्यांकनिष्ठिकयोर्न्यसेत् ॐईंसुखड्गायशिरसेस्वाहाइतितर्जनीभ्यामना
मिकयोर्न्यसेत् ॐऊंश्रीवज्रायशिखायैवषट् इतिमध्यमाभ्यांमध्यमयोर्विन्यसेत् ॐऐंपाशायकवचायहुं इत्यनामिकाभ्यां
तर्जन्योर्न्यसेत् ॐअआइईउऊऋॠऌॡएऐओऔअंअः अमुरक्षयरक्षहुंअस्त्रायफट् इतिकनिष्ठिकाभ्यांअंगुष्ठयोर्न्यसे
त् इतिकरन्यासंविधायएभिरेवपंचांगमंत्रैर्हृदयादिपंचांगेषुन्यसेत् अथध्यानम् तत्रः सकलंनिःकलंकातीतमितित्रि

मं॰ चं
२६ विधंसकलंध्यानंयथास्वनाभौनीरजंध्यायेत्तच्छुभ्रंविकसितंसितं.तत्पद्मकोशमध्येतुमण्डलंचण्डरोचिषः जपाकुसुमसंकाशंर २६
क्तबंधूकसन्निभम् रजःसत्वतमोरेखायोनिमण्डलमुज्वलम् तस्यमध्येतुतांदेवींसूर्यकोटिसमप्रभाम् स्वकछिन्नंकरेवामे
धारन्तीस्वमस्तकम् प्रसारितमुखांभोजांलेलिहानोग्रजिह्विकाम् पिबंतीरौधिरींधारांनिजकण्ठसमुद्भवाम् विकीर्णकेशपा
शांचनानापुष्पसमन्विताम् दक्षिणेचकरेकर्त्रीमुण्डमालाविभूषिताम् दिगंबरांमहारूपांप्रत्यालीढपदस्थिताम् अ
स्थिमालाधरांदेवीनागयज्ञोपवीतिनीम् षोडशवर्षदेशीयांपीनोत्तुंगकुचद्वयाम् रतिकामोपरिस्थितांकेचिध्यायंति
मंत्रिणः विपरीतरतास्थोतुध्यायेदतिमनोभवौ वर्णिनीडाकिनीयुक्तांवामदक्षिणपार्श्वयोः दक्षिणेवर्णिनीध्यायेद्वाम
पार्श्वेचडाकिनी। वर्णिनीलोहितांसौम्यांमुक्तकेशिंदिगंबराम् कपालकर्त्रिकाहस्तांवामदक्षिणयोगतः देवीकण्ठोच्छ
लद्रक्तधारापानंप्रकुर्वतीम् अस्थिमालाधरादेवीनागयज्ञोपवीतिनीम् डाकिनींवामपार्श्वेचकल्पांतजलदोपमाम्
विद्युद्दामनयनांदन्तपक्तिवलांविनीम् दंष्ट्राकरालवदनांपिनोत्तुंगकुचद्वयाम् महादेवींमुक्तकेशिंमहाघोरांदिगंब राम:
राम् लेलिहानमिहाजिह्वांमुण्डमालाविभूषिताम् कपालकर्त्रिकाहस्तांवामदक्षिणयोगतः देवीगलोच्छलद्रक्तधारापानं
प्रकुर्वतीम् करस्थनकपालेनभीषणेनातिभीषणाम् आभ्यांनिषेव्यमानातांध्यायेद्देवींविचक्षणः प्रत्यालीढपदस्थि २६

तांरतिकामयोर्निर्भरयंत्रणाभिप्रायेणासंकुचितचरणाभ्यांस्थितामित्यर्थः इतिसकलध्यानम् अथनिष्कलध्यानम् स्वनाभौनि
रंजंशुभ्रंभानुमण्डलमंडितम् योनिचक्रसमायुक्तंशक्तित्रितयसंयुतम् तन्मध्येमहादेवींचिंतयेत्सूक्ष्मरूपिणीम् प्रदीपकलि
काकारांसद्वितीयत्र्यवस्थिताम् करकच्छपिकायुक्तांवज्रपद्मासनस्थिताम् योनिमुद्रासमायुक्तांहृदयस्थितलोचनाम् पीनवक्षो
जयुगलांध्यानंचातिफलंस्मृतम् एतत्सूक्ष्मस्थानाध्येयंयथाकलातीतध्यानम् यथा अंतरेस्वशरीरस्यनाभिनिरंजसंगताम् निर्ले
पांनिर्गुणांसौम्यांबालचंद्रप्रभामिव समाधिमात्रगम्यांचगुणत्रितयवेष्टिताम् कलातीतांगुणातीतांमुक्तिमार्गप्रदायिनीम्
इतिकलातीतध्यानम् एवंध्यात्वायथाशक्तिजपंविधायजपान्तेऋष्यादिकंविन्यस्यजपंदेव्यैसमर्प्यप्रणमेत् इतिछिन्नका
मस्तकामंत्रः इतिश्रीगोस्वामिजगन्निवासात्मजगोस्वामिजनार्दनभट्टविरचितायांमंत्रचंद्रिकायांचतुर्थःप्रकाशः ४
अथोग्रतारामंत्रः ॐह्रींस्त्रींहूंफट् इतिपंचाक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसिब्रह्मणेऋषयेनमः मुखेगायत्रीछंदसेन
मः हृदयेश्रीउग्रतारायैदेवतायैनमः गुह्येहुंबीजायनमः इतिविन्यस्यह्रांह्रींमित्यादिनाकरषडंगन्यासंविधायध्यायेत्
यथाप्रत्यालीढपदार्पितांघ्रिशवहृद्घोराट्टहासांपरांखड्गेन्दीवरकर्तृखर्परभुजांहुंकारबीजोद्भवां सर्वांनीलविशाल
पिंगलजटाजूटैकनागैर्युतांजाड्यंन्यस्यकपालकेत्रिजगतांहंत्युग्रतारास्वयंप्रत्यालीढपदाशवहृदयंनिर्भरयंत्रणाभि

मंत्र 26

प्रायेणातंकुचितचरणम्०ऊर्ध्वादिदक्षकरयोराधे०तदादिवामयोरप्येइत्याद्युधध्यानंइतिध्यात्वाजंपविधायजपांतेअर्घ्यादिकंचिंत्य
स्वजपंदेव्यैसमर्प्यप्रणामेत् इत्युग्रतारामंत्रः अथश्रीदक्षिणाकालिकामंत्रः क्रींक्रींक्रींहूंहूंह्रींह्रींदक्षिणेकालिकेक्रींक्रींक्रीं
हूंहूंह्रींह्रींस्वाहा इतिद्वाविंशत्यक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसिभैरवायऋषयेनमः मुखेउष्णिक्छंदसेनमः हृदयेश्री
दक्षिणाकालिकायैदेवतायैनमः गुह्येहूंबीजायनमः पादयोःह्रींशक्तयेनमः इतिविन्यस्यममेष्टसिद्धयेजपेविनियोगः इत्यु
क्त्वा०क्रांक्रींइत्यादिषट्दीर्घभाजाबीजेनकरषडंगन्यासंकृत्वाध्यानंकुर्यात् । करालवदनांघोरांमुक्तकेशींचतुर्भुजां । कालिकांदक्षि
णांदिव्यांमुंडमालाविभूषणां । सद्यःछिन्नशिरःखड्गवामोर्ध्वाधःकरांबुजां । अभयंवरदंचैवदक्षिणार्द्धोर्ध्वपाणिकां । महामेघप्र
भांश्यामांतथाचैवदिगंबरीं । कंठावसक्तमुंडालीगलद्रुधिरचर्चितां । कर्णावतंसतांनीतशवयुग्मविराजितां । घोरदंष्ट्राकरालास्यां
पीनोन्नतपयोधरां । शवानांकरसंघातैःकृतकांचीहसन्मुखीं । सृक्कद्वयगलद्रक्तधाराविस्फुरिताननां । घोररूपांमहारौद्रींश्मशानाल
यवासिनीं । दंतुरांदक्षिणांव्यापिमुक्तलंबकचोच्चयां । शवरूपमहादेवहृदयोपरिसंस्थितां । शिवाभिर्घोररावाभिश्चतुर्दिक्षुसमन्
वितां । महाकालसमायुक्तांशवोपरिरताचितं । सुखप्रसन्नवदनांस्मेराननसरोरुहां । एवंसंचिंतयेत्कालींइमंध्यानाद्भयवासिनीं
इतिध्यात्वाजपंकृत्वाजपांतेअर्घ्यादिकंविधायसमर्प्यप्रणामेत् । इतिदक्षिणाकालिकामंत्रः । अथधूमावतीमंत्र धूंधूंधूमावतीस्वा

रामः 26

हा इत्यष्टाक्षरमंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा शिरसि पिप्पलादऋषये नमः मुखे निवृच्छंदसे नमः हृदि श्रीधूमावत्यै देवतायै नमः
इति विन्यस्य धां हृदयाय नमः धीं शिरः धूं शिखा धैं कवच धौं नेत्रं धः अस्त्राय फट् इति षडंगमंत्रान् अंगुष्ठादि कनिष्ठांतं कर
पोर्विन्यस्य हृदयादिष्वपि विन्यस्य ध्यानं कुर्यात् विवर्णा चंचला रुष्टा दीर्घा च मलिनांबरा विमुक्तकुंतला रूक्षा विधवा विरलद्विजा
काकध्वजरथारूढा विलंबितपयोधरा सूर्पहस्तातिरूक्षाक्षी धूतहस्ता वराचिता प्रविद्धलोमा तु भृशं जटिला कुटिलेक्षणा क्षुत्पि
पासार्दिता नित्यं भयदा कलहप्रिया इति ध्यात्वा जपं कृत्वा जपांते ऋष्यादिकं विधाय समर्प्य प्रणमेत् इति धूमावतीमंत्रः । अथ भद्र
कालीमंत्रः हौं कालि महाकालि किलि किलि फट् स्वाहा इति चतुर्दशाक्षरमंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा ऋष्यादिकमस्य ना
स्ति हौं हृदयाय नमः कालि शिरः महाकालि शिखा किलिकिलि कवचं फट् नेत्रं स्वाहा अस्त्राय फट् इति षडंगमंत्रान् अंगुष्ठादि
करतलांतं करयोर्विन्यस्य हृदयादिष्वपि विन्यस्य ध्यानं कुर्यात् क्षुत्क्षामा कोटराक्षी मसिमलिनमुखी मुक्तकेशी रुदंती ना
हं तृप्ता वदंती जगदखिलमिदं ग्रासमेकं करोति हस्ताभ्यां धारयंती ज्वलदनलशिखासंनिभं पाशमुग्रं दंतैर्जंबूफलाभैः
परिहरतु भयं भद्रदा भद्रकाली ॥ इति ध्यात्वा जपं विधाय जपांते ऋष्यादिकं कृत्वा समर्प्य प्रणमेत् इति भद्रकालीमंत्रः । अथ महा
कालीमंत्रः ॐ ह्रैं ह्रैं क्लैं क्लैं पशुं गृहाण हूं फट् स्वाहा इति चतुर्दशाक्षरमंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा ध्यायेत् श्यामप्रधीम

२८

अध्यादिनात्रकिंचिद्विचारणं ध्यानं पंचवक्त्रां महारौद्रीं प्रतिवक्त्रे त्रिलोचनं शक्तिशूलधनुर्बाणखेटखड्गवराभयान् दक्षादक्षभु
जैर्देवीं बिभ्राणां भोगिभूषणां इति ध्यात्वा जपं विधाय समर्प्य प्रणमेत् इति महाकालीमंत्रः अथोच्छिष्टचांडालिनीमंत्रः
सुमुखीतिद्वितीनाम ॐ उच्छिष्टचांडालिनि सुमुखि देवि महापिशाचिनि ह्रीं ठः ठः ठः इति विंशत्यक्षरमंत्रेण प्राणायामत्रयं ऋष्यादिध्यानादि
कं नास्ति ध्यानं कुर्यात् शवोपरि समासीनां रक्तांबरपरिच्छदां रक्तालंकारसंयुक्तां गुंजाहारविराजितां रक्तां षोडशवर्षां च पीनो
न्नतपयोधरां कपालकर्तृकाहस्तां परमज्योतिरूपिणीं वामदक्षिणयोगेन ध्यायेन्मंत्रवित् कुलमः ॐ उच्छिष्टेन बलिं द
त्वा जपेलकृतमानसः उच्छिष्टेनैव कर्तव्यो जपो स्याः सिद्धिमिच्छता उच्छिष्टजपमालस्य जायते सर्वसिद्धयः इति ततो जपं
विधाय समर्प्य प्रणमेत् इत्युच्छिष्टचांडालिनीमंत्रः अथ सिंहवक्त्रामंत्र इयं महाकृत्या ह्रीं महायोगिनि गौरि भुव
नभयंकरि हुं इति षोडशाक्षरमंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा शिरसि अंगिरसे ऋषये नमः मुखे गायत्रीछंदसे नमः हृदि महा
कृत्यायै देवतायै नमः मम सर्वाभीष्टसिद्धये विनियोगः इत्युक्त्वा ह्रां ह्रीं महायोगिनि गौरि फट् हृदय ह्रीं ह्रीं भुवनभयंकरि
हुं फट् शिरः हूं ह्रीं महायोगिनि गौरि फट् शिखा ह्रैं ह्रीं भुवनभयंकरी हुं फट् कवचं ह्रौं ह्रीं महायोगिनि गौरि फट् नेत्रं ह्रः ह्रीं रामः
भुवनभयंकरी फट् अस्त्राय फडिति षडंगमंत्रैः न्यासं विधाय ध्यानं कुर्यात् । सिंहासनां कृष्णमुखीं लंबमानपयोधरां दंष्ट्राकरा

२८

लंबदंतां त्रिनेत्रां सर्वतोज्वलां कुंकुमकंकुकसंवीतां विधूमाग्निसमप्रभां त्रिशूलवज्रचषककरखद्वांग
हां विद्युत्प्रेक्षणां भीषणां इतिध्यात्वाजपंविधायऋष्यादिकंविधायकृत्वाजपंसमर्प्यप्रणमेत् इतिमहाकृत्यामंत्रः
अथधनदायक्षिणीमंत्रः ऐंक्लींश्रींरतिप्रियेस्वाहा इतिनवाक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाऋषिन्यासादिध्यानं हंसः
प्राकारमध्यसुरनस्थितरेहेमपीठाधिरूढायक्षीबालाविसर्पत्सारमलवह्वोज्ञाभिर्धर्मिंद्वभारापीनोत्तुंगस्तनाघांकुवलय
नयनारक्तवर्णिकाभ्यांभ्राम्यद्रक्तोत्पलासानव--विवसनारक्तभूषांगणाग इतिध्यात्वाजपंविधायजपंतेसमर्प्यप्र
णमेत् इतिधनदायक्षिणीमंत्रः इतिगोस्वामिजगन्निवासात्मजगोस्वामिजनार्दनविरचितायांमंत्रचंद्रिकायांशक्ति
प्रकरणेपंचमःप्रकाशः अथवैष्णवीमंत्राउच्यंतेतत्रादौनारायणाष्टाक्षरोमंत्रः ॐनमोनारायणायइत्यष्टाक्षर
मंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसिसाध्यनारायणायऋषयेनमः मुखेदैव्यै·गायत्र्यैछंदसेनमः हृदयेश्रीपरमात्म
नेदेवतायैनम इतिविन्यस्यममेप्सितार्थसिद्धयेजपेविनियोगः ॐक्रुद्धोल्कायस्वाहाहृदयायनमः महाशि
सेस्वाहा वीरोल्कायस्वाहाशिखायैवषट् द्युल्कायस्वाहाकवचायहुं सहस्रोल्कायस्वाहाअस्त्रायफडितिपंचां

गमंत्रानेगुष्टादिपंचांगुलिषुविन्यस्यहृदयादिषुपिविन्यस्यनेत्रवर्जंध्यानंकुर्यात् हस्तैश्चक्रदरौगदासरसिजेविभ्राणमर्कोल्लः
सत्कांतिश्रीधरणीविभूषितलसत्पार्श्वंकिरीटान्वितं श्रीवत्सांकसकौस्तुभोरुपदकंकेयूरहारोज्वलंराजत्कुंडलमंडि
तंहृदिभजेपीतांबरंशार्ङ्गिणावामाधःकरयोराधेतराघूर्द्ध्वयोरन्येइत्यायुधध्यानं इतिध्यात्वायथाशक्तिजपंविधाय
जपांतेऽर्घ्यादिकंविन्यस्यगृह्णातीतिमंत्रराजपंसमर्प्यप्रणमेत् इत्यष्टाक्षरोनारायणमंत्रः अथवासुदेवमंत्रः
नारायणमंत्र वासुदेव
अथवासुदेवमंत्रः ॐनमोभगवतेवासुदेवाय इतिद्वादशाक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसिप्रजापतयेऋ
षयेनमः मुखेगायत्रीछंदसेनमः हृदयेश्रीवासुदेवायदेवतायैनमः इतिविन्यविन्यस्यममसर्वाभीष्टसिद्धयेविनियो
गः इत्युक्त्वा मूलेनव्यापकंकृत्वा ॐहृदयायनमः नमोशिरसेस्वाहा भगवतेशिखायैवषट् वासुदेवायकवचायहुं
समस्तमंत्रेणअस्त्रायफडितिपंचांगमंत्रानंगुष्टादिकनिष्टांतंकरयोर्विन्यस्यनेत्रवर्जंहृदयादिषुपिविन्यस्यध्यानं
मध्येदुग्धाब्धिद्वीपेदिव्यदेशानिषेविते तत्रसंचिंत्यविविधनमविलग्नविशेषितं तत्रध्येकल्पवृक्षंचदिव्यमङ्गलै
नं तस्माधस्ताड्लमंचेकमलंविमलप्रभांशरन्मूलेंदुविलसत्प्रभापटलराजितं तत्रसंचिंतयेद्देवंवासुदेवंस्मि राम:

ताननं कुंदेंदाभं गदाचक्रपद्मशंखलसत्करं चंद्रायुतलसत्कांत्या मोहयंतं जगत्त्रयं किरीटांगदसंराजत्कोटिरत्नभूषणं
श्रीवत्सांकं लसत्कुंडलकुंदकौस्तुभांकितं अरविंददलाताम्रसुरम्यायतलोचनं कुंडलप्रोल्लसत्कंठुमंडलं पीतवाससं
ग्रैवेयहारसंशोभिकंबुकंठं सुकंकणं विशालवक्षसंराजत्प्रफुल्लवनमालकं सनकादिमुनींद्रैश्च तत्त्वनिर्णयकां
क्षया निषेवितं दित्यदितिनानागंधर्वसंचयैः सिद्धविद्याधराद्यैश्च सेवितं च महोरगैः वामोर्ध्वादितद्धः करांतमायुध
ध्यांनं इति ध्यात्वा जपं विधाय जपांते न्यासादिकं विन्यस्य समर्पयेत् इति वासुदेवमंत्रः । अथ लक्ष्मीवासुदे
वमंत्रः ॐ ह्रीं ह्रीं ह्रीं श्रीं लक्ष्मीवासुदेवाय नमः इति चतुर्दशाक्षरमंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा शिरसि प्रजापत
ये ऋषये नमः मुखे गायत्रीछंदसे नमः हृदि श्रीलक्ष्मीवासुदेवाय देवतायै नमः इति विन्यस्य मम सर्वाभीष्टसिद्धये
विनियोगः इत्युक्त्वा ॐ ह्रीं ह्रीं हृदयाय नमः श्रीं श्रीं शिरः लक्ष्मीशिखा· वासुदेवाय कवचं· नमः अस्त्राय फ
डिति पंचांगमंत्रान्नेत्रान् न्यासादिकरांते विन्यस्य नेत्रवर्जं हृदयादिषु विन्यस्य ध्यायेत् उद्यत्सौदामिनीरुकशशधर
रुचिरं भूषणैर्भूषितांगमेकीभूतं वपुः श्रीकमलनयनयोः सम्यगाश्लेषलाभात् लक्ष्मीदिश्यात् सदा वो लिखितमसि

वासुदेव

लक्ष्मीवासुदेव ।

जेदर्पणं रत्नकुंभं सविभ्रद्वस्त्रपद्मे·स(सितहृगदाशंखचक्राह्वयानि वामभगास्थैः करैरूर्ध्वादिभिर्लिखितानादिदक्षिणास्थै
:सरसिजहलादीनि वन्वारि ध्येयानि इति ध्यात्वा जपांते अर्घ्यादीनि विन्यस्य समर्प्य प्रणमेत् इति लक्ष्मीवासुदेवमंत्रः अ
थ हरिहरात्मको मंत्रः ॐ ह्रीं क्लीं श्रीं शंकरनारायणाय नमः हौं क्लीं ॐ इति षोडशाक्षरमंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा शिरसि
नारायणाय ऋषये नमः मुखे अत्यनुष्टुप् छंदसे नमः हृदि श्रीहरिहराय देवतायै नमः इति विन्यस्य मम सर्वाभीष्टसि
द्धये विनियोग इत्युक्त्वा क्लीं क्लीं मित्यादिना करषडंगन्यासं विधाय ध्यायेत् शूलं वक्रं पांचजन्यमभीतिं दधतं करैः
स्वस्वरूपार्ध्व नीलार्द्धदेहं हरिहरं भजे दक्षोर्ध्वादितः ध्यानमायुध ध्यानं इति ध्यात्वा यथाशक्ति जपं विधाय जपां
तं अर्घ्यादिकं विधाय जपं समर्प्य प्रणमेत् इति हरात्मकमंत्रः / अथ दधिवामनमंत्रः ॐ नमो विश्ववेसुराधिपत
ये महाबलाय स्वाहा इत्यष्टदशाक्षरमंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा शिरसि इंद्रवे ऋषये नमः मुखे विराट् छंद
से नमः हृदि श्रीदधिवामनाय देवतायै नमः इति विन्यस्य मम सर्वाभीष्टसिद्धये विनियोगः इत्युक्त्वा ॐ हृदया रामः
य नमः नमः शिर· विश्ववे शिखा· सुराधिपतये कवचं महाबलाय नेत्रं स्वाहा अस्त्राय फडिति षडंगमंत्रान्न्यस्या

लक्ष्मीवासुदेव
दधिवामन
३०

दिकरतलांतंकरयोर्विन्यस्यहृदयादिष्वपिविन्यस्यध्यानंकुर्य्यात् राकेंद्वाभः सितोद्भासवदमृतमणिछत्रतोध्योनिविष्टःश्री
भूम्याश्लिष्टपार्श्वःस्फाटिकमणिनिभोशेषभूम्याविशेषः वामेदध्यन्नपूर्णंकनकजचषकंस्वर्णपीयूषकुंभंविभ्रच्छ्रीवाम
नोव्यक्ततनमवतुयोविष्णुरिष्टार्थदायी इतिध्यात्वाजपंविधायजपांतेअर्घ्यादिकंदत्वाजपंसमर्प्यप्रणामेत् इ
तिदधिवामनमंत्रः अथयज्ञेश्वरवामनमंत्रः ॐ ह्रीं श्रीं वं ॐ नमोविश्ववेसुराधिपतयेमहाबलायस्वाहा इतिद्वावि
शत्यक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसिव्यवनायऋषयेनमः मुखेगायत्रीछंदसेनमः हृदिश्रीयज्ञेश्वरवाम
नायदेवतायेनमः इतिविन्यस्यह्रांह्रींमित्यादिनाकरषडंगदिन्यासंकृत्वाध्यायेत् कर्पूरधवलंदेवंनिविष्टंसर
सीरुहे सुप्रसन्नंसुनेत्रंचचारुस्मितमनोहरं दंडंचामृतकुंभंचछत्रंचंद्रसमप्रभं दधिमत्कंसोपदंशंवसुपात्रंच
विभ्रतं चिंतयेज्जगतामाद्यंजगदार्तिहरंहरिं इतिध्यात्वाजपंविधायजपांतेअर्घ्यादिकंविन्यस्यजपंसमर्प्यप्र
णामेत् इतियज्ञेश्वरवामनमंत्रः अथभोगवामनमंत्रः ॐनमोभगवतेविश्ववेसुराधिपतयेमहाबलायस्वाहा
इतिद्वाविंशत्यक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसिकपिलायऋषयेनमः मुखेगायत्रीछंदसेनमः हृदिश्री

दधिवामन
यज्ञेश्वर वामनमंत्र
भोगवामन

मं॰चं॰

39

गवामनायदेवतायैनमः इतिविन्यस्यममाभीष्टसिद्धयेविनियोगः इत्युक्त्वा ॐनमः हृत् भगवतेशिरः विश्वेशिखा सुरा
धिपतयेकवचंमहाबलायनेत्रंस्वाहाअस्त्रायफडितिषडंगादिकृत्वातु ध्यानंतुकर्पूरधवलमित्यादिनापूर्ववत्समर्प्य
प्रणमेत् इतिभोगवामनमंत्रः अथमायाबालकवामनमंत्रः ॐनमोमायाबालकविश्वेसुराधिपतयेमहाबलाय
स्वाहा इतित्रयोविंशत्यक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसित्रिब्रह्मणोऋषयेनमः मुखेगायत्रीछंदसेनमः हृ
दिश्रीमायाबालकवामनायदेवतायैनमः इतिविन्यस्यममाभीष्टसिद्धयेविनियोगः इत्युक्त्वा ॐनमः हृत् मा
याबालकशिरः विश्वेशिखासुराधिपतयेकवचं॰ महाबलायनेत्रंस्वाहा अस्त्रमितिषडंगमंत्रादिपूर्ववत्
ध्यानंकुर्यात् पीतांबरोलसीपासोमौंजीकौपीनधृक्हरिः कमंडलुंवरंध्यानंदंडछत्रंकरैर्दधत् यज्ञोपवीतिना
लाभाध्यातव्यःछत्रवामनः इतिध्यात्वाजपंतेजमध्यादिकंकृत्वासमर्प्यप्रणमेत् इतिमायावामनमंत्रः अ
थहयग्रीवमंत्रः ह्सौं इत्येकाक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसित्रिब्रह्मणोऋषयेनमः मुखेगायत्रीछंदसेन
मः हृदिश्रीहयग्रीवदेवतायैनमः इतिविन्यस्यममाभीष्टसिद्धयेविनियोगः इत्युक्त्वास्त्वांहृत् स्त्रौंशिरः

भोगवामनः

मायाबालकवामन

हयग्रीवः

राम॰

39

२ हयग्रीव

स्लूँ शिखा स्रैँ कवचं स्लौँ नेत्रं स्लः अस्त्रमिति षडंगमंत्रादि करयोर्विन्यस्य हृदयादिषु च ध्यानं कुर्यात् धवलनलिनमि
ध्ये क्षीरगौरं करांगैर्जपवलयसरोजे पुस्तकाभीतिदाने दधतममरवन्द्याकल्पजारामिरामं तुरगवदनविष्णुं नौमि देवाधि
जिष्णुं दिक्षोर्ध्वादितदर्धोत्तमायुधध्यानं इति ध्यात्वा यथाशक्ति जपं विधाय जपान्ते न्यासादिकं विन्यस्य समर्प्य प्रणामे
त् केचित्तु स्लौं मेव वदंति अन्ये तु स्लं एव मंत्रं वदंति अत्र यथोपदेशं जपादिकं विधेयं इति हयग्रीवमंत्रः । अथ द्वितीयो
हयग्रीवमंत्रः ॐ उद्गीरत्प्रणवोद्गीथ सर्ववागीश्वरेश्वर सर्ववेदमयाचिंत्य सर्वबोधयबोधय स्वाहा स्लूँ इति षट्त्रिंशदक्षरं मंत्रं
प्राणायामत्रयं कृत्वा शिरसि ब्रह्मर्षये नमः मुखे अनुष्टुप्छन्दसे नमः हृदि श्रीहयग्रीवाय देवतायै नमः इ
ति विन्यस्य ॐ हृदयाय नमः उद्गीरत्प्रणवोद्गीथ शिरः सर्ववागीश्वरेश्वर शिखा सर्ववेदमयाचिंत्य कवचं सर्वबो
धयबोधय स्वाहा स्लूं अस्त्रमिति पंचांगमंत्रा मूलमंत्रामिमुष्टिकरांगुलिषु विन्यस्य नेत्रवर्जं हृदयादिष्वपि विध्यानं कु
र्यात् हयग्रीवं चतुर्बाहुं शारदांभोधरप्रभां शंखारिपाणिं मध्यास्यं जानुन्यस्तकरं भजे वामदक्षोर्ध्वयोः शंखच
क्रे इति ध्यात्वा यथाशक्ति जपं विधाय जपान्ते न्यासादिकं विन्यस्य समर्प्य प्रणामेत् इति द्वितीयो मंत्रः । अथ तृतीयो

हयग्रीव

मं. चं.

32

हयग्रीवमंत्रः हंसः ऋग्यजुःसामरूपायवेदाभरणाकर्मणे प्रणवेडीथवपुषेमहाश्वशिरसेनमः सोहंइत्यषट्त्रिंशद
क्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाऋषिध्यानादिपूर्वमंत्रवत्कृत्वासमापयेत् इतितृतीयोमंत्रः अथचतुर्थोहयग्रीव
मंत्रः हंसःविश्वोत्तीर्णस्वरूपायचिन्मयानंदरूपिणेतुभ्यंनमोहयग्रीवविद्याराजायविष्णवेस्वाहासोहं इत्यष्टत्रिंशद
क्षरमंत्रेणप्राणायामादिसर्वंपूर्ववत्कृत्वासमापयेत् इतिचतुर्थोहयग्रीवमंत्रः अथपंचमोहयग्रीवमंत्रः स्त्रौंहयशिरसे
नमः इत्यष्टाक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाऋष्यादिषट्त्रिंशदक्षरमंत्रवत्कृत्वाह्लांह्लींह्लूंमित्यादिनाषडंगन्यासंकृत्वा
ध्यायेत् पद्माक्षमाक्षमालालिखितदक्षानिदधानमंभोरुहसंपुटस्थांकर्पूरभंगाधिकशुभ्रकांतिमध्याननंसौम्यमिहस्मराम्यद
क्षाधःकरमारभ्यवामाधःकरपर्यंतमायुधध्यात्वाजपादिकंकृत्वासमापयेत् इतिपंचमोमंत्रः / अथवराहमंत्रः ॐन
मोभगवतेवराहरूपायभूर्भुवःस्वःपतयेभूतपतित्वंमेदेहिददापयस्वाहा इतित्रयस्त्रिंशदक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशि
रसिभार्गवायऋषयेनमः मुखेअनुष्टुप्छंदसेनमः हृदयेश्रीवराहायदेवतायैनमः इतिविन्यस्यममाभीष्टसिद्ध्यर्थेजपे
नमः मुखेअनुष्टुप्छंदसेनमः हृदयेश्रीवराहायदेवतायैनमः इतिविन्यस्यममाभीष्टसिद्ध्यर्थेजपेविनियोगः इत्युर
स्कारएकशृंगायहृदयायनमः व्योमोल्कायशिरसे तेजोधिपतयेशिखायै विश्वरूपायकवचं महादंष्ट्रायअस्त्रायफडिति

वराह बीज

रामः

32

षडंगमंत्रानंगुष्ठादिकनिष्ठांतकरयोर्विन्यस्यनेत्रवर्ज्जंहृदयादिष्वपिच ध्यानंकुर्यात् जान्वोः पादावधिसुवर्णनिभंवानाभेराजानु
चेंदुधवलंचगलाद्धृदंतंवह्निप्रभंशशिनिभंशिरसोगलांतंमौलिस्थलाच्चिपदमंद्रनिभंचकांतंसंविभ्रतंकरतलैररिशंख
खड्गान्सुखेटंगदांतदस्तुशक्तिवराभयानि सर्वैस्सहाभरणशोभिकदेहमाद्यंदेवंवराहमनिशंप्रभजेत्स्वचित्ते दक्षाधूर्द्ध
योरायेतदायधस्थयोरन्येतदायधस्थयोरपरेतदायधस्थयोरितरेइत्यायुधध्यानं ध्यानानंतरंयथा धराधरशरीरेवा
नीलजीमूतसंनिभ उ यदोः परिघंध्यायेत्सितदंष्ट्राधृताचलं हेमाभंपार्थिवंध्यायेत् मंडलेहिमसंनिभंवारुणेमंडले
वह्नेः कृशानुसथानिलेकृष्णांविपयुप्रभंस्यादेवंध्यायेद्वसूकरं दंष्ट्राग्रांवसुधांध्यायेत्सशैलवनकाननांवागीशांकु
कृतौध्यायेत्पवनंरवांसितंतथा वाह्वोर्वामान्यथोर्द्ध्वंड्रमर्थावुदगान्नमून् ब्रह्माणंपादयोर्ध्यायेद्धृदयेचहरिंतथाशं
करंचमुखेध्यायेदितिवाध्यात्वाजपंविधायजपांतेअर्घ्यादिकंकृत्वासमर्प्यप्रणमेत् इतिवराहमंत्रः अथद्वितीयो
वराहमंत्रः हूं इत्येकाक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसिहयग्रीवायऋषयेनमः मुखेअनुष्टुप्छंदसेनमः हृद
येश्रीवाराहायदेवतायैनमः इतिविन्यस्यहांहींहूंमित्यादिनाकरषडंगन्यासंविधायजान्वोःपदावधीतिध्यानादिसर्वंपू
र्वंकृत्वासमापयेत् इतिवराहमंत्रः अथतृतीयोवाराहमंत्रः भूः इत्येकाक्षरमंत्रेणप्राणायामादिसर्वंद्वितीयमंत्र

१.२३
वराहमंत्र

मं॰ चं॰ ४ वराहमंत्र 33

वत्कृत्वासमापयेत् इतिवाराहमंत्रः अथचतुर्थवाराहमंत्रः ॐभूःवाराहायनमः इत्यष्टाक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशि
रसिब्रह्मणेऋषयेनमः मुखेजगत्यैछंदसेनमः हृदयेश्रीवाराहायदेवतायैनमः इतिविन्यस्य ॐहृदयायनमः भूःशिर
वाराहायशिखा॰नमः कवचंसमस्तमंत्रेणअस्त्रमितिपंचांगमंत्राणमूलमंत्राभिमष्टयोःकरयोःकनिष्ठांतविन्यस्यनेत्र
वर्जंहृदयादिषुवध्यानंकुर्यात् कृष्णांगंत्वतिनीलवक्त्रनलिनंपद्मास्थितंस्वाकगक्षोणीशक्तिसुदारवाहुभिरथोशंखं
गदांवांबुजंचक्रंविभ्रतमुग्रकांतिममितंदेवंवाराहंभजेभूलक्ष्मीरतिकांतिभिःपरिवृतंवर्मासिसंदाप्तिभिःवामोर्द्धकरामा
म्यदक्षोर्द्धकरपर्यंतमात्तध्यानंइतिध्यात्वाजपादिकंकृत्वासमापयेत् इतिवाराहमंत्रः अथधराहृदयाभिधोमंत्र
ॐनमोभगवत्यैधरापैधरणिधरेस्वाहा इत्येकोनविंशत्यक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसिवाराहायऋष
येनमः मुखेनिवृछंदसेनमः हृदिअंधराण्यैदेवतायैनमः इतिविन्यस्यममाभीष्टसिद्धयेविनियोगः इत्यु
क्त्वा ॐनमःहृदयायनमः भगवत्यैशिरः धरापैशिखाधरणिधराकवचंधरेनेत्रंस्वाहा अस्त्रायफडितिषडंग
न्यासंगुष्टादिकरतलांतंकरयोर्विन्यस्यहृदयादिष्वपिविन्यस्यध्यायेत् इंदीवरयुगंशालिमंजरींदधतींशुकं धराप
श्यामनाथोपाकृपामातचीसभूषित वामोर्ध्वादितदधोंतमात्तध्यानं इतिध्यात्वाजपादिकंसर्वंविधायप्रणमेत्

धराहृदयमंत्र

ग्रासः

33

सुदर्शनमंत्र

इतिधाराहृदयाभिधोमंत्रः अथसुदर्शनमंत्रः ॐसहस्रांहुंफट् इतिषडक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसिअहिर्बु
ध्न्यऋषयेनमः मुखेअनुष्टुप्छंदसेनमः हृदयेश्रीसुदर्शनायमहाविष्णवेदेवतायैनमः इतिविन्यस्यअभीष्टसिद्धयेवि
नियोगः इत्युक्त्वाआचक्रायस्वाहाहृदयायनमः विचक्रायस्वाहाशिरःसुचक्रायस्वाहाशिखाधीचक्रायस्वाहाकवचाय
हुं संचक्रायस्वाहानेत्रंज्वालाचक्रायस्वाहाअस्त्रमितिमंत्रैःकरषडंगन्यासंविधायध्यानंकुर्यात् रथांगदरसंकुशाब्जमु
सलंधनुःपाशकौमदकींदधतमर्ककोटिसमप्रभंकरांभोरुहैः स्वदेहरुचिभिर्जगन्मनसिभासयंतंस्मरेद्धरिंरथंपदाह्वयं
विकटभासदंष्ट्राननं रथांगंचक्रंदरःशंखःसृणिरंकुशः दक्षाधूर्द्ध्वयोराद्येतदाधस्त्ययोरन्येतदाधस्त्ययोरपरेत
दाधस्त्ययोरितरेइत्यायुधध्यानं एवंध्यात्वाजपंकृत्वाजपांतेऋष्यादिकंविन्यस्यजपंसमर्प्यप्रणमेत् इतिसुदर्शन

श्रीकरमंत्र

मंत्रः अथश्रीकरोमंत्रः उत्तिष्ठश्रीकरस्वाहा इत्यष्टाक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसिवामदेवायऋ
षयेनमः मुखेपंक्तिछंदसेनमः हृदयेश्रीकरायदेवतायैनमः इतिविन्यस्यअभीष्टसिद्धयेविनियोगः इत्युक्त्वाभी
षयभीषयहुंहृदयायनमः त्रासय२हुंशिरःप्रमर्दय२हुंशिखाप्रध्वंसय२हुंकवचं रक्षय२हुंअस्त्रमितिपंचांगमंः

सं·चं·

ज्ञानकनिष्ठानांगलिष्ठविम्बस्यनेत्रवजहृदयादिद्वीपविम्बस्यध्यानंकुर्यात् ॥ लोलकल्लोलजालेनफेनिलेसमिमोलके ऽ
म्बांबुधावत्रमध्येद्वीपंशुक्रमयंशुभंशुक्लमयंश्वेतद्वीपंहेमस्थलीकमाकीर्णनानामुनिगणैःशुभंवनंसंचिंतयेलत्रस
कलातांनिषेवितं कल्पद्रुमसमूहैश्चवारितातपमंडलमं षट्पदालीकलारावसंकुलंलोलपल्लवं पुष्पव्रजपरागौघल
धारपरिपूरितं· हिरण्मयानांवृक्षाणांमणिपुष्पैश्चचंचलं· इंदिरालीवक्रमणेःशीलमध्यमणीकचं अंगीकरोमियत्रा
पिरमतेप्सरसैःशुभैः औदार्यशोभनैश्चर्यसौभाग्यादिगुणैर्युतैः रूपाभिराममंगुराकृतिभिःकुसुमाकरैः मंदस्मित
लसद्दंतमरीचिद्योततानना मनोज्ञातितचंद्राभामदस्फुरितलोचनाजल्पाकपुंस्कोकिलौघद्वैवर्दैनिरंतरं ऽत्रिष्ठि
तोघन्मदनाःपीनस्तनघनालसाः श्रोणिभारानदर्थमंदगामिन्यडुत्तमाः एवंभूताश्चाप्सरसःक्रीडंतेयत्रचामरैः मा
रसेनापतिमिवपवनलक्ष्म्याःगृहंयथा जन्मस्थानमतन्नांचकल्पवृक्षंस्मरेद्बुधः इंदिरायाःसोदरस्यनवरत्नमयस्यव
शिखावलिसमुद्योतिशीतलस्वतलेशुभेस्वर्णकुट्टिमसंशोभिमहारलमनोरमे ऽद्यदर्कप्रभावस्वत्पीठसंनिहितस्य
च प्रसिद्धविक्रमोयस्यपक्षिराजस्यचोपरि ऽपविष्टंमालिताक्षशुचिहाटकसंनिभं रत्नघोत्मकराकारचारुकुंड राम:
लमंडितं किरीटमणिसंदीप्तदिङ्मंडंचारुभूषणं शंखिखंडलसद्भुभ्रंक्रुष्णामलविशेषकं मतिचंचलसद्विश्लिष्ट

कुण्डलगंडकं स्मितसंशोभिचूकेंडुकपोलपुलकोज्वलः दशनावलिरश्मौघविराजितप्रभाधरं पक्वबिंबाधरं मध्यं रक्तप
सुपलाशवत् आयुतानननेत्रं च सत्पंकजपक्ष्मविराजितं उरुहारमणिव्रातदीधितिप्रलसद्गलं दिव्यरत्नांगदद्योतितबाहुना
लधरं हरिः गदाकमलशंखवारिधारिणां बाहुदंडकैः कपाटविपुलेनाथकमलानिलयेन च लसत्कौस्तुभदीप्तौघनिद्योति
ततलेन च वक्षसासुविराजितं त्रैलोक्यनिलयेन च त्रिवलीशोभिनासम्यग्रोमराजिलसद्ध्रुवा उदरेणविराजितं रम्य
कटितलेन च पीतपट्टांशुकयुजाविलसन्मणिमेखलं शरत्तूणसदृक्पीनास्फोटपरिभूषितं केचित्कंठलसत्कांतिजंघा
युगमनोहरं रक्तोत्पलाभवराणांपादाग्रजितकच्छपं शशांकसदृक्कांतिध्वजाग्रांकितपल्लवं करसद्रत्नकमलरमया
लिंगितं सदा क्षमया चोपगूढं तं नवमाणिक्यशोभितं नवयौवनकांत्योघसंशोभितकलांगकं सुरासुरर्षिप्रमुखैः से
वितं चाप्सरोगणैः पूर्णेन्दुबिंबसदृशं वितानसमलंकृतं सुरघोषकरांजलिलसच्चामरवीजितं विद्युच्चतासंविलोल
वैजयंतीसुशोभितं यक्षविद्याधरव्यूहचारणादिनिषेवितं वामाघधस्पयोगदां कमलेनतदापूर्वयोः शंखचक्रे इत्यासुध
ध्यान इतिध्यात्वापं विधायजपांते अष्याद्रिकं विम्नासमर्पयप्रणामेत् इतिश्रीकरोमंत्रः । अथद्वितीयश्रीकरोमंत्र
श्रीमन्नारायणायनमः इतिपंचविंशत्यक्षरं मंत्रेण प्राणायामन्यासादीन्पूर्ववत्कृत्वा क्लांहृन्क्लींशिरः क्लूंशिखाक्लैंक

पुरुषोत्तम मंत्र

मं. चं. वचं ह्रः अस्त्रमिति पंचांगमंत्रानंगुष्ठादिकरतलांतं विन्यस्य नेत्रवर्जं हृदयादिषु विन्यस्य पूर्ववद्ध्यानं कृत्वा जपादिकं कृत्वा समर्पयेत् प्रणा ९
मेत् इति श्रीकरोमंत्रः अथ पुरुषोत्तममंत्रः श्रीं ह्रीं ॐ क्लीं नमः पुरुषोत्तम प्रतिरूप लक्ष्मीनिवास सकलजगत्क्षोभण सर्वस्त्री
हृदयविदारण त्रिभुवनमदोन्मादकर सुरासुरमनुजसुंदरीजनमनांसि तापय तापय दीपय दीपय शोषय शोषय मारय मारय स्तंभ
य स्तंभय द्रावय द्रावय आकर्षयाकर्षय आवेशयावेशय परमसुभग सर्वसौभाग्यकर सर्वकामप्रद लक्ष्मीहृ नहन चक्रेण गदया ख
ड्गेन सर्ववाणैर्भिंधि भिंधि पाशेन बंध बंध अंकुशेन ताडय ताडय तुरु तुरु किं तिष्ठसि तावद्यावत्समीहितं मे सिद्धं भवति ह्रीं हुं
फट् नमः श्रीं ह्रीं क्लीं ॐ इत्येकाक्षराधिकद्विशतवर्णात्मकमंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा अस्य शिरसि जैमिनये ऋषये नमः मुखे अ
मिताय छंदसे नमः हृदये श्रीपुरुषोत्तमाय देवतायै नमः इति विन्यस्य अभीष्टसिद्धये विनियोगः इत्युक्त्वा ॐ क्लीं पुरुषोत्तम
त्रिभुवनोन्मादकर हुं फट् नमः हृदयाय नमः ॐ क्लीं सकलजगत्क्षोभण लक्ष्मीदयित हुं फट् नमः शिरसे स्वाहा ॐ क्लीं
मन्मथोत्तमांगजकामदीपिनि हुं फट् नमः शिखायै वषट् ॐ क्लीं परमसुभग सर्वसौभाग्यकर प्रतिरूपकेशव स्मर हुं फट्
नमः कवचाय हुं ॐ क्लीं सुरासुरमनुजसुंदरीहृदयविदारण सर्वग्रहरण धार सर्वकामिकेरन सर्वहृदयं बंधनान्याकर्षयाक
र्षय महाबल अस्त्राय फट् ॐ क्लीं त्रिभुवनेश्वर सर्वजनमनांसि हन हन दारय दारय मम वशमानय नेत्राय वौषट् इति नेत्रां रामः
तं गुष्ठादितलांतं करयोर्विन्यस्य नेत्रमंत्रं कनिष्ठयोर्विन्यस्य हृदयाद्यस्त्रांतं विन्यस्य पश्चान्नेत्रं न्यसेदिति नेत्रांतं षडंगमंत्रान् वि

स्मरस्यध्यानंकुर्यात्यथा उद्यानंमेस्मरेशादौसर्वपुष्पोपशोभितं अनल्पकल्पविटपिमंजरीराजिराजितं मंजरीसुरजःपूरपू
रिताशाःमुखं प्रिये निरंतरपरिभ्रांतमधुव्रतकदंबकं आमोदपरागपस्थानाभिमंडितयारागांमुखप्रदं आत्मयोनेरिवप्रायो
मनोज्ञंजननस्थलं शृंगारलक्ष्म्याउद्भवसत्केलिसद्ममनोरमं रतेरतिसुखप्रदममनंगजन्मभूरिवडपमानंमनोज्ञागांनेत्रसाफ
ल्यकारकं आश्चर्यभूतवस्तूनांदृष्टांतंकेवलंप्रिये अस्मिन्कल्पद्रुमंदेवि स्मरेन्मंत्रीसमाहितः लसन्महानीलमणिमयमू
लमनोरमं प्रभापल्लवग्राशमयेप्रकांडविलसत्तनुं प्रोद्भासितांबुनदवदीर्घशाखिमकच्चिमं हरिन्मणिप्रोद्दलंलसद्विद्रु
मपल्लवं अनर्घ्यमणिपुष्पंचमुक्ताफलचिरकेसरं निपीयपीयूषनिभंमधुपुष्पोदरोद्भुतं रामाज्ञरामतीतैस्तैः षट्पदानांस
मूहकैः निजयोषित्समूहैश्चनीयमानंविलासिभिः शरवाणजैरर्थिजनवृंदायाधनव्रजं प्रयच्छंतंसुवंस्योभीधोरातपोघो
नसेवितंसुमनोज्ञैः स्नानंतथातपस्यंतंनेतुंप्रत्यक्षतामिव श्रीमंतमंबुजाक्षंचतस्यमूलमनोहरे माणिक्यकुट्टिमोद्भूत
नभूतलेपीठमुत्तमं अरुणांबुजमध्यस्थमस्मिन्नुद्योतनप्रभं गरुडंपक्षिराजंतस्कंधारूढमथास्थितं स्मरेडथांगपाणिं
तुसूर्यकोटिसमप्रभं लावण्यपरिपूर्णांगघनवयौवनकोमलं आगत्योदर्पशोभौघधिक्कृतानगजदर्पकं मंदोदलितरक्ताक्षक
मलाणौघविह्वलंमणिभूषणदीप्तांगंदिव्यगंधांबरादृतं प्रभयारुणयाविश्वंरंजयंतंमहेश्वरि यक्षगंधर्वदेवौघकामि

नीशांतसेवितं नीलकुंचितकेशौघविलसत्प्रसूनकं माधीकलोलुपालीनाहपनाद्ममनोरमं कंदर्पचापविलसद्भ्रुलतालस
द्भुवं पद्मपत्रविशालाक्षं लोकनेक्षकामिनीजनं मोहयंतं महारत्नमौलिद्युतिविराजितं उद्यत्सद्विद्रुमश्रीलासकलाह
गिलाधरं पक्वबिंबाधरं देविनाश्नावंशमनोरमं आलोलकुंडलन्यासमद्योतिकपोलकं विलसत्कल्पपुष्पौघदामभू
षितसत्कुलं बाहुष्टकं तथा ध्यायेत्कणत्कंकणमंडितं अशोकपल्लवाकारविलसद्विद्रुमोपमाः करांगुलयो ध्येया
नानारत्नांगुलीयकाः दक्षिणाधःकरे चक्रं चिंतयेदर्कभास्वरं खड्गं तथोपरितने मुशलं च तदुलरो तथोर्ध्वे दक्षिणे हस्ते
चिंतयेदुचिरांकुशं वामोर्ध्वे चिंतयेत्पाशं तदधः शंखमेव च सशरं च धनुर्वामे गदां ध्यायेदधः करे वक्षःस्थले हरिं ध्याये
द्वक्ष्मीकुचघिमर्दितं श्रीवत्सकौस्तुभोद्भासिविशालकमनीयकं मनोरमसमुद्योतिवनमालास्वलंकृतं गंभीरदक्षिणा
वर्तनाभिमंडलमंडितं हेमाभपीतवस्त्रेणासंशोभिजघनं स्मरेत् आरक्तनखरकेश्वस्वांगुलीयैर्विराजितौ रक्तोत्पल
निभौ पादौ चिह्नितौ ध्वजवारिजैः सुरूपौ हरेर्ध्यायेत्ज्ञानैश्वर्यप्रदायकौ वामोरौ संस्थितां ध्यायेल्लक्ष्मीं स्वर्णसमप्रभं
कणन्नूपुरपादाब्जां वरदुकूलनितंबिनीं तनुमध्यां घनोत्तुंगचारुपीनपयोधरां रणत्कंकणवाहुग्नां नानारत्नांगुली
यकां विद्रुमारुणबिंबोष्ठीं नीलोत्पलविलोचनं दीर्घातिकांतिमत्स्निग्धनीलकुंचितमूर्द्धजां मुक्तामालां शिरोभा

गाढधानांलोलकुंडलांकिंठास्त्रनंपुंगयावतुमुक्तादामविराजितां क्षीराब्धिफेनसंनिभैर्वसानांश्वेतवाससा हस्तेणावाङ्कुना
देवंगाढमालिंगसंस्थितं प्रियांगसंगमात्संक्षुज्जातरोमांचकंचुकां देवस्यास्यंसमावीक्ष्यस्मरबाणविमोहितां दक्षिणोद्धे
वदेवस्यगद्यपद्यमयींगिरं वदंतींभारतींध्यायेद्वीणापुस्तकधारिणीं सितचंदनलिप्तांगींपीनोन्नतपयोधरां विशाललो
चनांदेवींमुक्ताहारविभूषणां सृजंतींलोचनैर्भावान्विभ्रमोद्देचित्रविभ्रमितां विद्यासौभाग्यलाभायध्यायेदेवंपांगिनीं
तां परितोवासुदेवाद्योध्यानव्यामूर्तयोहरेः श्यामशुक्लारुणापीताः क्रमशः सर्वभूषणाः तथाष्टोदेवदेवस्य
रितःसर्वभूषणाः लक्ष्म्याद्याःशक्तयोध्येयारणत्कंकणावाङ्कुकाः सितचामरधारिण्यमुक्ताहाराश्रमध्यमाः कृशा
नूपुरपादाब्जाःपीनोत्तुंगपयोधराः त्रैलोक्यमोहनंदेवंवीक्ष्यमाणाःस्मरार्द्दिताः गौरीलक्ष्मीसरस्वत्योरतिप्रीतितथा
रुणेशिशांकधवलेत्तेयेकांतिप्रीतिहरिप्रिये तुष्टिपुष्टीतथाश्यामेध्यातव्याहरिवद्व्रभे नरेंद्रदेवदेव्यानांप्रमदाश्च
रविह्वला गृहीत्वावंदनादीनिहेमरत्नसृजःशिवेआयांत्यःपरितोध्येयादेवदर्शनलालसाः हेमप्रसूनमालाभिश्चंदनैर्वि
विधैःशुभैः त्रैलोक्यमोहनंदेवंपूजयंत्योनिरंतरं ऋषयःसिद्धगंधर्वमनुजामनुजाधिपाः स्तुवंतःपरितोध्येयाहरिंसर्वं

प्रियंप्रिये इंद्राद्यैर्लोकपालैश्चसमंतात्परिवारितं आब्रह्मभुवनांतस्थैःसर्वलोकैःप्रपूजितं कोटियोजनविस्तीर्णेहेम
रत्नविनिर्मिते मनःप्रीतिकरेदेवि साधकाभीष्टदायके धर्माद्यैर्निर्मितेदेवि मंडलत्रितमान्विते विमलादिशुभ
शक्त्याढ्ययोगपीठेमहाप्रभो आसीनंचिंतयेदेवं सर्वसत्वविमोहनं भुवनानिमहादेवि भासयंतंनिजत्विषा किंन
रोरगगंधर्वचारणैः विचरत्त्रजैः गीयमानगुणव्रातंसर्ववांछितसिद्धिदं इतिध्यात्वायथाशक्तिजपंविधायजपांतेऽर्घ्या
दिकंविन्यस्यसमर्प्यप्रणमेत् इतिपुरुषोत्तममंत्रः अथद्वितीयपुरुषोत्तममंत्रः ॐ ह्रीं श्रीं पुरुषोत्तमायहुंफट्स्वाहा
इतित्रयोदशाक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसिब्रह्मर्षयेनमः मुखेगायत्रीछन्दसेनमः हृदिपुरुषो
त्तमायदेवतायैनमः ममाभीष्टसिद्धयेविनियोगः इत्युक्त्वा ॐ हृदयं ह्रीं शिरः श्रीं शिखा पुरुषोत्तमाय कवचं हुं फट् ने
त्रंस्वाहा अस्त्रमितिषडंगन्यासंविधायध्यायेत् संस्मरेत्पुरुषंविष्णुंरक्तवर्णंचतुर्भुजं शंखचक्रगदापद्मधारिणंपुरु
षोत्तमं वामाधूर्द्ध्वयोराद्येतरदाधःस्थयोस्त्वे इतिध्यात्वाजपादिकंसर्वंविधायसमर्प्यप्रणमेत् इतिपुरुषोत्तमपमं
त्रः इतिश्रीगोस्वामिजगन्निवासात्मजगोस्वामिजनार्दनविरचितायांमंत्रचंद्रिकायांषष्ठप्रकाशः ॥ अथहृषी राम:
केशमंत्रः क्लौं हृषीकेशायनमः इत्यष्टाक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसिब्रह्मर्षयेनमः मुखेअ

अनुष्टुप्छंदसेनमः हृदिश्रीहृषीकेशायदेवतायेनमः इतिविन्यस्यअभीष्टसिद्धयेविनियोगः इत्युक्त्वाक्लांक्लींमि
त्यादिनाकरषडंगन्यासंविधायध्यायेत् । शंखचक्रगदापद्मधारिणांसस्मेरवदिनं गरुडोपरिसंविष्टंशुभ्रवर्णांशुभूष
णां ॥ इतिध्यात्वाजपंविधायजपांतेऋष्यादिकंविन्यस्यसमर्प्यप्रणामेत् इतिहृषीकेशमंत्रः अथश्रीधरमंत्रः श्री

क्लीं श्रीं श्रीधरायत्रैलोक्यमोहनायनमः इतिषोडशाक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसिवृलतोऋषयेनमः श्रीधरमंत्र
मुखेगायत्रीछन्दसेनमः हृदिश्रीधरायदेवतायैनमः इतिविन्यस्यअभीष्टसिद्धयेविनियोगः इत्युक्त्वाश्रांहृत् श्रीं
शिरः श्रूंशिखा श्रैंकवचं श्रौंनेत्रं श्रः अस्त्रमितिकरषडंगन्यासंविधायध्यानंकुर्यात् दुग्धाब्धौसकलर्तुसेवितवनेद्वी
पेचकल्पद्रुपेतस्याधःकमलोरुपीठविलसत्पक्षींद्रस्यासनेविभ्राणांकरपंकजैररिदरौसम्यगदामंबुजंस्वर्णाभंमु
कुटोत्स्मतन्मणिहारचादीप्रभजेश्रीधरं इतिध्यानादिकंसर्वंविधायप्रणामेत् इतिश्रीधरमंत्रः । अथपरमात्ममंत्रः परमात्ममंत्र
अच्युतानंतगोविंदायनमः इत्येकादशाक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसिशौनकायऋषयेनमः मुखे
विराट्छंदसेनमः हृदिपरमात्मनेदेवतायैनमः अभीष्टसिद्धयेविनियोगः इत्युक्त्वा अच्युतायहृदयायनमः अ
नंतायशिरः गोविंदायशिखा अच्युतायकवचं अनंतायनेत्रं गोविंदायअस्त्रमितिकरषडंगन्यासंविधाय ध्या

३८

नं शंखचक्रधरं देवं चतुर्बाहुं किरीटिनं सर्वायुधैरुपेतं तं गरुडोपरिसंस्थितं सनकादिमुनीन्द्रैस्तु सर्वदेवैरुपासितं श्रीभूमि
सहितं देवमुद्यदादित्यसंनिभं प्रातरुद्यत्सहस्रांशुमंडलोपमकुंडलं सर्वलोकस्य रक्षार्थमनंतं नित्यमेव हि अभयं वरदं दे
वं धारयंतं मुदान्वितं इति ध्यानादिकं सर्वं कृत्वा समर्प्य प्रणमेत् इति परमात्ममंत्रः॥ अथ नरसिंहमंत्रः उग्रंवीरं म
हाविष्णुं ज्वलंतं सर्वतोमुखं नृसिंहं भीषणं भद्रं मृत्युमृत्युं नमाम्यहं इति द्वात्रिंशदक्षरश्लोकरूपमंत्रेण प्राणायामत्र
यं कृत्वा शिरसि ब्रह्मणे ऋषये नमः मुखे अनुष्टुप्छंदसे नमः हृदि श्रीनृसिंहाय देवतायै नमः इति विन्यस्य सर्वाभीष्ट
सिद्धये विनियोगः इत्युक्त्वा उग्रं वीरं हृदयाय नमः महाविष्णुं शिरः ज्वलंतं सर्वतोमुखं शिखा नृसिंहं भजे जानुविन्यस्तबाहुं
त्रिनेत्रं भुजप्रोल्लसच्चक्रशंखं कृशानूपमं ज्योतिषा पत्तदैत्यं शिरःशोभिदंष्ट्रं प्रदीप्तं द्विजिह्वं दक्षवामयोश्चक्रशंखौ इति
ध्यात्वा जपं विधाय जपांते अर्घ्यादिकं विन्यस्य समर्प्य प्रणमेत् इति नृसिंहमंत्रः। अथ द्वितीयः ओंइत्येकाक्षरमं
त्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा शिरसि अत्रये ऋषये नमः मुखे गायत्रीछंदसे नमः हृदि श्रीनृसिंहाय देवतायै नमः इति विन्य
स्य सर्वाभीष्टसिद्धये विनियोगः इत्युक्त्वा ओं हृत् क्षीं शिरः क्ष्रूं शिखा क्ष्रैं कवचः क्ष्रौं नेत्रत्रयं अस्त्रमिति करषडंगन्यासं वि
धाय ध्यानजपादिकं सर्वं पूर्ववत् कृत्वा समर्प्य प्रणमेत् इति नृसिंहमंत्रः। अथ तृतीयो मंत्रः श्रीं ह्रीं क्ष्रौं क्रौं हुं फट्

नरसिंहमंत्र १,२,३,४ मंत्र

रामः

३५

नृसिंहमंत्र
१.२३.४.

इतिषडक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसिब्रह्मणेऋषयेनमः मुखेपंक्तिछन्दसेनमः हृदिश्रीनृसिंहायदेवतायैनमः स
र्वाभीष्टसिद्धयेविनियोगः इत्युक्त्वा· ओं हृत्· क्रीं शिरः· क्ष्रौं शिखा· क्रौं कवचं· हुं नेत्रं फट् अस्त्रमितिकरषडंगादिन्यासंवि
धायध्यानंकुर्यात्। पापाक्रोधप्रदीप्तविकृतवदनःशोणवर्णश्चनाभेरूर्ध्वंचंद्रावदातोरविशशिहुतभुङ्नेत्रउग्रोनखदंष्ट्रः ह
स्ताग्रैश्चक्रशंखौगुणिसिस्विकुलिशान्मकुंदारदारणारिव्यांविभ्राणोभीमकायोविविधमणिगणैर्भूषितोवोनृसिंहः रक्षामू
र्द्धयोरायतद्वापधस्थयोरन्येसर्वाधस्ताद्ध्यातव्यान्तरागसुद्रालक्षणं यथा। मिथंसंश्लिष्टसंमुखौगलयोऋज्वधोमुखाः
स्वस्थानसरलांगुष्ठामुद्राणारसाभिधा इत्यायुधध्यानं एवंध्यात्वाजपंविधायन्यासादिकंकृत्वासमर्प्यप्रणामेत् इतिनृ
सिंहमंत्रः अथचतुर्थोमंत्रः ॐ क्ष्रौंनमोभगवतेनरसिंहायज्वालामालिनेदीप्तदंष्ट्रायाग्निनेत्रायसर्वरक्षोघ्नायसर्वभूतविना
शनायसर्वज्वरविनाशनायदहदहपचरक्षरक्षहुंफट्स्वाहा इतिसप्तषष्ट्यक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसिप्रजापतयेऋ
षयेनमः मुखेगायत्रीछंदसेनमः हृदयेश्रीनृसिंहायदेवतायैनमः ममाभीष्टसिद्धयेविनियोगः इत्युक्त्वा ॐ क्ष्रौंनमोभग
वतेनरसिंहायहृत् ज्वालामालिनेदीप्तदंष्ट्रायशिरः अग्निनेत्रायसर्वरक्षोघ्नायशिखा· सर्वभूतविनाशनायसर्वज्वरविनाशना
यकवचं· दहदहपचपचरक्षरक्षनेत्रंहुंफट्स्वाहाअस्त्रमितिकरषडंगन्यासंविधायेत्। उद्यत्कालाभंप्रलयकृतवह्निदीप्तदंष्ट्रो

न्करांसंविशुद्धामामभिरामभुजं उरयनमत्कटाटोपभीमं त्रिनेत्रं हस्ताग्रैः शंखचक्रे दधतमसिवरं खेटकं श्रीनृसिंहं वंदे दैत्यांतकं तं सुरमुनि
वरैः स्तूयमानं सदैवावामोर्ध्वादितः दक्षांतमायुधध्यानं असिवरं खेटकं अभय इत्यर्थः इति ध्यात्वा जपं विधाय ऋष्यादीन् विन्यस्य स
मर्प्य प्रणामेत् इति नृसिंहमंत्रः। अथ लक्ष्मीनृसिंहमंत्रः ॐ श्रीं ह्रीं श्रीं जय लक्ष्मीप्रियाय नित्यप्रमुदितचेतसे लक्ष्मीश्रितार्द्धदेह
याय श्रीं ह्रीं श्रीं नमः इति त्रयस्त्रिंशदक्षरमंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा शिरसि प्रजापतये ऋषये नमः मुखे अनुष्टुप् छंदसे नमः
हृदये श्रीलक्ष्मीनृसिंहाय देवतायै नमः ममाभीष्टसिद्ध्यर्थे विनियोगः इत्युक्त्वा श्रीमित्यादिना करषडंगन्यासौ विधाय न्यासं कु
र्यात् सषंडभोगानिलयः सुफणातपत्रे विशुद्धशांकरुचिरः परमो नृसिंहः आलिंगितश्च रमया वतु दिव्यभोगैः हस्तैर्वराद्दिकमला
भयदान्दधानः दक्षाधः करमारभ्य वामाधः करपर्यंतमायुधध्यानं इति ध्यात्वा जपं विधाय ऋष्यादीन् विन्यस्य समर्प्य प्रणा
मेत् इति नृसिंहमंत्रः। अथ द्वितीयो लक्ष्मीनृसिंहमंत्रः ॐ श्रीलक्ष्मीनृसिंहाय इत्यष्टाक्षरमंत्रेण प्राणायामत्रयं कृ
त्वा शिरसि ऋष्यादिध्यानन्यासादिकं लक्ष्मीनृसिंहवत् सर्वं विधाय समर्प्य प्रणमेत् इति द्वितीयः। अथ तृतीयो लक्ष्मीनृ
सिंहमंत्रः ॐ श्रीलक्ष्मीनृसिंहाय इत्यष्टाक्षरमंत्रोक्त [illegible] क्षरमंत्रवत् कुर्यात् इति तृतीयः
√ अथान्यो नृसिंहः क्ष्रौं मत्स्याय क्ष्रौं कूर्माय क्ष्रौं वाराहाय क्ष्रौं नृसिंहाय क्ष्रौं वामनाय क्ष्रौं रामाय क्ष्रौं रामाय क्ष्रौं कृष्णाय राम:
क्ष्रौं कल्किने जयशालग्रामनिवासिने दिव्यसिंहस्वरूपं अप्रुरुषाय नमः क्ष्रौं इत्येकोनसप्तत्यक्षरमंत्रेण प्राणायाम

त्र्यंकृत्वाशिरसिअत्रयेऋषयेनमः मुखेअतिछंदसेनमः हृदिश्रीनृसिंहायदेवतायैनमः इतिविन्यस्यक्ष्रांक्ष्रीमित्या
दिकरषडंगन्यासंविधायनृसिंहंभजेइतिध्यानादिपूर्वोक्तंसर्वंविधायसमापयेत् इतिनृसिंहमंत्रः अथवीरनृसिंहस्यमंत्र वीरनृसिंह
त्रयंलिख्यते "ॐनमोभगवतेवीरनृसिंहायज्वालामालिनेदीप्तदंष्ट्रापाग्निनेत्रायसर्वरक्षोघ्नायसर्वभूतविनाशना
यहनहनदहदहदहपचवंधवंधरक्षमांगांफंफट्स्वाहा" इत्यशीत्यक्षरमंत्रः "ॐनमोभगवतेवीरनृसिंहायज्वालामालापिन
ग्रायाग्निनेत्रायसर्वभूतविनाशनायदहदहपचपचरक्षरक्षक्रौंक्रौंफट्स्वाहा" इतिद्विपंचाशदक्षरोमंत्रः। एतन्मंत्रत्रयस्यापि
ऋष्यादिध्यानादिकंपूर्वोक्तमंत्रराजवद्ज्ञेयं इतिवीरनृसिंहस्यत्रयोमंत्रः अथान्योनृसिंहमंत्रः। ॐक्ष्रौंमहानृसिंहायनमः इति
दशाक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसिब्रह्मऋषयेनमः मुखेविराट्छंदसेनमः हृदयेश्रीनृसिंहायदेवतायैनमः इतिवि
न्यस्यअभीष्टसिद्धयेविनियोगः इत्युक्त्वाचक्रअजापहृत् ज्वालाचक्रायशिरः जगचक्रायशिखा· असुरांतकचक्रा
यकवचं महासुदर्शनायनेत्रायफट्इतिपंचांगमंत्रान्मूलमंत्राभिष्टकरांगुलिषुनेत्रवर्जं हृदयादिष्वपिविन्यस्य
ध्यायेत् चक्रासनस्यमध्यस्थंकालाग्निसदृशद्युतिं चतुर्भुजंविदतास्यंचतुश्चक्रधरंहरिं शक्तिविद्युद्धत्रमकरांघ्रिनै
त्रंनोन्नविग्रहं ध्यायेत्सततंदुःखौघरोगदारिद्र्यनाशनं इतिध्यात्वाजपादिकंसर्वंविधायसमर्प्यप्रणामेत् इति

मं. वं.

सुदर्शननृसिंहमंत्रः॥ अथराममंत्राः उच्यंते तत्रादावेकाक्षरोमंत्रः रां इत्येकाक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वा
शिरसिब्रह्मणेऋषयेनमः मुखेगायत्रीछंदसेनमः हृदिश्रीरामायदेवतायैनमः इतिविन्यस्यसर्वाभीष्टसिद्ध
येविनियोगमुक्त्वा रांहृत् रींशिरः रूंशिखा रैंकवचं रौंनेत्रं रः अस्त्रमितिकरषडंगन्यासंविधायध्यायेत्॥ सरयू
तीरमंदारवेदिकापंकजासने श्यामंवीरासनासीनंज्ञानमुद्रोपशोभितं वामोरुन्यस्ततद्धस्तंसीतालक्ष्मणसे
वितं अवेक्ष्यमाणमात्मानमात्मन्यमिततेजसं शुद्धस्फटिकसंकाशंकेवलंमोक्षकांक्षया॥ इतिध्यात्वायथाशक्ति
जपंविधायःजपांतेऋष्यादीन्विन्यस्यसमर्प्यप्रणमेत् इत्येकाक्षरोमंत्रः अथद्व्यक्षरोराममंत्रः राम इतिद्व्यक्ष
रोराममंत्रः अथत्र्यक्षरोराममंत्रः सवतारोमायारमानंदवाकबीजैःषड्विधः ॐरामह्रींरामश्रींरामक्लींरामऐं
रामरांराम॥ अथचतुरक्षराः रामभद्र रामचंद्र इतिचतुरक्षरोमंत्रः द्व्यक्षरत्र्यक्षरचतुरक्षराणांमंत्राणांऋषिध्यानादि
कंसर्वंपूर्वोक्तैकाक्षरमंत्रवत्कृत्वासमर्प्यप्रणमेत् अथपंचाक्षरः रामायनमः इतिपंचाक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृ
त्वाशिरसिविश्वामित्रायऋषयेनमः मुखेपंक्तिछंदसेनमः हृदयेश्रीरामभद्रायदेवतायैनमः गुह्येरांबीजा
यनमः पादयोःनमःशक्तयेनमः इतिविन्यस्यरांरींमित्यादिना रांहृत् मा शिरः यशिखा नकवचं मःनेत्रंरामा रामः

यनमः अस्त्रमितिकरषडंगंविधायध्यानंकुर्यात् मध्येवनंकल्पतरोर्मूलेपुष्पलतासने लक्ष्मणेनप्रगुणितम
क्ष्णाःकोणेनसायकं अवेक्षमाणंजानक्याःकृतव्यजनमीश्वरं जटाभारलसच्छीर्षंश्यामंमुनिगणावृतं
लक्ष्मणेनधृतच्छत्रमथवापुष्पकोपरि दशास्यमथनंशान्तंससुग्रीवविभीषणं इतिध्यात्वाजपंविधायअ
र्घ्यादीन्विन्यस्यसमर्प्यप्रणमेत् इतिपंचाक्षरोमंत्रः अथषडक्षरोराममंत्रः सचस्वकामशक्तिवाक्ल
क्ष्मीतारादयःपंचवर्णकः षडक्षरःषड्विधः रांरामायनमः क्लींरामायनमः ह्रींरामायनमः ऐंरामायनमः
श्रींरामायनमः ॐरामायनमः एवंषडक्षरःषड्विधोराममंत्रः अथवापंचाशन्मातृकावर्णमंत्रप्रत्येकपूर्वकःल
क्ष्मीवाक्मन्मथादिश्चतारादिःस्यादनेकधा श्रीमायामन्मथैकैकबीजाद्यंतगतोमनुः चतुर्वर्णस्सएवस्यात्
षड्वर्णोवांछितप्रदः स्वाहांतोहुंफडंतोवानत्यंतोवाभवेदयं सचतुर्वर्णःयःपूर्वमुक्तःरामभद्ररामचंद्रइत्येवं
योद्विविधः पंचाशन्मातृकावर्णपूर्वोबीजपूर्वश्चषडक्षरोभवतितेनश्रींअरामचंद्रइत्यादिपंचाशत् ऐंआरा
मचंद्रऐंआरामचंद्रइत्यादिपंचाशत् क्लींअरामचंद्रक्लींआरामचंद्रइत्यादिपंचाशत् ॐअरामचंद्रॐआ
रामचंद्रपंचाशत् श्रींअरामचंद्रश्रींआरामचंद्रपंचाशत् ऐंअरामभद्रऐंआरामभद्रइत्यादिपंचाशत्

राममंत्र

मं.चं.

ॐ आरामचंद्र ॐ आरामचंद्रपंचाशत् श्रीं आरामचंद्र श्रीं आरामचंद्रपंचाशत् ऐं आरामभद्र ऐं आरामभद्र इत्यादि पं
चाशत् रामभद्रेत्यपि त्रैयं तिन चतुःशतं श्रीमाघेत्यादि समेव चतुर्वर्णाः श्रीमायामन्मथैकैकबीजाद्यंतगतः ष
ड्वर्णाः षड्विधः यथा श्रीं रामभद्र श्रीं क्लीं रामभद्र क्लीं ह्रीं रामभद्र ह्रीं श्रीं रामभद्र श्रीं इत्यादि अथ चतुर्वर्णाः
स्वाहांतो हुं फडंतन मोंतश्चैव ड्वर्णाः षड्विधः यथा रामचंद्रस्वाहा रामचंद्र हुं फट् रामचंद्रनमः एवं रामभद्रस्वा
हेति त्रैयं पूर्वोक्तो योनमोंतः षड्विधः सोपि एवमष्टादशभेदाः तेनाष्टादशाधिकचतुःशतसंख्ये चतुरक्षा
पं वाक्षराभ्यां उत्पन्नः षडक्षरभेदाः ब्रह्मासंमोहनः शक्तिर्दक्षिणामूर्तिरेव वा अगस्त्यः श्रीशिवः प्रोक्ताः मुनयो
नुक्रमादिमे छन्दो गायत्रसंज्ञं च श्रीरामो देवता मतः रां रामाय नमः ब्रह्मा ऋषिः रामचंद्रो देवता रां बीजं
ऋषिः श्रीरामाय नमः अगस्त्य ऋषिः ॐ रामाय नमः शिवो ऋषिः छंदो गायत्रसंज्ञं च श्रीरामो देवता मतः
अथवा कामबीजादेर्विश्वामित्रो ऋषिः स्मृतः देवी गायत्रछंदः रामचंद्रो देवता रां बीजं नमः शक्तिः श्रीबीजयु
क्तः घ्यधिकशतस्यागस्त्य ऋषिर्विश्वामित्रो वा कामबीजयुक्तघ्यधिकशतस्य संमोहनो विश्वामित्रो वा ऋषिः ए
वं ऐं बीजयुक्तस्य दक्षिणामूर्तिर्विश्वामित्रो वा एवं प्रणवादेः शिवो विश्वामित्रो वा एतेन त्वबीजयुक्तस्य ब्रह्मसे

रामः

वमायाप्युक्तशतद्वयस्यशक्तिरेवस्वाहांकुंफट् नमोंतानांषज्ञविश्वामित्रएवएतेषुमंत्रेषुकेनकेनाप्युक्तलक्षणो
पास्यमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वातस्यैवमंत्रस्यपूर्वोक्तान्कृष्यादीन्विन्यस्यबीजैःषड्दीर्घयुक्तैर्वामंत्रान्वर्णैर्वाषडं
गंविधायध्यानंकुर्यात् ध्यायेत्कल्पतरोर्मूलेसुवर्णमयमंडपेपुष्पकाख्यविमानांतः सिंहासनपरिच्छदेपद्मेव
सिंद्रनीलमणिप्रभं वीरासनसमारूढंव्याख्यामुद्रोपशोभितं वामोरुन्यस्ततद्धस्तंसीतालक्ष्मणसंयुतंसर्वाभरणा
संयुतंइतिध्यात्वाजपंविधायजप्यादीन्विन्यस्यसमर्प्यप्रणमेत् इतिषडक्षरमंत्राः अथसप्ताक्षरोराममंत्रः रा
मचंद्रायनमः रामभद्रायनमः अथाष्टाक्षरोराममंत्र ताराद्रिसहितःसोपिमंत्रस्त्वष्टाक्षरःस्मृतः सप्ताक्षरो
द्विविधः ॐह्रींश्रींक्लींऐंरां इतितारादिबीजैर्युक्तःप्रत्येकमष्टाक्षरोभवति सःषड्द्वादशप्रकारः यथा ॐरामभद्रायनमः
ह्रींरामभद्रायनमः इत्यादिषट् ॐरामचंद्रायनमः ह्रींरामचंद्रायनमः इत्यादिषट्द्वादशप्रकारोष्टाक्षरः अथनवा
क्षरः तारायंतर्गतःसोपिनवार्णःस्यादनेकधा सप्तार्णएवतारादिषड्बीजैःसंपुटितोनवा क्षरोभवतियथा ॐराम
चंद्रायनमः ॐह्रींरामचंद्रायनमः ह्रींइत्यादिषट् ॐरामभद्रायनमः ॐह्रींरामभद्रायनमः ह्रींइत्यादिषट् ए

वंनवाक्षरोपिषाद्दशविधः इतिनवाक्षरोमंत्र अथान्योष्टाक्षरोमंत्रः ॐरामायहुंफट्स्वाहा इतिप्राणायामादि
सर्वपूर्वंषडक्षरमंत्रवत्कुर्यात् अथापरोष्टाक्षरोराममंत्रः ॐश्रींनमोरामायश्रीं इतिमंत्रेप्राणायामत्रयंकृत्वाशिर
सिसदाशिवायऋषयेनमः मुखेगायत्रीछंदसेनमः हृदिशिवोमारामचंद्रायदेवतायेनमः सर्वाभीष्टसिद्धयेवि
नियोगःउक्त्वा ॐश्रींनमोरामायश्रांहृत् ॐश्रींनमोरामायश्रींशिरः ॐनमोरामायश्रूंशिखा ॐनमोरा
मायश्रैंकवचं ॐनमोरामायश्रौंनेत्रं ॐनमोरामायश्रः अस्त्रमितिमंत्रानंगुष्ठादिकरतलांतंकरयोर्विन्यस्य
हृदयादिष्वपिविन्यस्यध्यानंकुर्यात् । रामंत्रिनेत्रंसोमार्द्धधारिणंशूलिनंवरं भस्मोद्धूलितसर्वांगंकपर्दिनमुपास्म
हेरामाभिरामांसोदंष्टसोमांसोमावतंसिनी पाशांकुशधनुर्बाणधरांध्यायेत्रिलोचनां इतिध्यात्वाजपादीन्विन्य
स्यसमर्पप्रणमेत् इतिअष्टाक्षरोमंत्रः । अथदशाक्षरोराममंत्रः हुंजानकीवल्लभायस्वाहा इतिप्राणायाम
त्रयंकृत्वाशिरसिवसिष्ठायऋषयेनमः मुखेविराट्छंदसेनमः हृदिश्रीरामायदेवतायेनमः गुह्येहुंबीजाय
नमः पादयोःस्वाहाशक्तयेनमः सर्वाभीष्टसिद्धयेविनियोगःउक्त्वा ह्रांह्रींइत्यादिनाकरषडंगन्यासंविधा रामः
यध्यानंकुर्यात् अयोध्यानगरेरत्नचित्रेसौवर्णमंडपेमंदारपुष्पैराबद्धवितानेतोरणान्विते सिंहासनेस

८२

राममन्त्र

मकरंदपुष्पकोपरि राघवं रक्षोभिर्हरिभिर्देवैर्दिव्ययानगतैः शुभैः संस्तूयमानं ऋषभं प्रहस्त्वपरिसेविते सीतालंकृतवा
मांगं लक्ष्मणेनोपसेवितं श्यामं प्रसन्नवदनं सर्वाभरणभूषितं इति ध्यात्वा जपादीन् विन्यस्य समर्प्य प्रणमेत् इति द
शाक्षरो मंत्रः अथ द्वितीयो दशाक्षरो मंत्रः रामाय धनुःपाणये स्वाहा इति मंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा शिरसि शिवल
गोऋषये नमः मुखे विराट्छंदसे नमः हृदये श्रीरामाय देवतायै नमः गुह्ये रां बीजाय नमः पादयोः स्वाहा शक्तये नमः
क्रां क्रीं इत्यादिना करषडंगं विधाय ध्यानादिकं पूर्ववत् कुर्यात् समापयेत् इति मंत्रेण प्राणायामादि सर्वं पूर्वी द्वितीय दशा
क्षरमंत्रवत् कुर्यात् इति द्वादशाक्षरो मंत्रः अथ त्रयोदशाक्षरो मंत्रः श्रीराम जयराम जयजयराम इति मंत्रेण प्रा
णायाम ऋष्यादिकं पूर्ववत् कुर्यात्. श्रीराम हृत्. जयराम शिरः जयजयराम शिखा. श्रीराम कवचं. जयराम नेत्रं. ज
यजयराम अस्त्रमिति करषडंगं विधाय ध्यानं पूर्ववत् कृत्वा समर्प्य प्रणमेत् इति त्रयोदशाक्षरो मंत्रः अथाष्टाद
शाक्षरो मंत्रः ॐ नमो भगवते रामाय महापुरुषाय नमः इति मंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा शिरसि विश्वामित्राय ऋष
ये नमः मुखे गायत्रीछंदसे नमः हृदये श्रीरामभद्राय देवतायै नमः गुह्ये ॐ बीजाय नमः पादयो. नमः शक्तये नमः
इति विन्यस्य मूलमंत्रार्ध्यं हृत्. कौशलेन्द्राय शिरः सत्यसंधाय नमः शिखा. रावणांतकाय नमः कवचं सर्वलोकहि

नायनमः नेत्रं श्रीरघुप्रसन्नवदनायनमः अस्त्रमितिमंत्रैः करषडंगंविधायध्यानंकुर्यात् नंदिग्रामस्योपवनेभरतायतनेकौ
तुके रम्येः सुगंधिपुष्पाद्यैर्लक्षवृंदैश्चमंडिते निःशानभेरीपटहशंखतूर्यादिनिःस्वने प्रवलनृत्ये परितोजयमंगलभाषिते
पटीरघनसारोशीरकर्पूरागुरुसुगंधिते नानाकुसुमसौरभ्यवाहिगंधवहान्विते देवगंधर्वनारीभिर्गायंतीभिरलंकृते हंसासन
समारूढेपुष्पकोपरिराघवं मौनिभिश्चसीतासहितजटामुकुटशोभितं चापबाणधरंश्यामंससुग्रीवविभीषणं हत्वा
रावणमायांतंकृतत्रैलोक्यरक्षणं इतिध्यात्वाजपादिकंविधायसमर्प्यप्रणमेत् इत्यष्टादशाक्षरोमंत्रः अथद्वा
त्रिंशदक्षरः रामभद्रमहेष्वासरघुवीरनृपोत्तम दशास्यांतकमांरक्षदेहिदापयमेश्रियं इतिश्लोकरूपमंत्रेणप्रा
णायामऋष्यादिकंपूर्ववत् रामभद्रहृत् महेष्वासशिरः रघुवीरशिखा· नृपोत्तमकवचं· दशास्यांतकनेत्रं दे
हिदापयमेश्रियं अस्त्रमितिमंत्रैः करषडंगंविधायध्यानंतुपूर्ववत्कृत्वाजपादिकंविधायसमर्प्यप्रणमेत् इति
द्वात्रिंशदक्षरोमंत्रः अथसप्तचत्वारिंशदक्षरोराममंत्रः ॐनमोभगवतेरघुनंदनायरक्षोघ्नविशदायमधुरप्रस
न्नवदनायअमिततेजसेवलायरामायविष्णवेनमः इतिमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसिपितामह
हायऋषयेनमः मुखेअनुष्टुप्छंदसेनमः हृदयेराज्याभिषिक्तरामायदेवतायैनमः गुह्य·ॐवीजायन

मः पादयोःनमःशक्तयेनमः सर्वाभीष्टसिद्ध्यर्थेविनियोगःप्रयुक्तः ॐनमोभगवतेहृदू·रघुनंदनायशिरः रक्षोघ्न
विनाशायशिखा·मधुरप्रसन्नवदनायकवचं·अमिततेजसेनेत्रं·बलायरामायविष्णवेनमः अस्त्रमितिकरष
डंगन्यासंविधायअथोध्यानगरे इतिध्यानादिकंसर्वंविधायसमर्प्यप्रणमेत् | इतिराममंत्रः | अथसीतामंत्रः श्रीसी
तायैनमः इतिषडक्षरमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसिजनकायऋषयेनमः मुखेगायत्रीछन्दसेनमः हृदिसी
तायैदेवतायैनमः गुह्येश्रीवीजायनमः पादयोःनमःशक्तयेनमः इतिविन्यस्यश्रांश्रीमित्यादिनाकरषडंगंविधा
यध्यानंकुर्यात् | ध्यायेद्राघवसंयुक्तांस्वर्णाभांभुजकांरोमलोकनतत्परां इतिध्यात्वाजपादिकंसर्वंविधा
यसमर्प्यप्रणमेत् इतिसीतामंत्रः | अथलक्ष्मणमंत्रः लंलक्ष्मणायनमः इतिसप्ताक्षरमंत्रेणप्राणायामत्र
यंकृत्वाशिरसिअगस्त्यायऋषयेनमः मुखेगायत्रीछन्दसेनमः हृदयेश्रीलक्ष्मणायदेवतायेनमः गुह्येलंवी
जायनमः पादयोःनमःशक्तयेनमः इतिविन्यस्यलांलीमित्यादिनाकरषडंगंविधायध्यानंकुर्यात् द्विभुजं
स्वर्णाभचिरतनुंपद्मनिभेक्षणं धनुर्बाणाकरंरामसेवासंयुक्तमानसं इतिध्यानादिकंविधायसमर्प्यप्रणमेत् इति
लक्ष्मणायेव | यावज्ज्रदेहनुमदवतारलंकापुरीदहनदशग्रीवकृतांतकसी[illegible]तकसीताश्वासनअंजनागर्भसंभू

सीतामन्त्र
लक्ष्मणमन्त्र
हनुमन्मन्त्र

नरामलक्ष्मणानंदकरकपिसैन्यप्राकारसुग्रीवसाधारणपर्वतोत्पाटनबालब्रह्मचारिगंभीरशब्दसर्वग्रहविनाश
नसर्वज्वरहरडाकिनीविध्वंसन ॐ ह्रां ह्रीं ह्रीं हं हि सर्वविघ्नवरं परबलं क्षोभय मे सर्वकार्याणि साधय साधय हुं फट् स्वाहा एक
शतसप्ताधिकसप्तपक्षरमंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा शिरसि ईश्वराय ऋषये नमः मुखे अनुष्टुप्छंदसे नमः हृदि हनु
मते देवतायै नमः विनियोगमुक्त्वा ॐ नमो भगवते आंजनेयाय हृत् रुद्रमूर्तये शिर॰ वायुसुताय शिखा अग्निग
र्भाय कवचं रामदूताय नेत्रं ब्रह्मास्त्रनिवारणाय अस्त्रमिति न्यासादिकं विधाय ध्यायेत् स्फटिकाभं स्वर्णकांतिं द्विभुजं
नकृतांजलिं कुंडलद्वयसंशोभिमुखांभोजं स्मरेत्प्रभुः इति ध्यानादिकं विधाय समर्प्य प्रणमेत् इति हनुमत् मंत्रः हनुमत् मन्त्र
इति श्रीगोस्वामिजगन्निवासात्मजजनार्दनविरचितायां मंत्रचंद्रिकायां सप्तमः प्रकाशः ॥ अथ गोपालमंत्रे॰ गोपीज गोपालमन्त्र
नवल्लभाय स्वाहा इति दशाक्षरमंत्रेण प्राणायामत्रयं कृत्वा शिरसि नारदाय ऋषये नमः मुखे विराट्छंदसे
नमः हृदये श्रीकृष्णाय देवतायै नमः गुह्ये क्लीं बीजाय नमः पादयोः स्वाहाशक्तये नमः मम चतुर्विधपुरुषा
र्थसिद्ध्यर्थे विनियोगः इति कृतांजलिरुक्त्वा मूलेन करयोर्व्यापकं कृत्वा आचक्राय स्वाहा हृदयाय नमः विच
क्राय स्वाहा शिरसे सुचक्राय स्वाहा शिखा त्रैलोक्यरक्षणचक्राय स्वाहा कवचं असुरांतकचक्राय स्वाहा अस्त्राय

फडितिमंत्रानंगुष्ठादिकनिष्ठांतंविन्यस्यहृदयादिष्वपिविन्यस्यअस्त्रमंत्रेणतालत्रयंदत्वाध्यानंकुर्यात्।पूर्वंवृंदावने
रम्यंरम्योमंजीकुसंयतः।नानासुगंधिसंशोभिपुष्पस्तबकशालिभिः॥नवीनपत्रवोद्रेकपत्रसंपल्लिभिस्तथा।ल
ताभिर्मिष्टसच्छाखैःशालिभिःसर्वतोवृतं।निर्गच्छन्मंजरीसंघलतासंततिसेवितं।अत्यंतशीतलंसव्यंस्निग्धंलोक
शिवप्रदं॥विकचप्रसवोद्भूतमध्वास्वादकृतश्रमैः।भ्रमरीभ्रमसंघैश्चगुंजद्भिर्वशीकृतान्मधुपैःकृतझंकारैःपक्षि
भिश्चसुखावहं।कीरव्रजगिराव्याप्तंपारावतननाकुलं॥कोकिलप्रमुखानांचसमुवादैर्व्याप्तदिग्मुखं।नृत्यन्मयू
रसंघातसेवितंचदिवानिशं॥वायुभिर्विकचत्पद्ममध्येकिंजल्कसंगिभिः॥उद्यातातांतकद्भूतरजोभिश्चसुवा
सितैः।आदित्यतनयापाथोंभ्चलहरीकराशीतलैः॥मन्मथानलसंदीप्तवन्त्रवीचीरकंपनैः।सर्वदाधुषितस
म्यगस्मिन्नकल्पतरुंस्मरेत्।नूतनान्यप्रवालस्यवेडुमांसदनंतां।पत्रतारंमारकंतंप्रसूनकलिकाअपि।
वज्रमुक्तादिकांश्चैवपद्मरागफलोज्ज्वलां।ऋतुभिःसेवितंसर्वैरेकदाभीष्टसिद्धिदं॥स्वर्णाशाल्यागतसंयुक्तंम
होद्यायस्रुतानिच।दिव्यामृतौघवर्षैर्णामुवंतविश्वमंजसाऽघन्प्रद्योतनप्रख्यामधोस्यविरमेदिनीं।ज्वल

मं·चं· रत्नसमाकीर्णं पुष्परेणुविभूषितं । षड्भिर्मिरहितां मंत्रीचिंतयेदिष्टसिद्धये । माणिक्यकुट्टिमांतत्रयोगपीठंविचिंतयेत् । प
84 प्रमष्टदलंचैवयथोक्तैरक्षवर्णकं । तस्यमध्येसुखासीनं कृष्णं ध्यायेदनन्यधीः ॥ उद्यदादित्यसंकाशं प्रसन्नवद
नं विभुं इंद्रनीलमणिप्रख्यास्निग्धदीर्घशिरोरुहं ॥ मायूरेणसुपुच्छेनराजमानोत्तमांगकं । भ्रमराक्रांतकल्पद्रु
पुष्पसुशोभिमस्तकं ॥ सकृत्स्वसूतनोत्पन्नकर्णपूरीकृतोत्पलं । कुशेशयदलाकारसुंदरायतलोचनं ॥ अ
नर्घमणिसदीप्तमकराकारकुंडलं । कपोलस्थललावण्यविजितस्वच्छदर्पणं । अगस्त्यकुसुमाकारा
कृतोन्नतसुनासिकं ॥ जितविद्रुमसौंदर्यपक्वबिंबफलाधरं । दाडिमीबीजसंकाशदंतपंक्तिविराजितं । धवली
कृतदिक्चक्रमीषद्धास्यद्विजांशुना । अरुणपल्लवैः पुष्पैः कृतग्रैवेयसंपदं । अतिरम्यत्रिरेखाककंबुसुंदरकंधरं ॥
मधुलोलुपभृंगालीसंगतैश्चसुगंधिभिः । अम्लानैःकल्पवृक्षस्यप्रसूनप्रचयैःशुभैः । कृतदामलसत्स्कंधेमुक्ताहा
रविभूषितं ॥ कौस्तुभप्रभयादीप्तविशालोन्नतवक्षसं । श्रीवत्सांकांकितोरस्कमुन्नतस्कंधशालिनं ॥ महापरिघ
संकाशजानुलंबमहाभुजं । वलित्रितयसंशोभिकिंचिद्धंभुरितोदरं ॥ दक्षिणावर्तसंपूर्णनाभिपल्लवमंडितं ॥ राम:

षट्पदभ्रमदापंक्तिशोभारोमावलीयुतं । अनेकरत्नसंबद्धवलयांगदमुद्रिकं । ग्रैवेयोदरिकावद्धतुलाको
टिसुमंडितं । क्षुद्रघंटिकयाबद्धकटिदेशविभूषितं ॥ दिव्योत्तमांगलेपेनभूषिताशेषगात्रकं ॥ पीनोवरं सम्यगूरुजानुमना
हरं ॥ मयूरगलसंकाशजंघायुगलमंडितं ॥ लसत्प्रपदशोभाभिनिरस्तकच्छपश्रियं । माणिक्यमुकुटाकारनखराजिविराजि
तं । पद्मशोणांगुलीपत्रविकाशिवरांघ्रिजं ॥ शंखवज्रकलशत्पद्मसीरांकुशयवादिभिः । कुलिशप्रमुखैश्चिन्हैरंकितं रक्तप
त्रलं । सौन्दर्य्यनिधिसंभाररचितं विलसच्छ्रिया । समृद्धिजितकंदर्पकोटिशोभामनोरमं । मुखांबुजसमासक्तवंशीच्छिद्रार्पि
तांगुलिं । तदुत्थदिव्यपद्मसमासक्तस्वाततनेत्राभिराविर्वृतं । गोभिरूधोभराक्रांतमंदयाताभिरेव च । कदलीकृतसंत्यक्तघा
ससंशाभिरप्यथ भूमिस्पृष्टमहास्थूलस्थूलधीभिर्निरंतरं । प्रस्नुतस्तनपानेन संवृतानतनिर्गतैः । किंचिद्घासांकुरोद्भू
तिजातकंडूतिमस्तकं । परस्परविसंदार्थखुरस्पृष्टमहीतलैः । स्निग्धगुरुभिरुत्पुच्छैः सुशोभिगलकंबलैः । वत्सवत्सीसमू
हैश्च संवर्तितदनंतरं । क्रूं क्रूं शब्दजालैश्च गुरुदीर्घककुद्बलैः । उद्वक्रास्यपुटापीतवेणुशब्दसुधारसैः । कृतोद्ध
सैर्हर्षपर्य्यातमहाविट्टनानातिकैः । विद्यास्वभाववर्णादिक्रीडानेपथ्यधारिणैः । समानतांगतैर्मयि वयः साम्ययुतै
रपि । विश्वावाहनशीलैश्च रम्यरागकृतश्रमैः । वल्लकीकांस्यतालापिधनतारसमस्वरैः । चलच्चारुलताक्षेपनतद्धि

भन्निगर्भितं। जंघिकाकटिदेशेषु किंकिणीजालमंडितैः। स्तनस्तनश्चलद्भिश्च यंत्रभाषणतत्परैः। मधुराकृतिभिर्बालैरस्व
ष्टेकृतभाषणैः। शार्दूलनखसंक्रूप्रग्राकल्पैर्वृतं तथा। ततो गोपपुरंध्रीणां स्मरेद्वृंदं समाहितं। तद्वक्षोरुहघर्षनधार
रागनिस्यंदपीयूषरसावसेकात्। संजातबोधांगजभूरुहस्य प्रोत्कोरकाकारविशिष्टकूटैः। रोमोद्गमैर्भूषितदेहका
तांतस्मैदलसामतमानसानां संपर्कतो वल्लवसुरागवावां रागैस्तरंगैरिव रागवद्भिः॥ प्रस्वेदजालैः समतोगतैस्तैः संभूषिता
शेषशरीरकानां तद्भुत्रोटि ततीक्ष्णाद्दृष्टिपंचेषुपंचेषुसमुद्भवर्षैः। संभिन्नबंधाद्दिथिलीकृतांगसंजातकंपाद्रुजवे
दनानां। तत्कांचलावरणपसुधारसौघपानेसतृष्णक्षणांपंकेजानां। सत्वेहसात्स्यचलमुरस्यसाह्लादभावोद्ध
तलोचनानां। धर्मिल्यशैथिल्यवशात्स्रवत्सुप्रकृष्टपुष्पेषुपादगलुब्धैः। धीरैकुगंजद्भिरनेकभृंगैरासादितानां मधुराकृ
तीनां मनोजवेगोन्मदमानसानां मदस्खलद्वाग्विभवाद्भुतानां शैथिल्यसंजातकुजीविकानां श्रोणीभिरेदृष्टिपथंगतानां॥
मकुसवलितपादाब्जैर्धीररम्यगतेरतौ। मुखरीकृतदिक्कांतांचरणोमदशब्दतः। निमीलनेत्रपद्मानां चलद्भ्रूयु
जांमकृः। ओष्ठम्लानिवर्हतीनां दीर्घनिश्वासयोगतः। अनेकप्राभृताशक्तहस्तपद्मजुषां तथा। पंक्तिभिर्वेष्टितं
सघकश्चर्वतश्चततोवहिः। स्मतासांनेत्रपद्मानां मालाभिर्भूषितां गकं। महानंदनिभं सर्वविलासभवनं प्रभुं। वा

गात्या वज्रस्याहश्यकारिणी ॥ त्रिलोहवेष्टितां सानुवज्रस्यां सर्वसिद्धिदा ॥ दशहेमद्विवह्नतांम्ररौप्य षोडशभागिकं ॥ ए
षा संख्या त्रिलोहस्य स्तान व्या सर्वकर्म्मणि ॥ क्रमेणावेष्टयेयन्त्रं गुटिकानामयं विधिः ॥ ॐ नमो भगवते उड्डमरेश्वराय नमो रु
द्राय विलि २ वा प्रचर्म्मपरिधानाय भकुल २ कुहलचंड प्रचंड किलि २ स्वाहा ॥ उक्तयोगानामयमेव मंत्रः ॥ अजमोदस्य मू
लं तु पुरश्री गर्भशय्ययां ॥ सहनालकसंपिष्टं तिलके दृश्यकारकं ॥ राज्ञो कृष्णा चतुर्दश्यां लांगले मूलमुद्धरेत् ॥ श्वेतखरग
शिका गर्भशय्यायां नरैतैलकं ॥ एको कृत्वा जयत्वे न अदृश्यः केवमो भवेत् ॥ ॐ अः सरेअः अकर्णे अनि दुर्वीलि वं धं शो
दह्वा कतैलं टकाराबोपकरिशि कुरु उं च एणलिनि स्वाहा ॥ उक्तयोगानयअयमेव मंत्रः ॥ अमावास्याथवा पूर्णा पंच
मी चन्त्रयोदशी ॥ श्वेतपुष्पैर्गन्धधूपैर्वलिपोपहारकैः ॥ राज्ञो पूज्यानन्तो यास्त्रा देवदालीसुमंचितः ॥ ॐ अमृत गण
परिवृते रुद्रगणाय ॐ नमः स्वाहा ॥ अयं मंत्रः ॥ ॐ नमो भगवते रुद्राय फट् ००० ; ० अनेन ग्रासाः ॥ तडसैः पारदं
सर्वं दिनमेकं ततो जपेत् ॥ अदृश्यो जायते सत्यं सत्यं पोनांकपर्द्दिने ॥ तडसं देवदालुस्थं कीतकीरसंतस्य संयुतं

अंजयेन्नेत्रयुगलमंतर्धानकरंपरं॥ १॥ चौकृष्णचतुर्दश्यांचतुर्भिःसाहसाधकैः॥ एकांतेवाश्मशानेवा खङ्गहस्तो महाबलैः॥ कृष्ण
मार्जारबलिं दद्यात्तस्य मेदः समाहरेत्॥ उपोषितानायतस्मैतुमद्यं देयान्तुभक्षये॥ तृप्यतेतंतुमार्जारं गृहीत्वा पश्चिमे पदे॥ ज्वलत
शोमये भांडे जलपूर्णे समर्चितं॥ तस्मात्तदा पयेद्यमोदीपनेनैव ज्ञापयेत्॥ वर्तिः सा विसतंतूत्था ज्वालयेत्तु कपालके॥ तत्पात्रेक
ज्जलं ग्राह्यं रात्रौ देवीं च पूजयेत्॥ परस्परादृष्टिकरा अंजनाख्याः॥ खङ्गपाणयः दीपमाविन्यरक्षेपः पंचकं कजपेत्सदा॥ महाकाली
यं मंत्रोयं पूर्वयोग उदाहृतः॥ तत्र भ्यंकजलं यत्नात्तच्चभिर्ग्राहयेत्समं॥ अदृश्यकारकं चाज्यं सिद्धयोग उदाहृतः॥ पुनकस्यातिकृ
ष्णास्य गले सूत्रं विवंधयेत्॥ ॐ नमः अकोनिनपरमकोनिनकडुपडुकुडुकनिमेन्॥ अनेन मंत्रेण कृष्णश्वानस्य दक्षिणा(
धो दंष्ट्रा मूलमांसया स्य पंचोपचारैः पूजयित्वा समाहरेत्॥ त्रिलोहवेष्टितं कृत्वा वक्त्रस्थोऽदृश्यकारकः॥ मयूरवानरास्थीनिप
त्रेये मांहिपे शृंगैः॥ पिष्ट्वानदंजपेन्नेत्रे अदृश्योजायतेनरः॥ उपवासत्रयं कृत्वा नतःपुष्ये निवापयेत्॥ नृकपालीपवाहकृष्णी(
कृष्णामृतप्रपूरिते॥ निसाँयां सेचयेन्नित्यं तुपक्वान्याहयेन्निशि॥ नेत्रीजे तु कृतनामालांशिरस्थादृश्यकारिणी॥ शर्दस्वानिह

पराजितामूलं यास्वेडग्रहे सति॥ वल्लाक्षोडेण संयुक्ता गुटिका मूर्ध्नि धारयेत्॥ वज्रो हस्तेच साग्रास्यादेवै रपि न हश्यते॥ पुत्रजीवो
२ स्थितं तैलं कृत्वा वर्ति क्षरं तु जा॥ ऐरवनासहदेवेभ्यो वीरमुंडप्रलेपयेत्॥ दीप्रं प्रज्वाल्य वै केस्मिन्न परेयात्स्यकज्जलं॥ तदंजनां
जितो मस्या विश्व स्यानि न हश्यते॥ जरायुः श्वेत मार्जार्या कृष्णापारा थ चूर्णयेत्॥ त्रिलोहावेष्टितं कृत्वा वक्त्रस्था श्यकारिणी पू
र्वस्यं श्रहणो र्नया वर्तस्य मूलकं॥ गृहीतं तेत्त्रियसंत्ये दद्यात्तु वटिका कृतं॥ त्रिलोहवेष्टितं कृत्वा मुखस्था हश्यकारिणी॥ भोजः
येत्कृष्णाकाकं तु महिषी मवनेनकं॥ नष्टिस्तारविमुलेन वेष्टितस्व वर्तिका कृता॥ दीपमंकुलतैलेन नृपकालेच पूर्ववत्॥ श्मशाने कज्ज
लं ग्रास्यं तद्वस्यात्फलमुत्तमं॥ पारावतस्य कुक्षिस्थं पक्वं सोतेजनं चितो॥ कृष्णमार्जारमुक्तेन भावितै रक्तं तंतुभिः॥ वर्तिस्तु कपिला
स्येनन्नृकपालेच पूर्ववत्॥ ग्राहयेत्कज्जलं दिव्यं महश्यकरणोहितं॥ दरदो देवदारुश्च विंगमासंनरस्य च॥ सोतांजनयुतं कुर्या
दंजनेहश्यकारकं॥ उलुकस्य स्रगालस्य सूकरस्या शिरकाव॥ नीलांजनयुतं पिष्ट्वा नुचाश्च वपुटे दहेत्॥ खंजरीतं स्मशेवं तु
गृहित्वा फल्गुणो क्षिपेत्॥ पंचरेचवपेत्तावद्यावज्जाइ पदंलभेत्॥ न रामपंजरो हश्यो जायते नात्र संशयः॥ खंजरीटशिरस्वा २

ज्वलंतुभिः॥ पंचभिर्वर्त्तिकाभिश्चनृकपालेषुपंचसु॥ नरतैलेनदीपास्तुःकज्जलंचनृकंदलैः॥ ग्राहयेपंचभिर्यत्नात्पूर्ववत्

च्छिवालये॥ पंचस्थानेसुयत्नानमेकीकुर्यात्तुनत्पुनः॥ मंत्रयित्वाजपेन्नेत्रे देवैरपिनदृश्यते॥ ॐ हूं फट् कालि२ महाका

लिमांसशोणितभोजने॥ रक्तकृष्णमुखेदेवि मामेपश्यंतिमानुषेति हूं फट् स्वाहा॥ अयंमंत्रः अयुतजप्तोसिद्धोभवति य

ततःसर्वअदृश्यकरणप्रयोगाअष्टोत्तरशतमभिमंत्र्यअनेनैवकुर्यात्ततःसिद्धिर्भवति॥ अंकुलतैलसंसिक्ताक्वसप्त

दिनावधि॥ त्रिलोहवेष्टितांसातुगुटिकाकारयेच्छुभां॥ अदृश्यकारिणीख्यातामुखस्थानात्रसंशयः॥ नेत्रैलेःसर्षपाश्चैता

न्निलेप्टेहेनविवेष्टयेत्॥ गुटिकांमुखमध्यस्थांख्यातादृश्यतुकारिणी॥ ककोलस्यपक्षाश्चआत्मकेशास्तथैवच॥ अंतर्धू

मगतंदग्धंसूक्ष्मचूर्णंतुकारयेत्॥ अंकोलतैलात्गुटिकांकृत्वाशिरसिधारयेत्॥ अदृश्योजायतेक्षिप्रंदेवैरपिनदृश्यते॥

तालकंकृष्णमहिषीक्षारमंकुलतैलकं॥ तल्लिप्तांगोनरोदृश्येजायतेशंकरोदितं॥ अंकोलतैलसंसिक्तंमत्तंणएवनोस्त्रवं

॥ ललाटेतिलकंतेन कृत्वादृश्योभवेन्नरः॥ ॐ कफवेतालमूलंदूनेह्रीं ह्रीं सिद्धस्वाहा॥ उक्तयोगानामपमेवमंत्रः॥ श्वेता

नेमर्त्यं दृश्यतो हंसमाहरेत्॥ केलीलूकस्य याहोरुतस्य लोचने॥ तन्नाहेनांजयेच्चक्षुर दृश्योभवति ध्रुवं॥ भजेद्धनुमतो हत्वा श्म-
शाने मैथुने नतु॥ तच्छत्रुशोणितं शास्त्रं शिलातालविमिश्रितं॥ ललाटे तिलकं कृत्वा अदृश्यो वै भवेत्सदा॥ संप्राप्तेज्येष्ठमेमासि
यद्दिग्गर्भो पतेस्त्रियः॥ तस्य नेत्रे च कर्णौ च जिह्वा हि च्यास नासिका॥ गुरमेसांड पापुष्च संध्या यांतनत्र पेषयेत्॥ महाकालयमं-
त्रेण यावन्मोक्षं भवेन्नृहे॥ गुटिकां कारयेद्धस्ते अदृश्यो जायते नृणां॥ मृकपालेन तु यालग्नासीतकोञ्ज्वमृत्तिका॥ चंडलीसंतन्न-
संमिश्राहयस्त्या दृश्यकारिणी॥ वापयेत्तुलसीवीजं कृष्ण काकस्य पृष्ठतः॥ रात्रौ कृष्णचतुर्दश्यां मन्यानि परितो षये-
त्॥ तुलसी काकपृष्ठे पादृश्य ते सान केनचित्॥ तदर्थं वापिता वाल्ये तुलसे जायते सदा॥ तदा काकोञ्जवाया यावलिं दत्वा
शुकुकुटं॥ सपक्षं तु सधान्यं च वटपत्रे बलिं क्षिपेत्॥ समूलां तुलसी मेज्यादृश्यो जायते नरः॥ कृष्णाष्टचतुर्दश्या कृष्ण
धत्तूरवीजकं॥ वापयेन्नरमुंडेतु नासारंध्रसमासुकेः॥ नियनेन्नकृष्णसूप्यं ते स्वच्छिष्टासेचयेत्सदा॥ संक्रांति दर्श पूर्णासु
दीपं दद्याद्घृतेन तु॥ वर्तिभूरकसूत्राय यावत्तस्य फलोदयः॥ कृष्णाष्टम्यां फलं ग्राह्यं बलिं दत्वा तु कुक्कुटं॥ तद्बीजैः गुटिका

कायेमुखस्थो हृश्यकारिणी॥ कृष्णामृत्तुरिते क्षिप्ते व्याघ्राह्व गुंजानुमुराडके॥ ऐंत्रौ कृष्णचतुर्दश्यां मलिवल्मुपहारके:॥
नित्यं कुर्याद्बलिं पूज्यां स्तैः सिंचयान्सदा निशि॥ यावत्फलनि स्यात् गुंजानतः कृष्णमाजवलिं॥ हत्वा योगिप्रहोत्नंच भोजयेद्दलि
पूर्वकं॥ ततः श्वास्थोत्तर शतं तेशा स्यगुंजाफलं क्रमात्॥ सूच्यानुपोतयेन्सूत्रे स मालाहृश्यकारिणी॥ धारयेन्मूर्ध्नि कर्णे वा
न हृश्यश्च न हश्यते॥ सुकृष्ण महिषी क्षीरैः पाचयेत्कृष्णजीरकं॥ तत्प्रसादहृश्यः स्यात् यावज्जीवं न संशयः॥ हृदयं कृ
कलासस्य ग्राहयेद्विधिपूर्वकं॥ गोरोचनासमं पिष्ट्वा तारपत्रेण वेष्टयेत्॥ समंत्रा गुटिका सांच मुखस्थाहृश्यकारिणी॥
ॐ ह्रडां पिंगलाय स्वाहा॥ कटुतुंबी देवदाली चेंडवारुणी॥ तिक्तकोशातकी तासां पुष्पबीजानि चूर्णयेत्॥ काकजंघा समा
जीन्थ कषायेण विलोलयेत्॥ अलिप्यकं समाचं तु धारयेधात्ययेद्वरे॥ तेजपत्रस्वच्छपत्रेण पीडयेत्तैलमाहरेत्॥ तेन तैले
न संघृष्टे देवदारु चंदनं॥ तेनैव तिलकं कुर्यात् ललाटे हृश्यकारकं॥ अपामार्गकषायेन पूर्ववत्तैलमाहरेत॥ विषमुष्टुस्थ
बीजानां सर्वयोगेषु योजयेत्॥ अंकोलतैलनिर्हृश्यं रजनी कुंकुमं निशि॥ रोचना सह देवेच सप्तभागानि पेषयेत्॥ विषमुस

थ्यतैलेन तिलको दृश्यकारकः॥ कर्पासबीजचूर्णानि दिनमेकं विभावयेत्॥ आम्राद बीजचूर्णानि दशांशे चित्रमूलकं॥ नालिके
रान्तुना पिष्ट्वा पूर्ववत्तैलमाहरेत्॥ एतत्तैल हयेनैव लिप्त्वा वर्ति विशाम्रवां॥ कलनांधारके दृश्ते सोथ दृशो भवेन्नरः॥ पुत्रजी
वोन्थबीजानां तैलमाम्रो ऽडवद्भवेत्॥ दृश्यंते चांजितास्सर्वे गोमुत्र श्वाल नात्तु नः॥ मर्शनिकस्स पुष्अ दृश्यकरणं नाम स
प्तदसमपटलः॥१७॥ ॥अथ पादुका साधानं॥ अश्वलानां कुलैस्तैलैः पेषयेत् श्वेत सर्षपान्॥ तेलिप्त हस्तपाद स्तु यो
जनानां शतं व्रजेत्॥ अंकोलतैलसंपिष्टः श्वेतसर्षपलेपितां॥ पादुकामष्टचर्मा थो समारुह्य शतं व्रजेत्॥ काकजंघा शि
लाग्रत्या गृहस्य च वसा तथा॥ अश्वकरणीसमायुक्ता मुष्ट्री क्षीरेण पेषयेत्॥ अनेन लिप्त पादस्तु योजनानां शतं व्रजेत्॥ ॐ
नमो भगवते रुद्राय भूतवेतालत्रासनाशय शंखचक्रगदाधराय हलरवन्द्रवेतालय हुं फट् स्वाहा॥ अनेन पादलेयत्र मभि
मंत्रयेत्॥ सिद्धिर्भवति॥ श्वान मार्जार नकुल पितंग्राव्यं समं समे॥ काकमांस वसा जंघा पिष्टा पादौ प्रलेपयेत्॥ योजनानां
शतं गत्वा पुनरावर्तयेत्क्षणात्॥ ॐ नमो भगवते रुद्राय मासं साल कलेगले रव्ययं वप्र वर सर सर स्वाहा॥ कीनमारिकरी

सिद्धं हरिश्चंद्रं नुवे नतं ॥ अजमारिं तथा रात्रामपि क्षीरेण भावयेत् ॥ पिष्टापादप्रलेपेन सगच्छे योजनायुतं ॥ सुभगः सर्वना
रीणां वे स्तनुल्यो भवेन्नरः ॥ ॐ नमो भगवते रुद्राय ॥ ॐ नमो त्रैलोक्यराय नमः ॥ सूर्याय नमः श्रृंखाधी शंख नेत्र गदाधराय हिलि २
स्वाहा ॥ सुरंभी कांचने मूलं सममारीचचन्द्रकं ॥ दरदं पारदं चैव दुग्धक्षीरेण पेषयेत् ॥ अनेन पादलेपेन नानारूपधरो नरः
॥ योजनानां सहस्रैकं गत्वा यांति निर्वतते ॥ कामयेन्स्त्री सहस्राणि रुद्र नुल्यो भवेन्नरः ॥ ॐ नमो भगवते रुद्राय नमो दंडिकपा
लाय मिलिने कटंक श्मशान प्रियाय मधूर्धी धूलिने भगवते चिनेत्राय वल हल स्वाहा ॥ शारिका शाव सानेत्रं मंत्रा णि हधि
रं तथा ॥ काकपित्तं तथा नेत्रं हरिश्चन्द्रं नुवे नतं ॥ शुरो मज्जा वसा नुल्या गुडी क्षीरेण भावयेत् ॥ पादलेप प्रकर्तव्यो नमस्क
त्वा शिवं नतः ॥ योजनं लक्षमेकं तु निमिरवार्धेन गच्छति ॥ गगनो शेष नारी चक्री डते वयणा शिवः ॥ त्रिकोटिशतसंख्यातं का
मयेत्स्त्रि मिथं नरो ॥ वलनुल्यो भवेन्नो हि लीयते परमेशिवे ॥ ॐ नमः श्वं ब्रासने चन्द्रशेखरे नमो भगवते तिष्ठ नमो भगवते
नमः ॥ शूलिने नमः पादप्रचारणे वेगिने हुं फट् स्वाहा ॥ प्रथमा चौ दिगानं मूलं प्रात धीत्या समाहरेत ॥ नास्ति रुं कोल्तने ले

परिस्थिता॥ ग्रहस्तेगीचित्रलेखां ग्रसंनाननवेयौवनां॥ ईदृशी पूजयेनित्यं जपान्ते भोजयेन्नरः॥ शर्कराच्छागमासंतु गा
क्षीरं घृतसंयुतं॥ दशांशेन ततस्तुस्नात्वचरुं वप्रयच्छति॥ विमानं खेचरत्वंच ददात्यष्टन भोजनं॥ आयुर्लक्षायुतं
चैव हारकेयूरमंडलं॥ नानालोकगतिश्चैव यस्मान्मंत्री सूरवीभवेत्॥ ॐ ह्रीं चित्रलेखे आगच्छ२ सुरुरु२ ह्रीं स्वाहा॥
॥इति कक्षपूटे अष्टादशः पटलः॥ १८ ॥मृतसंजीवनी विद्या प्रवक्ष्यामि समासतः॥ लिंगमंकोलवृक्षाधः स्था
पयित्वा प्रपूजयेत्॥ नवघटं च तत्रैव पूजयेल्लिंगसन्निधौ॥ वृक्षं लिंगं घटं चैव सूत्रेणैकेन वेष्टयेत्॥ चतुर्भिः साध
कैः सार्धं प्रतियामं क्रमेन तु॥ सप्तदिवानि संकुर्यादचारेणासमर्चनं॥ पुष्पादिफलपक्वानं स्नानं कारयेत्सुधीः॥ फला
नि पक्वान्यादाय पूर्वोक्तं पूरयेद्घटं॥ तद्घटं पूरयेच्छीमान्नाथ पुष्पाक्षतादिभिः॥ तुषवर्जं ततः कृत्वा बीजानां घर्षयेन्मुखं॥
तन्मुखे टंकणं पर्णं किंचिन्मूले पयेत्॥ विस्तीर्णमुखभांडेन कुंभकारांगणोद्धृतां॥ मृत्तिकालेपयेत्तत्र तानि बीजा
नि रोपयेत्॥ कुंडल्याका

९।३५